

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΤΜΗΜΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

στην

ΝΑΥΤΙΛΙΑ

«ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ

ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ»

ΚΟΥΡΟΥΤΣΑΛΤΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

MN-11076

11^{ος} Κύκλος Σπουδών

Διπλωματική Εργασία

που υποβλήθηκε στο Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών

του Πανεπιστημίου Πειραιώς ως μέρος των

απαιτήσεων για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού

Διπλώματος Ειδίκευσης στη Ναυτιλία

Πειραιάς

Νοέμβριος 2013

ΔΗΛΩΣΗ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Το άτομο το οποίο εκπονεί την Διπλωματική Εργασία φέρει ολόκληρη την ευθύνη προσδιορισμού της δίκαιης χρήσης του υλικού, η οποία ορίζεται στη βάση των εξής παραγόντων: του σκοπού και χαρακτήρα της χρήσης (εμπορικός, μη κερδοσκοπικός ή εκπαιδευτικός), της φύσης του υλικού, που χρησιμοποιεί (τμήμα κειμένου, πίνακες, σχήματα, εικόνες ή χάρτες), του ποσοστού και της σημαντικότητας του τμήματος, που χρησιμοποιεί σε σχέση με το όλο κείμενο υπό copyright, και των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής στην αγορά ή στη γενικότερη αξία του υπό copyright κειμένου.

Η δηλούσα

Κουρούτσαλη Αναστασία

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία εγκρίθηκε ομόφωνα από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή που ορίστηκε από την ΓΣΕΣ του Τμήματος Ναυτιλιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Ναυτιλία.

Τα μέλη της Επιτροπής ήταν:

- 1) Καθ. Μιχαήλ Παζαρζής (Επιβλέπων)
- 2) Καθ. Α. Τσελεπίδης
- 3) Επίκουρος Καθ. Γ. Σαμιώτης

Η έγκριση της Διπλωματικής Εργασίας από το Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιώς δεν υποδηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία με τίτλο «Ελληνικές και Υπεράκτιες Ναυτιλιακές Εταιρίες», εκπονήθηκε στα πλαίσια της ολοκλήρωσης των σπουδών μου στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Ναυτιλία στο Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πειραιά. Σκοπός της εργασίας είναι η ανάλυση ζητημάτων που αφορούν την ίδρυση των εταιριών αυτών και εν συνεχεία η συγκριτική μελέτη των ελληνικών και αλλοδαπών offshore εταιριών, προκειμένου να καταστεί διακριτή η αλληλεπίδραση, η οποία υπάρχει τόσο μεταξύ τους όσο και με διάφορα δικαιικά συστήματα.

Για την εκπόνηση της εργασίας χρησιμοποιήθηκε βιβλιογραφικό υλικό από τις βιβλιοθήκες του Δικηγορικού Συλλόγου Αθήνας και Πειραιά καθώς και από συγγράμματα και υποθέσεις του δικηγορικού γραφείου στο οποίο εργάζομαι. Επιπροσθέτως για την τεκμηρίωση όσων αναγράφονται στην παρούσα εργασία, έγιναν επισκέψεις σε ναυτιλιακές εταιρίες καθώς και συζητήσεις με πρόσωπα του ναυτιλιακού κλάδου, με σκοπό να διαπιστωθεί η πολιτική που ακολουθείται ως προς την επιλογή νομικού τύπου της εταιρίας, καθώς και επίσκεψη στο Μητρώο Ναυτικών Εταιριών του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή της διπλωματικής μου εργασίας, κ. Μιχαήλ Παζαρζή, για την καθοδήγησή του προς περάτωση της εν λόγω εργασίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η διπλωματική εργασία πραγματώνει έρευνα του τρόπου σύστασης και λειτουργίας των εγχώριων και υπεράκτιων ναυτιλιακών εταιριών και των εταιρικών μορφών που εξυπηρετούν αποτελεσματικότερα το σκοπό ίδρυσής τους. Εστιάζει εν συνεχεία στη συγκριτική μελέτη ελληνικών ναυτιλιακών εταιριών και αλλοδαπών offshore (Παναμάς, Λιβερία), σε συνδυασμό με τις ισχύουσες μονομερείς και πολυμερείς διεθνείς συμβάσεις, ώστε να διερευνηθούν τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που ενυπάρχουν, καθώς και ο τρόπος αλληλεπίδρασής τους με την ελληνική έννομη τάξη και οικονομία. Αναλύονται νομολογιακές αποφάσεις, ελληνικών, ευρωπαϊκών και αμερικανικών δικαστηρίων, καθώς και νομοθετήματα που εφαρμόζονται στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια, με ιδιαίτερη αναφορά στο βαθμό επίδρασής τους στο πολιτικοοικονομικό σύστημα της Ελλάδας, ειδικότερα σχετικά με την προσέλκυση ξένων επενδυτικών κεφαλαίων, μέσω εγκατάστασης αλλοδαπών ναυτιλιακών εταιριών.

ABSTRACT

The thesis researches the way of the establishment and operation of domestic and offshore shipping companies and the corporate forms that serve more effectively the purpose of their establishment. Thereafter the thesis focuses on the comparative study of Greek shipping companies and foreign offshore (Panama, Liberia) in conjunction with existing unilateral and multilateral international agreements, in order to explore the advantages and disadvantages that exist, and the way they interact with the Greek legal system and economy. Jurisprudential decisions, of Greek, European and American courts, and regulations that apply in our country, during the recent years, are analyzed, with particular reference to the degree of influence on the political and economic system of Greece, especially on how to attract foreign investment capital, through an establishment of foreign shipping companies.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ</u>	4
➤ <u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1</u> Η ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ	
1.1 Γενικά	6
1.2 Η Ειδική Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρία.....	10
1.3 Η Ναυτική Εταιρία του Ν.959/1979.....	11
<u>1.3.1</u> <i>Ίδρυση Ν.Ε.</i>	11
i. Καταστατικό και Σκοπός.....	11
ii. Κεφάλαιο και Μετοχές.....	13
<u>1.3.2</u> <i>Λειτουργία Ν.Ε.</i>	14
i. Διοικητικό Συμβούλιο.....	14
ii. Γενική Συνέλευση.....	15
<u>1.3.3</u> <i>Λύση και Εκκαθάριση της Ν.Ε.</i>	16
➤ <u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2</u> ΕΞΩΧΩΡΙΕΣ Η΄ ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	
2.1 Ορισμός και κύρια χαρακτηριστικά υπεράκτιων εταιριών.....	17
2.2 Λόγοι ίδρυσης υπεράκτιων εταιριών.....	21
2.3 Τρόπος σύστασης και λειτουργίας	23
<u>2.3.1</u> <i>Ίδρυση και σκοπός μιας υπεράκτιας εταιρίας</i>	23
<u>2.3.2</u> <i>Μέτοχοι</i>	26
<u>2.3.3</u> <i>Κεφάλαιο</i>	26
<u>2.3.4</u> <i>Μετοχές</i>	27

<u>2.3.5</u> Διοίκηση μιας υπεράκτιας εταιρίας.....	28
<u>2.3.6</u> Φορολογικό καθεστώς μιας υπεράκτιας εταιρίας.....	29
2.4 Συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας.....	29

➤ **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ
ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

3.1 Γενικά.....	33
3.2 Θεωρητικές προσεγγίσεις περί αναγνώρισεως αλλοδαπών εταιριών.....	36
3.3 Νομολογία Δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	42
<u>3.3.1</u> Η απόφαση <i>Daily Mail</i> του ΔΕΚ.....	42
<u>3.3.2</u> Η απόφαση <i>Centros</i> του Δεκ.....	43
<u>3.3.3</u> Η απόφαση <i>Cartesio</i> του ΔΕΚ.....	43
3.4 Τι ισχύει σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο.....	44
<u>3.4.1</u> Νομοθεσία σχετική με τις επενδύσεις κεφαλαίων εξωτερικού (N.2687/1953).....	44
<u>3.4.2</u> Νομοθεσία σχετική με την εγκατάσταση αλλοδαπών εταιριών στον ελλαδικό χώρο (A.N.89/1967 και N. 378/1968).....	45
<u>3.4.3</u> Νομοθεσία σχετική με την εγκατάσταση και λειτουργία υποκαταστημάτων λη πρακτορείων αλλοδαπών εταιριών στην Ελλάδα (N. 2234/1994).....	52
<u>3.4.4</u> Νομοθεσία σχετική με τα φορολογικά ζητήματα που αφορούν την εμπορική ναυτιλία (N. 27/1975 και N.4141/2013).....	54

➤ **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΟΙ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΩΝ**

4.1 Γενικά.....	58
4.2 Σημαίες ευκαιρίας και Σημαίες ανοιχτού νηολογίου.....	58
4.3 Η εταιρία του Παναμά.....	60
4.4 Η εταιρία της Λιβερίας.....	63
➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 «ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΕΓΧΩΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ».....	67
5.1 Σύγκριση εγχώριων και εξωχώριων ναυτιλιακών εταιριών.....	67
5.2 Συμπεράσματα.....	69
<u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u>	71
<u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ</u>	74

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ελλάδα αποτελεί ένα από τα κατεξοχήν παραδοσιακά ναυτιλιακά κράτη. Από την αρχαιότητα ακόμη, ο κλάδος της ναυτιλίας παρέμενε πάντοτε ανεπηρέαστος από τις δυσκολίες, τις οποίες καλούταν να αντιμετωπίσει το ελληνικό κράτος (περίοδοι πολέμων, ύπαρξη πολιτικών αναταραχών, οικονομική κρίση κλπ.). Αντιθέτως εξελισσόταν με γρήγορους ρυθμούς, ισχυροποιώντας τη θέση της Ελλάδας, ως ένα από τα δέκα κορυφαία, σύμφωνα και με πρόσφατα δεδομένα ερευνών, ναυτιλιακά κράτη, με πολύ σημαντικό εμπορικό στόλο.

Μετά από εγκαθίδρυση ενός ορθού και κυρίως ευνοϊκού πλαισίου νόμων, υπουργικών αποφάσεων καθώς και διμερών και πολυμερών διεθνών συμβάσεων, παρατηρήθηκε η ανάπτυξη ενός ευοίωνου καθεστώτος ίδρυσης ναυτιλιακών εταιριών στην Ελλάδα. Μέχρι προσφάτως, το ελληνικό κράτος θα μπορούσε κάλλιστα να χαρακτηριστεί ως τροχοπέδη στην εγκατάσταση ναυτιλιακών εταιριών στη χώρα μας. Το γεγονός αυτό παρατηρείται λόγω αυξημένων φορολογικών επιβαρύνσεων και της ύπαρξης δαιδαλώδους γραφειοκρατίας (συγκριτικά με τα λοιπά κράτη παγκοσμίως, τα οποία αποτελούν «φορολογικούς παραδείσους»), παράγοντες οι οποίοι ανάγκαζαν διηνεκώς τους Έλληνες εφοπλιστές, να εγκαταλείψουν τα γεωγραφικά σύνορα του κράτους μας και να προβούν στην ίδρυση ναυτιλιακών εταιριών σε αλλοδαπές χώρες.

Τα τελευταία χρόνια, το ενδιαφέρον του Έλληνα νομοθέτη έχει στραφεί στη δημιουργία κατάλληλων προϋποθέσεων, ώστε να προσελκύσει Έλληνες και αλλοδαπούς πλοιοκτήτες, με απώτερο σκοπό την εγκατάσταση των εταιριών τους στο ελληνικό έδαφος, καθώς και την εισροή ξένων επενδύσεων σε αυτό. Η ελληνική ναυτιλία κατέχει εξάλλου το μεγαλύτερο εμπορικό στόλο, με ποσοστό 15,96% της παγκόσμιας χωρητικότητας, με 186 εκατομμύρια τόνους, αφήνοντας τη δεύτερη θέση την Ιαπωνία, με 183 εκατομμύρια τόνους¹. Καθίσταται αντιληπτή η πρωτοπόρος θέση που κατέχει η χώρα μας στο διεθνή ναυτιλιακό στίβο καθώς και σε ποιο βαθμό δύναται να συνεισφέρει στην εγχώρια οικονομία.

Για τους προαναφερόμενους λόγους, γίνεται εμφανές ότι η νοοτροπία του ελληνικού κράτους και ιδιαίτερα του Έλληνα νομοθέτη, χρήζει δραστηκής αλλαγής, καθόσον ακόμη δεν έχει κατορθώσει να προσπορίσει όσα προσφέρουν σε αντίστοιχο

¹www.dealnews.gr (Ρεπορτάζ του τηλεοπτικού καναλιού SKAI)

επίπεδο (γίνεται αναφορά κυρίως σε φορολογικής φύσεως διευκολύνσεις) τα αλλοδαπά κράτη των υπεράκτιων ναυτιλιακών εταιριών, όπως είναι για παράδειγμα οι φορολογικοί παράδεισοι του Παναμά και της Λιβερίας, στους οποίους έχουν κυρίως στραφεί οι Έλληνες εφοπλιστές. Εξακολουθεί λοιπόν να παρατηρείται προτίμηση στις υπεράκτιες ναυτιλιακές εταιρίες, από τους Έλληνες πλοιοκτήτες, καθόσον ακόμη το ελληνικό κράτος δεν βρίσκεται σε θέση να τους παράσχει «δέλεαρ», κατάλληλα κίνητρα, ώστε να προβούν σε εγχώριες επενδύσεις των κεφαλαίων τους.

Η επιλογή ωστόσο ενός υπεράκτιου εταιρικού σχήματος, δεν είναι πάντοτε εύκολη υπόθεση και χρήζει ορθού προγραμματισμού, λαμβάνοντας υπόψη πολιτικούς και οικονομικούς παράγοντες της υπό επιλογή χώρας, όπως επίσης της νομοθεσίας της (να παρέχει δηλαδή κατά το δυνατόν λιγότερους περιορισμούς και κρατική εποπτεία) καθώς και των φορολογικών διευκολύνσεων που μπορούν να προσφερθούν (όπως είναι η απαλλαγή από δασμούς και τέλη, απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής εργοδοτικών και ασφαλιστικών εισφορών κλπ). Όλα τα ανωτέρω στοιχεία θα αναπτυχθούν εν συνεχεία, ακολουθούμενα από συγκριτική μελέτη της εγχώριας νομοθεσίας με εκείνες των υπεράκτιων φορολογικών παραδείσων, ώστε να καταστούν εμφανείς οι τομείς στους οποίους χωλαίνει το ελληνικό κράτος και οι οποίοι χρήζουν άμεσης βελτίωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: «Η ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»**❖ 1.1 Γενικά**

Η παραδοσιακή διάκριση των εταιριών γίνεται με βάση το μέγεθος ευθύνης των εταίρων σε ότι αφορά τις υποχρεώσεις του νομικού προσώπου και με βάση την κεφαλαιουχική τους συγκρότηση κι έτσι έχουμε τις επονομαζόμενες προσωπικές (π.χ. ομόρρυθμη εταιρία, ετερόρρυθμη κλπ) και τις κεφαλαιουχικές (π.χ. ανώνυμη εταιρία, εταιρία περιορισμένης ευθύνης κλπ). Στις προσωπικές εταιρίες² κυριαρχικό στοιχείο αποτελεί ο ενοχικός δεσμός που υφίσταται μεταξύ των εταίρων, ο οποίος έχει προσωποπαγή χαρακτήρα. Αυτό σημαίνει ότι η λύση της εταιρίας μπορεί να επέλθει με το θάνατο, την πτώχευση ή την υποβολή σε δικαστική συμπαράσταση κάποιου εταίρου. Χαρακτηριστικό γνώρισμα των εταιριών αυτών είναι ότι οι εταίροι ευθύνονται και με την ατομική τους περιουσία, ενώ ισχύει η αρχή της ισότητας σε ό, τι αφορά τα εταιρικά δικαιώματα και τις εταιρικές υποχρεώσεις καθώς και η υποχρέωση πίστης των εταίρων στις μεταξύ τους σχέσεις.

Όσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία³ για την ίδρυσή τους είναι ουσιώδης η συγκέντρωση κεφαλαίου και όχι το πρόσωπο του εταίρου, όπως στις προσωπικές. Εδώ ισχύει η αρχή κατανομής αρμοδιοτήτων, με τη διοίκηση και την εκπροσώπηση της εταιρίας να ανατίθενται σε ειδικό όργανο διοικήσεως, ενώ οι αποφάσεις λαμβάνονται από τη γενική συνέλευση. Κάθε εταίρος έχει δικαιώματα ανάλογα του ύψους της εταιρικής του μερίδας, ενώ δεν είναι υπέγγυα η ατομική του περιουσία για τα εταιρικά χρέη.

Οι συμβαλλόμενοι είναι ελεύθεροι να επιλέξουν τον εταιρικό τύπο που ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες τους, ανεξάρτητα από τον σκοπό που επιδιώκει η εταιρία. Με τον τρόπο αυτό δίνεται η δυνατότητα να αλλοιωθούν, στο μέτρο του εκ του νόμου επιτρεπτού, ορισμένα χαρακτηριστικά των διάφορων εταιρικών τύπων, ώστε να δημιουργηθούν άλλες εταιρικές μορφές. Για την επιλογή εταιρικού τύπου για

² Στην κατηγορία αυτή ανήκει η ομόρρυθμη εταιρία, η ετερόρρυθμη εταιρία, η αφανής εταιρία και ο ευρωπαϊκός όμιλος οικονομικού σκοπού.

³ Στις κεφαλαιουχικές εταιρίες ανήκει η ανώνυμη εταιρία, η εταιρία περιορισμένης ευθύνης, η ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία και η ευρωπαϊκή εταιρία. Η συμπλοιοκτησία αποτελεί ιδιαίτερη μορφή του ναυτικού δικαίου.

την ίδρυση μια ναυτιλιακής εταιρίας λοιπόν, θα πρέπει να εξεταστούν ζητήματα αφορούντα το ύψος του εταιρικού κεφαλαίου που απαιτεί ο κάθε τύπος, την ευθύνη των εταίρων, τις εταιρικές υποχρεώσεις, την ελαστικότητα στη διοίκηση, τη φορολογική μεταχείριση της εταιρίας⁴, το γόητρο που προσδίδει ένας εταιρικός τύπος (όπως π.χ. η ανώνυμη εταιρία, γεγονός που την προδίδει τη δυνατότητα ευχερέστερης χρηματοδότησης από τις τράπεζες) κλπ. Για το λόγο αυτό παρατηρείται ότι οι ναυτιλιακές εταιρίες επιλέγουν τον εταιρικό τύπο της α.ε ή ε.π.ε ή ιδιαίτερων εταιρικών μορφωμάτων που ενέχουν τα κεφαλαιουχικά χαρακτηριστικά, όπως ακριβώς η ειδική ανώνυμη ναυτιλιακή εταιρία και η ναυτική εταιρία του Ν. 959/1979, για τις οποίες γίνεται εκτενέστερη αναφορά κάτωθι.

Το ελληνικό κράτος πάντοτε επιδίωκε να προσελκύσει πλοία στο νηολόγιό του καθώς και ναυτιλιακές εταιρίες στον Πειραιά, γεγονός το οποίο διαπιστώνεται και μέσω της πολιτικής που ακολουθούσε και συνεχίζει να ακολουθεί. Μέχρι το έτος 1967, οι αποφάσεις των ελληνικών κυβερνήσεων ήταν προσανατολισμένες στη δημιουργία ενός ευνοϊκού πλαισίου (ιδιαίτερα με την εισαγωγή του νόμου 2687/1953 περί επενδύσεων και προστασίας ξένων κεφαλαίων) για τις ναυτιλιακές εταιρίες, στοχεύοντας κυρίως στην αποβολή της κρατικής ανάμειξης στον τομέα της ναυτιλίας. Μετά το 1967 δόθηκε έμφαση κυρίως στην αύξηση της χωρητικότητας της ελληνικής σημαίας (μέσω της ψήφισης νόμων που μειώνουν τα υψηλά επίπεδα φορολογίας, ώστε να δοθεί κίνητρο στις αλλοδαπές ναυτιλιακές εταιρίες να εγκατασταθούν στον ελλαδικό χώρο), της δημιουργίας κατάλληλου θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των ναυτιλιακών εταιριών (γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στον αναγκαστικό νόμο 89/1967, όπως τροποποιήθηκε εν συνεχεία με άλλα νομοθετήματα) και την ανάπτυξη του διαχειριστικού κέντρου του Πειραιά (μέσω προνομιακού καθεστώτος λειτουργίας).

«Δεν υπάρχουν πολλές βιομηχανίες στις οποίες μπορεί κάποιος να σηκώνει το τηλέφωνο και σε πέντε λεπτά να ναυλώσει ένα πλοίο αντί πέντε εκατομμυρίων δολαρίων,

⁴ Σε ότι αφορά το φορολογικό καθεστώς αυτό δεν διακρίνεται από σταθερότητα. Ορίζεται ότι οι κεφαλαιουχικές εταιρίες φορολογούνται επί των αναμορφωμένων κερδών, ήτοι των κερδών που προκύπτουν μετά την επιβαλλόμενη διαδικασία της φορολογικής αναμόρφωσης, με συντελεστή 20%. Στις προσωπικές ισχύει το μικτό σύστημα φορολόγησης, όπου φορολογείται μέρος των κερδών στο όνομα του νομικού προσώπου με δύο συντελεστές (20% για το τμήμα των κερδών που αναλογεί στη συμμετοχή ομορρύθμου εταίρου και 25% για τις λοιπές περιπτώσεις), ενώ το άλλο μέρος των κερδών φορολογείται με τη μορφή των επιχειρηματικών αμοιβών, στο όνομα των φυσικών προσώπων και πάντα των ομορρύθμων εταίρων.

για να μεταφέρει ένα φορτίο αξίας εκατό εκατομμυρίων δολαρίων, ένα περιουσιακό στοιχείο αξίας εκατόν τριάντα εκατομμυρίων δολαρίων, με ασφάλιση ύψους ενός δισεκατομμυρίου δολαρίων, χωρίς δικηγόρους και μακροχρόνιες διαπραγματεύσεις συμβολαίων.(...) Και δεν υπάρχει άλλη βιομηχανία που να αντιμετωπίζει τις προκλήσεις που εμείς αντιμετωπίζουμε σε σχέση με τον ευμετάβλητο χαρακτήρα των ναυλαγορών»⁵.

Η ναυτιλιακή εταιρία είναι ουσιαστικά μία μικρή ομάδα ατόμων που λαμβάνει τις αποφάσεις, επιλέγει τις αγορές στα πλαίσια των οποίων θα κινηθεί, τους τύπους των πλοίων που απαιτούνται ώστε να επιτευχθεί αυτό, την κατάλληλη χρονική στιγμή που θα πρέπει να γίνουν όλες οι ενέργειες κλπ. Κύριο έργο της είναι η διαχείριση πλοίων με απώτερο σκοπό την προσφορά θαλάσσιων μεταφορικών υπηρεσιών. Μία ναυτιλιακή εταιρία δεν παρουσιάζει τεράστιες διαφορές από άλλες κεφαλαιουχικές εταιρίες, ιδιαίτερα αυτή της ανώνυμης εταιρίας, ωστόσο έχει την ιδιαιτερότητα ότι οι παραγωγικές της μονάδες, δηλαδή τα πλοία, βρίσκονται διαρκώς εν κινήσει, με αποτέλεσμα να υπάρχει χιλιομετρική απόσταση από το διαχειριστικό κέντρο, τα γραφεία δηλαδή της εταιρίας. Η ναυτιλιακή εταιρία βέβαια δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένα γεωγραφικά πλαίσια, αλλά δύναται να παρέχει τις υπηρεσίες της σε παγκόσμιο επίπεδο.

Προϋπόθεση σωστής οργάνωσης και διοίκησης μιας ναυτιλιακής εταιρίας είναι πρωταρχικά η κατανόηση του πλαισίου εντός του οποίου δραστηριοποιείται, των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών γνωρισμάτων της ναυτιλιακής βιομηχανίας. Η εταιρία αυτή λειτουργεί σε ένα διεθνές περιβάλλον κάτω από διαφορετικές πολιτικές και νομικές συνθήκες. Για παράδειγμα μια ναυτιλιακή εταιρία μπορεί να έχει την έδρα της στον Πειραιά, γραφεία στην Κύπρο, το Λονδίνο, τη Νέα Υόρκη και να έχει νηολογήσει τα πλοία της στον Παναμά, την Ελλάδα, τη Λιβερία, να τα στελεχώνει με ναυτικούς από την Ελλάδα, το Πακιστάν, τις Φιλιππίνες. Γίνεται κατανοητό λοιπόν, το πόσο περίπλοκο είναι το νομικό και πολιτικό περιβάλλον που καλείται να αντιμετωπίσει σε καθημερινή βάση, στην προσπάθειά της να παραμείνει ανταγωνιστική.

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που παρουσιάζει είναι αρχικά το ότι δεν υπόκειται σε γεωγραφικούς περιορισμούς στο πεδίο δράσης της (αυτό χρήζει εφαρμογής και αναφορικά με τους βασικούς συντελεστές παραγωγής που είναι το

⁵ A. Sohmen- Pao, “Value Beyond Steel”, World Horizon, τεύχος 3 (2005), σελ.15

κεφάλαιο και η εργασία), εβρισκόμενη ουσιαστικά να ανταγωνίζεται ευθέως κάθε ναυτιλιακή εταιρία ασχέτως του τύπου εγκατάστασης και λειτουργίας της. Επιπροσθέτως, βασικό χαρακτηριστικό της είναι ότι καλύπτει παράγωγο ζήτηση, στοιχείο που ωθεί μία ναυτιλιακή εταιρία να υιοθετήσει μια ισορροπημένη στρατηγική αξιοποιώντας αποτελεσματικά τις συγκυρίες και όντας προετοιμασμένη για παν ενδεχόμενο σενάριο δράσης. Ωστόσο το χαρακτηριστικότερο γνώρισμα μιας τέτοιας εταιρίας είναι σαφέστατα η απόσταση μεταξύ παραγωγικής μονάδας, του πλοίου δηλαδή και γραφείων. Η αποκέντρωση αυτή της διοικητικής λειτουργίας συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας, ενώ ταυτόχρονα θέτει σημαντικούς περιορισμούς στη διοίκηση των ναυτιλιακών εταιριών.

Ωστόσο, το νομοθετικό πλαίσιο που είχε τεθεί σε εφαρμογή δεν εισήγαγε κάποιον ιδιαίτερο εταιρικό τύπο για τη ναυτιλιακή εταιρία. Σε αντίθεση απλά έκρινε ζητήματα που σχετιζόνταν με την έδρα της (όπως π.χ. αναφέρεται στο άρθρο 10 του Αστικού Κώδικα), ή με την προσέλκυση αλλοδαπών εταιριών στο ελληνικό κράτος (π.χ. ΑΝ 89/1967), ενώ γινόταν κατ' ουσίαν αναλογική εφαρμογή των διατάξεων που ίσχυαν για τις εμπορικές επιχειρήσεις με το νόμο 2190/1920, χωρίς να δίνεται λύσης στα ιδιαίτερα προβλήματα της ναυτιλιακής βιομηχανίας. Για το λόγο αυτό κρίθηκε αναγκαία η δημιουργία νέου νομοθετήματος το οποίο να προάγει μια καινούρια εταιρική μορφή, κατάλληλη να καλύψει τις υπάρχουσες ανάγκες της ναυτιλίας. Η ναυτιλιακή εταιρία σύμφωνα με το νόμο 959/1979 αποτελεί λοιπόν *«μία μορφή ανώνυμης εταιρίας χωρίς βαρείς μηχανισμούς και με ελαστικότητα που διευκολύνει την λειτουργία της εφοπλιστικής επιχειρήσεως»*⁶.

❖ 1.2 Η Ειδική Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρία

Η ειδική ανώνυμη ναυτιλιακή εταιρία⁷ αποτελεί μια ιδιάζουσα μορφή ανωνύμου εταιρίας, με πιο απλή μορφή ωστόσο (άρθρο 13 ν.δ. 2687/1953). Χαρακτηριστικά γνωρίσματα της εταιρίας αυτής, τα οποία τη διαφοροποιούν από μία κοινή ανώνυμη εταιρία, είναι ότι έχει αποκλειστικό σκοπό, ο οποίος αν δεν τηρηθεί οδηγεί στη λύση

⁶ Εισαγωγική Έκθεση του Ν. 959/1979, ΕΝΔ 7 σελ. 594.

⁷ Α. Γεωργακόπουλος, Η ανώνυμη ναυτιλιακή εταιρία και το περί αυτής σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, ΝοΒ 24, σελ. 369

της εταιρία μετά από απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου, την «*κυριότητα, εκμετάλλευση, διαχείριση ελληνικών πλοίων ενεργούντων διεθνείς πλόες*», ενώ όσον αφορά την επωνυμία της εταιρίας θα πρέπει να υπάρχουν οι λέξεις «Ειδική Ανώνυμη Ναυτιλιακή Εταιρία». Σχετικά με το κεφάλαιό της αυτό μπορεί αν εκφράζεται και σε ξένο νόμισμα και μπορεί είτε να καταβληθεί είτε να εξαχθεί στο εξωτερικό σε αλλοδαπή τράπεζα, ενώ είναι διαιρεμένο σε μετοχές, οι οποίες δεν μπορούν να εισαχθούν στο Χρηματιστήριο. Στις εταιρίες αυτές ισχύουν οι διατάξεις της ανωνύμου εταιρίας σε ότι σχετίζεται με τη γενική συνέλευση και το διοικητικό συμβούλιο, ενώ τονίζεται ιδιαίτερα ότι οι μέτοχοι, όπως και το διοικητικό συμβούλιο, μπορούν να συνεδριάσουν και στην αλλοδαπή. Άλλο ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα του εν λόγω εταιρικού τύπου είναι ότι τα συμβόλαια με τα οποία συστήθηκε η εταιρία, οι τίτλοι των μετοχών, οι εξοφλήσεις των μερισμάτων και η επιστροφή κεφαλαίου απολαμβάνουν απαλλαγής από την καταβολή του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου, από τα τέλη χαρτοσήμου και τις εισφορές υπέρ νομικών προσώπων ή τρίτων.

Ωστόσο το συγκεκριμένο εταιρικό μόρφωμα δεν ευδοκίμησε στην ελληνική πρακτική. Στο γεγονός αυτό συνέβαλε αρχικά το ότι η σύστασή της είναι περίπλοκη και απαιτεί πολύ χρόνο καθώς πρέπει η εταιρία να συσταθεί αρχικά ως ανώνυμη εταιρία και μετέπειτα να προβεί στην απόκτηση ελληνικού πλοίου, σύμφωνα με εγκριτική πράξη (η οποία χρήζει δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης), ώστε να ολοκληρωθεί η μετατροπή της σε Ε.Α.Ν.Ε. με τροποποίηση του καταστατικού της. Επίσης επιβάλλεται η τήρηση λογιστικών βιβλίων και άλλων φορολογικών διαδικασιών, το οποίο δεν λαμβάνει χώρα στις αλλοδαπές εταιρίες. Αυτά είναι κάποια ενδεικτικά αρνητικά γνωρίσματα που οδήγησαν το νομοθέτη στη δημιουργία ενός νέου εταιρικού τύπου, αυτόν της ναυτικής εταιρίας.

❖ 1.3 Η Ναυτική Εταιρία του Ν. 959/1979

Η ναυτική εταιρία αποτελεί μια ειδική μορφή ανώνυμης εταιρίας, άρα ανήκει στην κατηγορία των κεφαλαιουχικών εταιριών, και εισήχθη στην ελληνική έννομη τάξη με το νόμο 959/1979 «περί ναυτικής εταιρίας», ο οποίος εν συνεχεία τροποποιήθηκε με τους νόμους 1892/1990 και 2987/2002, ώστε να κατορθώσει να παράσχει στους

Έλληνες πλοιοκτήτες τα πλεονεκτήματα που ήδη παρείχαν οι εταιρίες του Παναμά και της Λιβερίας.

✓ **1.3.1 Τδρυση Ν.Ε.**

i. Καταστατικό και Σκοπός

Όπως αναφέραμε η ναυτική εταιρία (Ν.Ε.) αποτελεί ένα ιδιαίτερο εταιρικό μόρφωμα, ρυθμισμένο σύμφωνα με υποδείγματα αλλοδαπών εταιρικών νομοθεσιών, με στοιχεία που την κατατάσσουν στις κεφαλαιουχικές εταιρίες και γνωρίσματα που είναι κοινά με τις ανώνυμες εταιρίες, είναι δηλαδή εμπορική εταιρία. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφο 3 του Ν. 959/1979, η Ν.Ε. συνίσταται για ορισμένο χρόνο, όπως και η Α.Ε. και έχει ως αποκλειστικό σκοπό την κυριότητα ελληνικών εμπορικών πλοίων, την εκμετάλλευση και διαχείριση πλοίων ελληνικής ή ξένης σημαίας καθώς και μετοχών άλλων ναυτιλιακών εταιριών (άρθρο 1). Η σύσταση και άλλου τύπου εταιριών δεν αποκλείεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου.

Οι δραστηριότητες μιας Ν.Ε. αναφέρονται περιοριστικά στο νόμο, άρα δεν είναι δυνατή η επέκτασή τους και σε άλλου είδους ενασχολήσεις, όπως είναι για παράδειγμα η απόκτηση ακίνητης περιουσίας (αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο αν πρόκειται να χρησιμοποιήσει για παράδειγμα το κτίριο η εταιρία για τη στέγαση των γραφείων της). Εάν συσταθεί λοιπόν με σκοπό διαφορετικό από αυτόν που ορίζει ο νόμος, τότε καθίσταται άκυρη. Για τη σύστασή της δεν αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση η ύπαρξη πλοίου, καθώς μπορεί να αποκτηθεί μελλοντικά ή να διαχειριστεί η εταιρία πλοία υπό ελληνική σημαία. Όταν αναφέρει ο νόμος τον όρο εμπορικό πλοίο εννοεί οιονδήποτε πλοίο το οποίο χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση εμπορική πράξης, μεταφοράς εμπορευμάτων, εκτέλεσης βοηθητικών εργασιών. Συνεπώς δεν συγκαταλέγονται στην κατηγορία αυτή τα πλοία του Ν. 438/1976 «περί τουριστικών πλοίων και πλοιαρίων και ναυταθλητικών σκαφών και ρυθμίσεις δασμολογικών και φορολογικών θεμάτων επί πλοίων ως και επί πλοιαρίων αναψυχής», όπως και τα πολεμικά πλοία, τα ιδιωτικά θαλαμηγά, τα εκπαιδευτικά πλοία, τα πλοία των διωκτικών αρχών και τα σκάφη ερασιτεχνικής αλιείας.

Μετά το «φιάσκο» της ειδικής ανώνυμης ναυτιλιακής εταιρίας, ο νομοθέτης θέλησε να δημιουργήσει ένα εταιρικό μόρφωμα, η σύσταση του οποίου να εξαρτάται από

γρήγορες και απλουστευμένες τυπικές διατυπώσεις, ώστε να κατορθώσει να ανταποκριθεί στις ιδιαίτερες ανάγκες που παρουσιάζει η ναυτιλιακή βιομηχανία.

Πιο συγκεκριμένα, για τη σύσταση μιας Ν.Ε. απαιτείται η σύμπραξη τουλάχιστον δύο προσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφο 1 του νόμου 959/1979, διαφορετικά η σύστασή της είναι άκυρη. Συντάσσεται και υπογράφεται μια σύμβαση συστάσεως της Ν.Ε και υπογράφεται από τους ιδρυτές (εις τριπλούν). Ο τύπος που πρέπει να τηρηθεί για τη σύμβαση, είναι αυτός του ιδιωτικού συμφωνητικού εγγράφου (σε αντίθεση με την Α.Ε. όπου απαιτείται εκ του νόμου το καταστατικό να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου), με το γνήσιο της υπογραφής των συμβαλλόμενων μερών, χωρίς να απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Εν συνεχεία το συμφωνητικό πρέπει να θεωρηθεί από κάποια αρμόδια δημόσια αρχή ή από συμβολαιογράφο και να γίνει η καταχώρησή του στο Μητρώο Ναυτικών Εταιριών⁸ (άρθρα 50-53) και με τον τρόπο αυτό αποκτά νομική προσωπικότητα η εταιρία (άρθρο 2 παρ. 2). Πριν επέλθει το προαναφερθέν στάδιο ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 53 του νόμου αυτού, πρέπει να γίνει έλεγχος νομιμότητας για να εξακριβωθεί ότι η εταιρία συστάθηκε σύμφωνα με όσα αναφέρονται στο νόμο. Εάν ο τηρών το μητρώο αμφιβάλλει, δεν καταχωρεί την εταιρία στο μητρώο, αλλά αντιθέτως παραπέμπει τη σύμβαση στον Προϊστάμενο του Πρωτοδικείου Πειραιά, ειδοποιώντας παράλληλα τους ιδρυτές, εγγράφως.

Το καταστατικό της εταιρίας (η εταιρική σύμβαση δηλαδή) πρέπει να περιέχει, με ποινή ακυρότητας, όπως ορίζει το άρθρο 3 του Ν. 959/1979, την επωνυμία, την έδρα, το χρόνο διάρκειας της εταιρίας, το εταιρικό κεφάλαιο των μετόχων, το ποιοι απαρτίζουν το διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας, ποιοι συνιστούν τη γενική της συνέλευση, τα δικαιώματα που έχουν οι μέτοχοι καθώς και τη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθηθεί σε περίπτωση λύσης της εταιρίας και εκκαθάρισής της. Μπορεί επίσης να καθορίζει τα μέλη που θα απαρτίζουν το πρώτο διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας (άρθρο 3 παρ. 2). Όσον αφορά την επωνυμία της, ορίζεται στο άρθρο 4 παρ.

⁸ Κατατίθεται αίτηση στο Μ.Ν.Ε. για την καταχώρηση στο Μητρώο, του καταστατικού της εταιρίας και του πρακτικού του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και την έκδοση πιστοποιητικού σύστασης και εκπροσώπησης (το οποίο εκδίδεται μέσα σε δύο ημέρες). Το Μητρώο, σύμφωνα με το άρθρο 51 του Ν959/1979, απαρτίζεται από το βιβλίο μητρώου των ναυτικών εταιριών, τον φάκελο έκαστης εταιρίας, τη μερίδα της και του ευρετηρίου των εταιριών και τελεί υπό την εποπτεία του Προϊσταμένου του Πρωτοδικείου Πειραιά.

1, ότι εκτός από το διακριτικό τίτλο θα πρέπει να περιλαμβάνει και τις λέξεις «Ναυτική Εταιρία» ή τα αρχικά «Ν.Ε.».

ii. Κεφάλαιο και Μετοχές

Στο άρθρο 5 του Ν.959/1979 ορίζονται όσα σχετίζονται με το κεφάλαιο μιας Ν.Ε. Αρχικά αναφέρεται ότι το κεφάλαιο αναλαμβάνεται από τουλάχιστον δύο ιδρυτές και μπορεί να καταβληθεί εν όλω τοις μετρητοίς μέσα σε δύο ημέρες από την καταχώρηση της εταιρίας στο μητρώο. Το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο καθορίζεται στα πέντε χιλιάδες ευρώ (5.000 €) ή το ισάξιο αυτών σε άλλο νόμισμα κατά την επίσημη τιμή αυτού την ημέρα της καταχώρησης της εταιρίας στο μητρώο. Ωστόσο το ύψος του ελάχιστου κεφαλαίου δύναται να αναπροσαρμοσθεί με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ναυτιλίας και Αιγαίου.

Το κεφάλαιο μιας Ν.Ε. είναι διαιρεμένο σε μετοχές οι οποίες μπορούν να είναι μόνο ονομαστικές ή μόνο ανώνυμες βάσει του άρθρου 7 παρ. 1 του νόμου, αλλά επιτρέπεται και η έκδοση προνομιούχων μετοχών μετά ή άνευ ψήφου (άρθρο 5). Η ονομαστική αξία κάθε μετοχής δεν μπορεί να ορισθεί κατώτερη από ένα ευρώ ή του ισάξιού του σε άλλο νόμισμα κατά την επίσημη τιμή αυτού την ημέρα καταχώρησης της εταιρίας στο μητρώο. Τα εκ της μετοχής δικαιώματα των μετόχων, είναι ανάλογα προς το υπό της μετοχής αντιπροσωπευόμενο ποσοστό κεφαλαίου, ενώ η ευθύνη του μετόχου περιορίζεται στην ονομαστική αξία της μετοχής αυτού.

Στο άρθρο 10 του εν λόγω νόμου γίνεται αναφορά στο ποιοι έχουν το δικαίωμα απόκτησης μετοχών. Πιο συγκεκριμένα *«τις μετοχές ναυτικής εταιρίας μπορούν να αποκτούν Έλληνες υπήκοοι, χωρίς κανένα περιορισμό. Απαγορεύεται σε αλλοδαπούς και αλλοδαπά νομικά πρόσωπα να αποκτούν μετοχές ναυτικής εταιρίας, εκτός εάν αυτές αντιπροσωπεύουν ποσοστό μικρότερο του 50% του συνόλου μετοχών της εταιρίας. Δεδομένου όμως ότι στην έννοια του αλλοδαπού περιλαμβάνονται και οι υπήκοοι των λοιπών κρατών- μελών της Ε.Ε., είναι απαραίτητο να εναρμονισθεί και ο Ν959/1979 με το δίκαιο της Ε.Ε. και να εξαλειφθεί η πιο πάνω διάκριση μεταξύ Ελλήνων υπηκόων και υπηκόων των κρατών- μελών της Ε.Ε. και των υπόλοιπων κρατών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου»*. Μετά την τροποποίηση του εν λόγω άρθρου λοιπόν οι περιορισμοί για την απόκτηση εμπράγματων δικαιωμάτων επί μετοχών ναυτικών

εταιριών, έχουν ισχύ μόνο για του υπηκόους ή τα νομικά πρόσωπα κρατών που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των λοιπών χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

✓ *1.3.2 Λειτουργία Ν.Ε.*

i. Διοικητικό Συμβούλιο

Σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν.959/1979, το διοικητικό συμβούλιο (Δ.Σ.) είναι το διαχειριστικό και εκπροσωπευτικό όργανο μίας ναυτική εταιρίας, το οποίο είναι συλλογικό όργανο και απαρτίζεται από τουλάχιστον τρία μέλη, όπως συμβαίνει και στις Α.Ε., τα οποία εκφράζουν τη βούληση της εταιρίας στις προς τα έσω και έξω σχέσεις. Τα μέλη του Δ.Σ. μπορεί να είναι είτε φυσικά πρόσωπα είτε νομικά, τα οποία μετέχουν μέσω του εκπροσώπου τους και ορίζονται είτε από την εταιρική σύμβαση είτε μετά από απόφαση της γενικής συνέλευσης, ενώ πρέπει να αναφέρονται στο καταστατικό (σε περίπτωση παραλείψεως διορίζονται με ιδιαίτερη πράξη όλων των μετόχων βάσει του άρθρου 13). Η θητεία τους ανέρχεται στα τρία έτη και αν λήξει πριν εκλεγεί νέο, παρατείνεται η θητεία του παλιού αυτοδικαίως μέχρι την εκλογή νέου.

Το άρθρο 14 δίνει τη δυνατότητα στα μέλη του Δ.Σ. να είναι ταυτόχρονα μέλη Δ.Σ. άλλων ναυτικών εταιριών. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την υποχρέωση πίστης που ισχύει στο δίκαιό μας για τις Α.Ε., όπου ορίζεται ότι η σχέση που συνδέει τα μέλη του Δ.Σ. με την εταιρία είναι σχέση εμπιστοσύνης, έχει ως στόχο την προώθηση των συμφερόντων της εταιρίας καθώς και την παράλειψη κάθε ενέργειας που θα μπορούσε να βλάψει τα συμφέροντά της (υποχρέωση παράλειψης ανταγωνισμού). Για το λόγο αυτό μπορεί να καθοριστεί στο καταστατικό της ναυτικής εταιρίας η απαγόρευση συμμετοχής στα Δ.Σ. άλλων ναυτικών εταιριών. Οι εξουσίες που του παρέχονται από το νόμο είναι ευρύτατες, ώστε να είναι σε θέση να λαμβάνει αποφάσεις για όλα σχεδόν τα εταιρικά θέματα (άρθρο 19). Κάθε πράξη του Δ.Σ. δεσμεύει την εταιρία έστω και αν οι πράξεις είναι εκτός του εταιρικού σκοπού.

Η σύγκλησή του γίνεται από τον πρόεδρο του Δ.Σ., ενώ στην περίπτωση που παρίστανται όλα τα μέλη του συγκαλείται αυτοκλήτως. Βάσει του άρθρου 17, οι

αποφάσεις του λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών, ενώ για να συνεδριάζει εγκύρως απαιτείται να παρίσταται το 50% συν ένας των μελών του.

ii. Γενική Συνέλευση

Η γενική συνέλευση (Γ.Σ.) είναι συλλογικό όργανο, διότι σε αυτή συμμετέχουν ή πάντως έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής όλοι οι μέτοχοι και αποτελεί το ανώτατο όργανο της εταιρίας. Οι αποφάσεις της Γ.Σ. εκφράζουν τη βούληση του νομικού προσώπου της εταιρίας, κατά κανόνα προς τις έσω σχέσεις. Τα θέματα τα οποία υπάγονται στην αρμοδιότητά της, είναι θεμελιώδη για την εταιρία όπως η τροποποίηση του καταστατικού, η ρύθμιση των σχέσεων μετόχων και εταιρίας, οι σχέσεις των μελών του Δ.Σ. και της εταιρίας κλπ (άρθρο 29).

Τα βασικά είδη Γ.Σ. είναι η τακτική, η έκτακτη και η καταστατική. Η Γ.Σ. συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά σε κάθε εταιρική χρήση (τακτική) στην έδρα της εταιρίας. Η σύγκλησή της γίνεται με πρόσκληση που αποστέλλεται ή δημοσιοποιείται σε μία τοπική εφημερίδα καθώς και μία εφημερίδα του Πειραιά και της Αθήνας ένα μήνα πριν τη συνέλευση και αναφέρονται ο τόπος, η ημέρα και η ώρα (άρθρο 23). Όλοι οι μέτοχοι έχουν το δικαίωμα συμμετοχής στη Γ.Σ. εφόσον έχουν καταθέσει προγενέστερα τις μετοχές τους στην τράπεζα και προσκομίσουν το αποδεικτικό. Για την έγκυρη συνεδρίαση απαιτείται να παρίστανται μέτοχοι που αντιπροσωπεύουν πάνω από το μισό του εταιρικού κεφαλαίου.

Κάθε μετοχή, σύμφωνα με το άρθρο 26 του Ν 959/1979, παρέχει το δικαίωμα μιας ψήφου, εκτός ως είναι φυσικό των άνευ ψήφου προνομιούχων μετοχών. Οι αποφάσεις της Γ.Σ. λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων (εκτός της περιπτώσεως λύσεως εταιρίας κατά την οποία απαιτείται η απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των δικαιούμενων ψήφου μετόχων).

✓ 1.3.3 Λύση και Εκκαθάριση της Ν.Ε.

Μια Ν.Ε. δύναται να λυθεί εάν παρέλθει ο χρόνος διάρκειάς της που προβλέπεται από το καταστατικό (με δυνατότητα αναβίωσης μετά από απόφαση της Γ.Σ.), εάν

υπάρξει απόφαση της Γ.Σ. για πρόωρη λύση της, εάν κηρυχθεί σε κατάσταση πτώχευσης και εάν επιδιώκει σκοπό διαφορετικό από αυτόν που καθορίζεται στο άρθρο 1 του παρόντος νόμου. Λόγο λύσης της εταιρίας δεν αποτελεί η συγκέντρωση του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου σε ένα μόνο πρόσωπο (άρθρο 41 παρ. 2) ή η πραγματοποίηση ή η αδυναμία πραγματοποίησης του εταιρικού σκοπού καθώς και η παύση ή η αδυναμία λειτουργίας της επιχείρησης, διότι ο νόμος δεν εξαρτά τη υπόστασή της από την ενεργό της δράση.

Μετά τη λύση της η Ν.Ε. δεν εξαφανίζεται από το νομικό κόσμο, αλλά αντιθέτως εξακολουθεί να υφίσταται ως νομικό πρόσωπο (αλλαγή εταιρικού σκοπού) και εισέρχεται στο στάδιο της εκκαθάρισης, εκτός από την περίπτωση της πτώχευσης. Η εκκαθάριση πραγματοποιείται από τους εκκαθαριστές, οι οποίοι είναι όργανα της εταιρίας, εκλεγμένα από τη Γ.Σ. ή διοριζόμενα από το καταστατικό και αναγράφονται στο Μ.Ν.Ε. Τα καθήκοντά τους είναι αντίστοιχα εκείνων του Δ.Σ. γι αυτό και εφαρμόζονται αναλογικά οι αντίστοιχες διατάξεις. Τέλος έχουν την υποχρέωση να σημειώσουν τη λύση της εταιρίας και τη θέση αυτής σε εκκαθάριση καθώς και την περάτωση αυτής της διαδικασίας στο μητρώο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: «ΕΞΩΧΩΡΙΕΣ Ή ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ»

❖ 2.1 Ορισμός και κύρια χαρακτηριστικά υπεράκτιων εταιριών

Κύριο χαρακτηριστικό του διεθνούς εμπορίου είναι η ταχύτητα των σημερινών συναλλαγών καθώς και η σχετικοποίηση των συνόρων λόγω της αέναης αναζήτησης κέρδους στον κόσμο του «συναλλάσσεσθαι» και του «επιχειρείν». Άρρηκτα συνδεδεμένη με τις διεθνείς συναλλαγές είναι η επιθυμία των επιχειρήσεων να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους εκτός των εγχώριων συνόρων, με απώτερο σκοπό την επίτευξη μεγιστοποίησης κέρδους.

Προς επίρρωση αυτού του στόχου εφευρέθηκε ο θεσμός των υπεράκτιων (αγγλικός όρος: offshore) εταιριών. Οι εταιρίες αυτές έκαναν την εμφάνισή τους σε περίοδο μεταπολεμική (υπολογίζεται χρονολογικά περί τα τέλη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου), οπότεν πολιτικοί και κοινωνικοοικονομικοί λόγοι οδήγησαν κυρίως τα εύπορα κοινωνικά στρώματα στην ανάγκη να προστατεύσουν τις περιουσίες τους, μέσω επενδύσεων σε αλλοδαπές χώρες. Γιγάντωση του διεθνούς εμπορίου παρατηρείται μετά το 1945, όποτε και οι επιχειρήσεις επέκτειναν τις δραστηριότητές τους εκτός των γεωγραφικών τους συνόρων, παρακινούμενες πάντοτε από την επιθυμία της δυνητικής αύξησης της κερδοφορίας τους.

Ωστόσο μέχρι τις αρχές της δεκαετίας της 1970 καταγράφεται ένας περιορισμός ελευθερίας της διεθνούς κίνησης των κεφαλαίων καθώς το οικονομικό σκηνικό είχε σηματοδοτηθεί από τη Συμφωνία του Μπρέττον Γουντς, η οποία παρείχε στις κυβερνήσεις τη δυνατότητα να καθορίζουν με αυτονομία τη δική τους νομισματική πολιτική. Το κλίμα αυτής της εποχής οδήγησε πολλούς επιχειρηματίες στο να μεταφέρουν το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων τους σε αλλοδαπές εταιρίες, οι οποίες είχαν την έδρα τους σε χώρες που προσέφεραν πληθώρα πλεονεκτημάτων, κυρίως φορολογικής φύσεως. Με την κατάργηση της εν λόγω συμφωνίας θεωρήθηκε ότι θα εξασθενήσει ο θεσμός των υπεράκτιων εταιριών και σιγά σιγά θα επερχόταν η κατάργησή τους, γεγονός το οποίο δεν συνέβη. Οι υπεράκτιες εταιρίες προσαρμόσθηκαν στα νέα οικονομικά δεδομένα, παγιώνοντας τη θέση τους στον κόσμο των διεθνών συναλλαγών.

Οι υπεράκτιες εταιρίες είναι κατασκευάσματα αγγλοσαξονικής επινοήσεως. Οι κυριότεροι τομείς δραστηριοποίησής τους σήμερα είναι αυτοί της ναυτιλίας, των ασφαλίσεων και της αεροπορίας. Την τελευταία μόνο δεκαετία έχουν συσταθεί πάνω από ένα εκατομμύριο υπεράκτιες εταιρίες⁹. Ο ορισμός που δίνει το ελληνικό δίκαιο για την υπεράκτια (ή εξωχώρια¹⁰, όπως επέλεξε να την ονομάσει ο Έλληνας νομοθέτης) εταιρία σύμφωνα με το Νόμο 2238/1994, στο άρθρο 31 παράγραφος 1 περίπτωση στ, σε συνδυασμό με τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος και την Πολυγραφημένη Υπουργική Εγκύκλιο (ΠΟΛ) 1041/2003 του Υπουργείου Οικονομικών κατά την Εισηγητική Έκθεση του Νόμου 3091/2002 στο άρθρο 5 παράγραφος 7, είναι ο εξής: *«η εταιρία που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση τη νομοθεσία της δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης στη χώρα που έχει την έδρα της»*. Οι νομοθεσίες πολλών κρατών παρέχουν πλέον τα εχέγγυα προκειμένου να ιδρυθεί εντός των γεωγραφικών τους συνόρων μια εταιρία, η οποία θα διατηρεί στη χώρα προέλευσης αυτής καταστατική (τυπική) ή πραγματική (ουσιαστική) έδρα χωρίς όμως να διεξάγει οιαδήποτε άλλη εμπορική δραστηριότητα σε αυτή.

Ο Ν. 791/1978 αφορά συγκεκριμένα τις υπεράκτιες ναυτιλιακές εταιρίες, οι οποίες παρουσιάζουν δύο κύρια χαρακτηριστικά α) πρέπει να έχουν συσταθεί σύμφωνα με τους νόμους αλλοδαπής πολιτείας και β) πρέπει να είναι πλοιοκτήτριες ή διαχειρίστριες πλοίων υπό ελληνική σημαία, εκτός αν πρόκειται αποκλειστικά για σκάφη αναψυχής σύμφωνα με την παράγραφο 2 του Ν.791/1978, ή να είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα σύμφωνα με τον Α.Ν. 89/1967, Α.Ν. 378/1968 και Ν. 27/1975, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 28 του Ν. 814/1978, που τροποποιήθηκε με το άρθρο 77 παράγραφος 5 του Ν. 1892/1990 και ισχύει σήμερα μετά την τροποποίηση του άρθρου 4 του Ν. 2234/1994.

Ένα από τα κυριότερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα λοιπόν των υπεράκτιων εταιριών, όπως προκύπτει και από τον ορισμό τους, το οποίο τις διακρίνει από τις αλλοδαπές εταιρίες, είναι η διάσταση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας από την έδρα τους (δηλαδή η διάσταση του τόπου ιδρύσεως και του τόπου λειτουργίας

⁹ El.wikipedia.org

¹⁰ Στην ελληνική νομοθεσία οι «υπεράκτιες» εταιρίες μετονομάστηκαν σε «εξωχώριες» μετά από θέση σε ισχύ του φορολογικού νόμου Ν.3091/2002.

τους). Είναι γεγονός ότι αυτού του είδους οι εταιρίες ασκούν δραστηριότητα εκτός των γεωγραφικών συνόρων της χώρας της καταστατικής τους έδρας, εξυπηρετώντας σκοπούς διεθνούς εμπορίου. Θεσπίστηκαν ως σχήμα για την εξυπηρέτηση κυρίως φορολογικών σκοπών και μεγιστοποίησης του κέρδους των επιχειρήσεων.

Ένα δεύτερο χαρακτηριστικό γνώρισμα των offshore εταιριών είναι η ελευθερία επιλογής δικαίου κράτους ιδρύσεως, που χαρακτηρίζεται ως φορολογικός παράδεισος. Αυτή η επιλογή κρίνεται ως συμφέρουσα για την εκάστοτε εταιρία, καθότι ιδρύεται σε χώρα ή δικαιοδοσία, όπου ισχύει ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς, διευθύνεται καθώς και ελέγχεται από αυτή, τηρώντας τυπική και ουσιαστική έδρα στην εν λόγω χώρα.

Ανασταλτικός παράγοντας αύξησης του κέρδους υπήρξε πάντα η φορολόγηση των μητρικών εταιριών καθώς και των υποκαταστημάτων τους, η επονομαζόμενη «διπλή φορολογία» (βλέπε υποκεφάλαιο 2.4), ήτοι τα κέρδη ενός ξένου υποκαταστήματος να υπόκεινται σε φορολόγηση στο έδαφος της ξένης χώρας και εν συνεχεία τα κέρδη αυτά να φορολογούνται ξανά όταν επαναπατριστούν στη μητρική εταιρία υπό τη μορφή μερίσματος, ως εισόδημα της μητρικής. Η οικονομική αυτή επιβάρυνση είναι φυσικό ότι πλήττει άμεσα την κερδοφορία των εταιριών, ώστε ο θεσμός των υπεράκτιων εταιριών να θεωρηθεί ως «σανίδα σωτηρίας», αποτελώντας ισχυρό πόλο έλξης.

Οι εταιρίες αυτές συνίστανται συνηθέστερα στο έδαφος λιλιπούτειων χωρών ή μικρών νησιών (οι επονομαζόμενοι «φορολογικοί παράδεισοι»), όπου οι χρηματοπιστωτικές και οικονομικές υποδομές δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένες, με αποτέλεσμα να επιδιώκεται η προσέλευση ξένου κεφαλαίου. Για την επίτευξη του στόχου αυτού στα γεωγραφικά σύνορα αυτών των κρατών παρέχονται ιδιαίτερα οφέλη, μέσω της ύπαρξης ειδικού νομοθετικού πλαισίου. Ο λόγος που τέτοιου είδους εταιρικά σχήματα δεν δύνανται να ευδοκιμήσουν σε μεγάλα και ανεπτυγμένα οικονομικά κράτη, είναι το ότι υπάρχει αυστηρή φορολόγηση των κερδών, και κυρίως αυστηρή νομοθεσία όσον αφορά τις εργασιακές σχέσεις και τις ασφαλιστικές συμβάσεις καθώς και έλεγχοι από τους κρατικούς φορείς (ενώ ο έλεγχος των υπεράκτιων εταιριών καθίσταται δυσμενέστερος λόγω των ευνοϊκών νομοθεσιών οι οποίες εξυπηρετούν την κυκλοφορία των κεφαλαίων).

Στην υπουργική απόφαση 1017621/10262/B0012-2006 [όπως συμπληρώθηκε με την υπουργική απόφαση 1080607/10336/B0012 (ΦΕΚ Β' 1539/04-08-2008)] αναφέρεται ότι με το υπό στοιχεία DAFPE/CFA/FHP (2000)/REV1/CONF έγγραφο του ΟΟΣΑ (Οργανισμός για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη) κοινοποιήθηκε λίστα των κρατών που έχουν χαρακτηριστεί ως φορολογικοί παράδεισοι. Οι χώρες αυτές σύμφωνα με τη λίστα είναι οι εξής:

- Ανδόρα
- Αντίγκουα και Μπαρμπούντα
- Κοινοπολιτεία των Μπαχάμες
- Μπαχρέιν
- Βρετανικοί Παρθένοι Νήσοι- εδάφη του Ηνωμένου Βασιλείου
- Δομινικανή Κοινοπολιτεία
- Γρενάδα
- Ανγκουίλα, Γιβραλτάρ, Γκέρνσει, Σαρκ, Νήσος του Μαν, εξαρτώμενα από το στέμμα της Αγγλίας
- Λιβερία
- Πριγκιπάτο του Λιχτενστάιν
- Δημοκρατία των Νήσων Μάρσαλ
- Πριγκιπάτο του Μονακό
- Ολλανδικές Αντίλλες, Αρούμπα, έδαφος της Ολλανδίας
- Νίουι -συνδεδεμένο με τη Νέα Ζηλανδία
- Παναμάς
- Παρθένα νησιά των Η.Π.Α.

Οι επιχειρήσεις πρέπει, προτού προβούν σε οποιασδήποτε φύσεως συναλλαγή με αλλοδαπή επιχείρηση, να εξετάσουν εάν αυτή υπάγεται στις εταιρίες που έχουν την έδρα τους σε ένα από τα κράτη που περιέχονται στην ανωτέρω λίστα, ώστε να εξακριβωθεί εάν πρόκειται για εξωχώρια εταιρία ή όχι.

Ιδιαίτερα ευνοϊκές ρυθμίσεις έχουν θεσπιστεί για τις ενασχολούμενες με τον τομέα της ναυτιλίας εταιρίες. Οι χώρες αυτές που χαρακτηρίζονται ως φορολογικοί παράδεισοι, ενθαρρύνουν τις ναυτιλιακές εταιρίες να λειτουργήσουν υπό τις λεγόμενες σημαίες ευκαιρίας (βλέπε υποκεφάλαιο 4.2), ώστε τα κέρδη τους να υποβάλλονται σε πολύ χαμηλή φορολογία. Το τρίπτυχο λοιπόν ταχύτητα,

εξοικονόμηση χρήματος και εχεμύθεια χαρακτηρίζει συνοπτικά τις εξωχώριες εταιρίες.

❖ 2.2 Λόγοι ίδρυσης υπεράκτιων εταιριών

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω τα βασικότερα προνόμια που παρέχει μια υπεράκτια εταιρία είναι κυρίως φορολογικής φύσεως ώστε να επέλθει γρήγορη οικονομική ανάπτυξη μιας εταιρίας καθώς και η μετέπειτα επιβίωσή της. Οι φορολογικές αυτές διευκολύνσεις, με τη χαμηλή ή ανύπαρκτη φορολογία, όπως και η υπαγωγή στο δίκαιο μιας χώρας που αποτελεί φορολογικό καταφύγιο, δεν είναι τα μοναδικά κριτήρια για την ίδρυση και διατήρηση μιας υπεράκτιας εταιρίας. Προσφέρονται, όπως θα αναφερθούν κάτωθι, πολλά νομικά, οικονομικά και φορολογικά κίνητρα.

Μια υπεράκτια εταιρία αποτελεί το «τέλειο όχημα», όπου με ελάχιστο κόστος ίδρυσης και λειτουργίας εξασφαλίζονται η πλήρης ανωνυμία των πραγματικών μετόχων, η περιορισμένη ευθύνη τους καθώς και η απόλυτη εμπιστευτικότητα των περιουσιακών τους στοιχείων. Με τον τρόπο αυτό οι μέτοχοι λειτουργούν, θα μπορούσαμε να πούμε, ως «αχυράνθρωποι», δηλαδή κρυμμένοι εταίροι όπως ορίζεται και στο Εμπορικό Δίκαιο, και την περίπτωση αυτή ορίζεται ένας αντιπρόσωπος, ένας διαχειριστής της εταιρίας ο οποίος εμφανίζεται να διενεργεί όλες τις απαραίτητες για την εταιρία συναλλαγές στο όνομά του αλλά για λογαριασμό των πραγματικών μετόχων.

Στην περίπτωση αυτή, έχει κριθεί και νομολογιακά, ότι οι διαχειριστές, οι οποίοι «φαίνονται» στις καθημερινές συναλλαγές, απλώς ακολουθούν αποφάσεις των μετόχων, οι οποίοι δίνουν τις εντολές (το επονομαζόμενο δηλαδή «lifting the veil», για την άρση της ανωνυμίας των μετόχων επέρχεται μόνο υπό προϋποθέσεις, όπως έχει κριθεί νομολογιακά). Τα δικαιώματά τους διέπονται από το δίκαιο της έδρας της εταιρίας και οι μέτοχοι μπορούν να είναι πρόσωπα οποιασδήποτε εθνικότητας ή ιθαγένειας χωρίς να υπάρχουν περιορισμοί. Επίσης αποφεύγεται η δέσμευση της ατομικής τους περιουσίας, ώστε οι δανειστές να στερούνται αντικειμένου για τις μελλοντικές τους απαιτήσεις.

Ελκυστικό κίνητρο για τη σύσταση μιας εξωχώριας εταιρίας είναι η ταχύτητα με την οποία δύναται να συσταθεί. Γεγονός είναι ότι δύσκολα συναντάει κανείς γραφειοκρατικές δυσκολίες, ώστε να καταστεί η διαδικασία ιδιαίτερα χρονοβόρα, καθώς οι διατυπώσεις δημοσιότητας είναι περιορισμένες. Ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματά της είναι ότι μπορεί να συσταθεί με ελάχιστο προαπαιτούμενο εταιρικό κεφάλαιο και πολύ χαμηλό κόστος, με την ύπαρξη και μόνο ενός μετόχου.

Άλλος λόγος ίδρυσης μιας υπεράκτιας εταιρίας είναι η αποφυγή διπλής φορολόγησης του εισοδήματος που αποκτάται στην αλλοδαπή χώρα, ενώ υπάρχει και η δυνατότητα αποφυγής πλήρως της φορολόγησης, αναλόγως πάντοτε με το δίκαιο του κράτους στο οποίο είναι εγκατεστημένη η εταιρία. Με τον τρόπο αυτό ένας επιχειρηματίας που επιθυμεί να αποφύγει τη διπλή φορολόγηση των επαναπατριζόμενων κερδών σε μια επιχείρησή του στην αλλοδαπή, έχει τη δυνατότητα να συστήσει μια εξωχώρια εταιρία ώστε να τη χρησιμοποιήσει ως μεσάζοντα.

Ένας άλλος λόγος ίδρυσης μιας offshore εταιρίας είναι η αποφυγή ελέγχου από τους κρατικούς φορείς (η αποφυγή ελέγχου βέβαια απορρέει και από την ύπαρξη του τραπεζικού απορρήτου), με αποτέλεσμα ο οποιοσδήποτε έλεγχος να καθίσταται αδύνατος, εκτός εξαιρέσεων (π.χ. άρση του απορρήτου για την εξιχνίαση ποινικών υποθέσεων ή σε περίπτωση που προσβάλλεται η δημόσια τάξη). Έτσι τα κέρδη μεταφέρονται με ευκολία από χώρες που τις χαρακτηρίζει ένας υψηλός δείκτης φορολογίας, σε χώρες με χαμηλό δείκτη. Επιπροσθέτως αποφεύγεται η αυστηρή εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία, καθώς ο επιχειρηματίας πλέον απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή άλλων εργοδοτικών εισφορών.

❖ 2.3 Τρόπος σύστασης και λειτουργίας

✓ *2.3.1 Ίδρυση και σκοπός μιας υπεράκτιας εταιρίας*

Όπως προαναφέραμε οι υπεράκτιες εταιρίες έχουν υπερόρια δράση και αποκλειστικώς αλλοδαπή χρηματοδότηση, όντας εργαλεία διεθνούς εμπορίου και

επιχειρηματικής δραστηριότητας. Αποτελούν κατ' αυτόν τον τρόπο τον ορισμό της ευελιξίας, χαρακτηριστικό γνώρισμα το οποίο μεταφέρεται και στον τρόπο σύστασης και λειτουργίας τους. Ο σκοπός μιας υπεράκτιας εταιρίας ποικίλλει αναλόγως τις ανάγκες που προορίζεται να καλύψει, δεν τίθενται δηλαδή περιορισμοί στην επιλογή του. Μπορεί να συσταθεί λοιπόν ως μια εταιρία χαρτοφυλακίου, εταιρία παροχής υπηρεσιών, εμπορική εταιρία, επενδυτική εταιρία, τραπεζική εταιρία, εμπιστεύματα (trusts), όπως και ναυτιλιακή εταιρία η οποία αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας έρευνας.

Προκειμένου να συσταθεί μια υπεράκτια εταιρία σε ένα ορισμένο κράτος-φορολογικό καταφύγιο, είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη σε αρχικό στάδιο τα έξοδα που απαιτούνται για το σχηματισμό της και τη διατήρησή της, καθώς και η διεύθυνση που θα πρέπει να επιλεγεί, ώστε να επέλθει το επιθυμητό αποτέλεσμα. Βασικό στοιχείο επιλογής του κράτους σύστασης είναι επίσης οι γραφειοκρατικές διαδικασίες και πιο συγκεκριμένα η ταχύτητα υπό την οποία τα διάφορα έγγραφα δύνανται να ετοιμαστούν και να παραδοθούν.

Απαραίτητη είναι επίσης η ύπαρξη συμβάσεως αποφυγής διπλής φορολογίας μεταξύ του κράτους ίδρυσης και των λοιπών κρατών-συναλλασσομένων με αυτό προς αποφυγήν επιπρόσθετων εξόδων. Υπόψη πρέπει να λαμβάνονται επίσης η νομοθεσία του κράτους ίδρυσης της εξωχώριας εταιρίας καθώς και η πολιτική του σταθερότητα, το δίκτυο τεχνολογίας και επικοινωνιών με το οποίο αυτό έχει εξοπλιστεί. Για τους λόγους αυτούς το κόστος μιας υπεράκτιας εταιρίας ποικίλλει αναλόγως του κράτους που επιλέγεται τελικώς ως καταλληλότερο, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ενδιαφερομένου, για την ίδρυσή της.

Η διαδικασία της σύστασης μιας εξωχώριας εταιρίας άρχεται με τη σύνταξη και την υπογραφή ιδιωτικού ιδρυτικού εγγράφου (καταστατικού), από εξουσιοδοτημένα νομικά ή φυσικά πρόσωπα σε κάθε χώρα η οποία επιτρέπει τη σύσταση τέτοιου είδους εταιριών (π.χ. Λιβερία, Παναμάς, Κύπρος, Νήσοι Μάρσαλ κλπ.). Στο καταστατικό περιέχονται ο σκοπός της εταιρίας, η επωνυμία της, το μετοχικό κεφάλαιο καθώς και ο μέτοχος ιδρυτής (ή ο εμφανιζόμενος ως μέτοχος ιδρυτής). Συνήθως δεν τίθενται περιορισμοί ως προς το τυπικό περιεχόμενο του καταστατικού από τις χώρες εγγραφής.

Εν συνεχεία το καταστατικό κατατίθεται στο τηρούμενο σε κάθε χώρα μητρώο εταιριών («registry»), σύμφωνα πάντοτε με τις οδηγίες και τις εντολές του εκάστοτε ενδιαφερομένου, το οποίο εγκρίνεται κι επικυρώνεται από την αρμόδια αρχή. Ορισμένες χώρες προϋποθέτουν την ύπαρξη συμβολαιογραφικού τύπου του ιδρυτικού εγγράφου (τυπική προϋπόθεση που τηρείται και στην Ελλάδα σύμφωνα και με τον Αστικό Κώδικα), κυρίως όταν πρόκειται για ανώνυμη εταιρία. Εν ακολουθία η αρμόδια αρχή εκδίδει με την ίδρυση της εταιρίας και το αντίστοιχο πιστοποιητικό ιδρύσεως αυτής. Σύμφωνα με το αγγλοσαξονικό δίκαιο οι εταιρίες αυτές συνήθως συστήνονται ως LIMITED-LTD, δηλαδή με τη μορφή μιας εταιρίας που τοποθετείται μεταξύ της ανώνυμης εταιρίας και της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, ενώ χαρακτηριστικό τους είναι ότι δεν διαθέτουν συνήθως πραγματική έδρα υπό τη συνήθη έννοια του εταιρικού δικαίου.

Ο τρόπος σύστασής τους είναι αρκετά απλός και μη χρονοβόρος. Συγκεκριμένα τα απαραίτητα έγγραφα για την ύπαρξη μιας υπεράκτιας εταιρίας είναι τα εξής¹¹:

- Το έγγραφο ιδρύσεως της εταιρίας, το οποίο είναι γνωστό ως «Articles of Incorporation», ή ως «Memorandum of Association», αναλόγως της νομοθεσίας που ακολουθεί η εταιρία (εάν είναι δηλαδή Αμερικανική ή Βρετανική). Το έγγραφο αυτό βεβαιώνει την ίδρυση της εταιρίας και περιέχει βασικές πληροφορίες, όπως το όνομα της εταιρίας, τον τύπο των μετόχων, τον σκοπό της ίδρυσης, τις δραστηριότητες της κλπ.
- Ο εσωτερικός κανονισμός, ο οποίος είναι γνωστός ως «By-Laws» ή «Articles of Association» και περιλαμβάνει τους κανόνες λειτουργίας της εταιρίας. Σε αυτόν καθορίζονται επίσης τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των προσώπων που συμμετέχουν στην ύπαρξη και τη λειτουργία της εταιρίας. Ο εσωτερικός κανονισμός της εταιρίας δύναται να τροποποιηθεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, είτε με απόφαση της πλειοψηφίας των μετόχων της εταιρίας.
- Οι μετοχές ή τα πιστοποιητικά των μετόχων.

¹¹ <http://www.offshoregreece.eu/gr/faqs.html>

- Η σφραγίδα της εταιρίας.
- Τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας.

Πρέπει να σημειωθεί ότι το όνομα της εταιρίας, προτού πραγματοποιηθεί η εγγραφή της, υπόκειται σε έλεγχο και εν συνεχεία γίνεται αποδεκτό, μόνο εφόσον δεν υπάρχει ήδη εγγεγραμμένη εταιρία με το ίδιο όνομα. Ένα επιπρόσθετο τυπικό στοιχείο που οφείλει να τηρείται, είναι η καταβολή σε τακτά χρονικά διαστήματα των ετησίων τελών της εξωχώριας εταιρίας, προς το κράτος στο οποίο έγινε η σύσταση, με σκοπό τη διατήρηση της νομικής υπόστασης της εταιρίας βάσει των νόμων και έναντι τρίτων.

Αφού γίνει η σύσταση της εταιρίας, στα δημόσια αρχεία του τόπου στον οποίο συστήθηκε (πάντοτε ανάλογα με τη νομοθεσία του κράτους σύστασης), διατηρούνται το όνομα της εταιρίας και η ημερομηνία ίδρυσής της, ένα αντίγραφο του ιδρυτικού και του εσωτερικού κανονισμού, το όνομα και η διεύθυνση του τοπικού πράκτορα, τα ονόματα των διευθυντών, των μετόχων κλπ.

Όσον αφορά το σκοπό της εταιρίας είναι άξιο αναφοράς ότι δεν υπάρχει περιορισμός στην επιλογή του, αρκεί να μην είναι αντίθετος στη δημόσια τάξη και τα χρηστά ήθη της χώρας ίδρυσης της εταιρίας, δηλαδή να μην είναι παράνομος. Ωστόσο η νομοθεσία ορισμένων κρατών (π.χ. Κύπρος) επιβάλλει περιορισμούς και θέτει προϋποθέσεις αναφορικά με την έγκριση λειτουργίας της εταιρίας, τις εταιρίες ειδικού σκοπού (π.χ. τραπεζικές) κλπ.

✓ 2.3.2 Μέτοχοι

Οι περισσότερες εξωχώριες εταιρίες έχουν τη δυνατότητα να ιδρυθούν με ένα και μόνο μέτοχο. Ωστόσο η νομοθεσία ορισμένων κρατών ορίζει ρητά τον ελάχιστο επιτρεπτό αριθμό των μετόχων, ο οποίος πρέπει να είναι τουλάχιστον δύο (όπως συμβαίνει για παράδειγμα στον Παναμά). Άλλη ρύθμιση υπάρχει για τον ιδρυτή μέτοχο, ο οποίος σε ορισμένες νομοθεσίες κρατών ορίζεται ότι πρέπει να είναι φυσικό πρόσωπο και όχι νομικό.

Στις υπεράκτιες εταιρίες συναντάμε επίσης τους «τύπους διευθυντές» ή «τύπους μετόχους», οι οποίοι είναι τα φυσικά πρόσωπα, τα οποία εμφανίζονται ως διευθυντές και μέτοχοι αντιστοίχως της εταιρίας (θα μπορούσαν αναλογικά να ονομασθούν και «αχυράνθρωποι» κατά το εμπορικό δίκαιο), ώστε να τηρήσουν την ανωνυμία τους οι πραγματικοί κύριοι («beneficial owners»). Οι πραγματικοί διευθυντές και μέτοχοι κατοχυρώνονται πλήρως μέσω νομίμων διαδικασιών που απαρτίζεται από μία σειρά εγγράφων (π.χ. ιδιωτικά συμφωνητικά, συμβολαιογραφικές πράξεις κλπ). Σε άλλες χώρες παρέχεται στους δικαιούχους η δυνατότητα να προσλάβουν τοπικά λογιστικά ή δικηγορικά γραφεία με την ιδιότητα του διευθυντή, τα οποία εκδίδουν αποφάσεις πάντοτε ακολουθώντας τις πάγιες εντολές των πραγματικών κυρίων.

✓ 2.3.3 Κεφάλαιο

Όσον αφορά το κεφάλαιο της υπεράκτιας εταιρίας, όπως ορίζεται από τις νομοθεσίες των περισσότερων κρατών, είναι συνήθως συμβολικό, καθώς απαιτείται ως μετοχικό κεφάλαιο ένα πολύ μικρό ποσό όπως για παράδειγμα 1.000 δολάρια ΗΠΑ, 1.000 Κυπριακές Λίρες κ.ο.κ. Το εταιρικό κεφάλαιο είναι ονομαστικό και μη καταβλητέο απαραίτητως κατά την ίδρυση της εταιρίας, ενώ δεν χρειάζεται να αυξηθεί για να ανταποκρίνεται στα πραγματικά περιουσιακά στοιχεία της εταιρίας.

Σε περίπτωση καταβολής του, δεν είναι απαραίτητο να καταβληθεί σε τραπεζικό λογαριασμό και δεν απαιτείται πιστοποίηση της καταβολής του από τις εποπτικές αρχές των κρατών προέλευσης, καθώς θεωρείται καταβεβλημένο κατά την ίδρυση της εταιρίας (αναδρομικά). Επιπροσθέτως δεν είναι λίγες οι νομοθεσίες κρατών προέλευσης που επιτρέπουν το μετοχικό κεφάλαιο να καταβάλλεται ακόμη και σε είδος είτε σε νόμισμα διαφορετικό από το εγχώριο.

✓ 2.3.4 Μετοχές

Το μετοχικό κεφάλαιο είναι διαιρεμένο σε μετοχές οι οποίες μπορούν να εκδοθούν ως ονομαστικές¹² (π.χ. Μάλτα) είτε ως ανώνυμες (π.χ. Λιβερία), χωρίς να

¹² **Ονομαστικές** είναι οι μετοχές οι οποίες εκδίδονται υπέρ ορισμένου προσώπου, το όνομα του οποίου αναγράφεται στον τίτλο.

Ανώνυμες είναι οι μετοχές οι οποίες εκδίδονται χωρίς να αναγράφεται σε αυτές το όνομα ορισμένου προσώπου.

ορίζεται κατώτατο όριο της ονομαστικής αξίας τους (διευκρίνιση: το τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου, το οποίο εκπροσωπεί η μετοχή, εκφράζει την ονομαστική της αξία και το άθροισμα όλων των ονομαστικών μετοχών μας δίνει τον αριθμό του μετοχικού κεφαλαίου), σε αντίθεση με τις εγχώριες εταιρίες όπου ορίζεται, βάσει του άρθρου 14 παράγραφος 1 του Εμπορικού Νόμου, ότι η ονομαστική αξία των μετοχών δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερη των 0,30 λεπτών ούτε ανώτερη των 100 ευρώ.

Στο καταστατικό εκτός αυτών των δύο ειδών μετοχών μπορεί να προβλέπεται η έκδοση κοινών μετοχών (ορισμός: είναι ο συνηθέστερος τύπος μετοχής, περιλαμβάνει όλα τα βασικά δικαιώματα ενός μετόχου-π.χ. δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη, δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση της εταιρίας, δικαίωμα συμμετοχής στο προϊόν εκκαθάρισης κλπ.), προνομιούχων με ή χωρίς δικαίωμα ψήφου μετοχών (ορισμός: αυτού του είδους οι μετοχές αποτελούν εξαίρεση από την αρχή ίσων μετοχικών δικαιωμάτων καθώς παρέχουν περισσότερα δικαιώματα από τις κοινές μετοχές, ενώ σκοπός τους είναι η διευκόλυνση κάλυψης του αυξανόμενου κεφαλαίου ή η ανταμοιβή των μετόχων που της αποκτούν για τις παροχές που προσφέρουν στην εταιρία- διακρίνονται σε αυτές που παρέχουν δικαίωμα ψήφου και σε αυτές που δεν παρέχουν), μετοχές επικαρπίας (ορισμός: η εταιρία προβαίνει στην έκδοση αυτών των μετοχών όταν έχει πολλά κέρδη και θέλει να αποσβέσει όλο ή τμήμα του κεφαλαίου της, μέσω της απόδοσης στους μετόχους του συνόλου ή μέρους της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους, χωρίς αυτό ωστόσο να αποτελεί πραγματική μείωση του εταιρικού κεφαλαίου) κ.ά.

Μία διευκρίνιση που πρέπει να γίνει είναι ότι προβλέπεται η έκδοση μετοχών δεν είναι απαραίτητη, ούτε επιδρά στο κύρος και τη νομιμότητα της εταιρίας, απλώς συνηθίζεται να ακολουθείται στην πρακτική, εκτός αν το ορίζει ρητά το δίκαιο της χώρας ίδρυσης της υπεράκτιας εταιρίας. Οι μετοχές επιδίδονται μετά από συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας και εφόσον είναι κινητό πράγμα, αποτελούν αντικείμενο κυριότητας, συγκυριότητας, επικαρπίας και ενεχύρου, ενώ είναι ελεύθερα μεταβιβάσιμες (η διαδικασία είναι ιδιαίτερος απλή, όπως άλλωστε και αυτή της τροποποίησης του καταστατικού της εταιρίας), από τον εκάστοτε μέτοχο ή κάτοχό τους. Πρέπει επίσης να αναφερθεί ότι η συγκέντρωση του συνόλου των μετοχών στα χέρια του ενός μετόχου, στις περιπτώσεις που ορίζεται ότι οι μέτοχοι πρέπει να είναι τουλάχιστον δύο, δεν συνιστά λόγο λύσης της εταιρίας.

✓ 2.3.5 Διοίκηση μιας υπεράκτιας εταιρίας

Το διοικητικό συμβούλιο είναι το διαχειριστικό και εκπροσωπευτικό όργανο της υπεράκτιας εταιρίας. Συνηθέστερα πρόκειται για ένα συλλογικό όργανο, το οποίο αποτελείται από περισσότερα μέλη (τρία ενήλικα μέλη) που εκφράζουν τη βούληση της εταιρίας προς τις έσω και έξω σχέσεις. Ωστόσο ορισμένες νομοθεσίες κρατών ορίζουν ότι το διοικητικό συμβούλιο δύναται να απαρτίζεται και από ένα μόνο μέλος-διευθυντή, ενώ σε αυτό μπορούν να μετέχουν και αλλοδαποί μέτοχοι ή ακόμη και μη μέτοχοι της εταιρίας (σε αντίθεση δηλαδή από ότι συμβαίνει σεις προσωπικές εταιρίες, η διαχειριστική και εκπροσωπευτική εξουσία των μελών του διοικητικού συμβουλίου δεν απορρέει από την μετοχική τους ιδιότητα αλλά από την ιδιότητά τους ως μέλη του εταιρικού οργάνου.

Η νομική σχέση που συνδέει τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου με την εταιρία είναι αυτή της εντολής συνήθως (καθότι μπορεί να υπάρξει και η ειδική σχέση εξαρτημένης εργασίας, η σχέση παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών κλπ.). Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου διορίζονται και ανακαλούνται ελεύθερα από το ανώτατο όργανο της εταιρίας, το οποίο είναι η Γενική Συνέλευση, ενώ δεν αποκλείεται να επανεκλεγούν μόλις επέλθει περάτωση της θητείας τους.

✓ 2.3.6 Φορολογικό καθεστώς μιας υπεράκτιας εταιρίας

Οι υπεράκτιες εταιρίες όπως έχει ήδη αναφερθεί, έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό το ότι αποτελούν ιδιόμορφα εταιρικά κατασκευάσματα που εδρεύουν σε μία χώρα, η οποία χαρακτηρίζεται από ελάχιστη ή μηδενική φορολόγηση. Σε ορισμένα κράτη τα καθαρά κέρδη μιας εξωχώριας εταιρίας υπάγονται σε φορολογική εξαίρεση μόνο κατόπιν καταβολής ενός ετήσιου, σταθερού και σχετικά μικρού φορολογικού τέλους. Σε άλλα κράτη ακολουθείται η τακτική της φορολόγησης των κερδών με πολύ μικρό συντελεστή, ενώ σε άλλα (τα περισσότερα κράτη) τα κέρδη των εταιριών αυτών εξαιρούνται οιασδήποτε φορολογίας.

Συγκεκριμένα για τα κέρδη που προέρχονται από την εκμετάλλευση του πλοίου που διαθέτει μια υπεράκτια εταιρία συνήθως αυτά υποβάλλονται σε πολύ χαμηλή φορολογία. Ωστόσο οι ειδικοί χαμηλοί συντελεστές δεν έχουν πάντοτε

εφαρμογή σε όλο το εισόδημα που αποκτάται από την υπεράκτια ναυτιλιακή εταιρία. Κάποιες φορές ένα μέρος τους εισοδήματος φορολογείται πλήρως, ειδικά σε ότι σχετίζεται με το δικαίωμα χρήσης σημαίας και της νηολόγησης.

Επίσης παρατηρείται ότι στα κράτη προέλευσης δεν παρακρατείται φόρος για τόκους, μερίσματα και δικαιώματα εκμετάλλευσης, τα οποία πληρώνονται από την υπεράκτια εταιρία. Τέλος πρέπει σε κάθε περίπτωση να ερευνάνται εάν έχουν υπογραφεί συμβάσεις διπλής φορολογίας μεταξύ των κρατών προέλευσης και των κρατών στα οποία δραστηριοποιούνται οι υπεράκτιες εταιρίες και στα εδάφη των οποίων αποκτούν εισοδήματα. Για το λόγο αυτό κρίνεται απαραίτητη η συμβολή εξειδικευμένων συμβούλων ώστε να επέλθει ο σωστός φορολογικός σχεδιασμός.

❖ 2.4 Συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας

Αρχικά θα μπορούσε να γίνει μια ιστορική αναφορά όσον αφορά την εξέλιξη των συμβάσεων διπλής φορολογίας. Η πρωταρχική προσπάθεια διευκόλυνσης των διεθνών συναλλαγών επήλθε από την Κοινωνία των Εθνών, η οποία αποφάσισε τη σύνταξη μιας έρευνας περί των οικονομικών όψεων της διεθνούς διπλής φορολογίας. Εν συνεχεία προτάθηκαν διάφορα σχέδια και έρευνες, τα οποία ωστόσο δεν βρήκαν απήχηση καθώς παρουσίαζαν κενά ως προς τη ρύθμιση ουσιωδών θεμάτων (χρονολογική τοποθέτηση: έως το έτος 1954). Έως και σήμερα, απαραίτητο σημείο αναφοράς των διαπραγματευτών, αποτελεί το Πρότυπο Σύμβασης του ΟΟΣΑ¹³ κατά τη σύναψη φορολογικών συμβάσεων. Η Ελλάδα από το 1953 έως το 2008 είχε συνάψει 52 συμβάσεις¹⁴.

¹³ Εργάστηκε πάνω στο ζήτημα της κατάργησης της διπλής φορολογίας και συνέταξε τέσσερις αναφορές. Εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα που είναι κάτοικοι ενός ή και των δύο συμβαλλομένων κρατών και καλύπτει φόρους περιουσίας και εισοδήματος. Σύμφωνα με το Πρότυπο αυτό, τα συμβαλλόμενα μέλη μπορούν να επιλέξουν μεταξύ δύο μεθόδων εξάλειψης της διπλής φορολογίας, τη μέθοδο της εξαίρεσης (το εισόδημα ή το κεφάλαιο που φορολογείται από το κράτος της πηγής εξαιρείται από τη φορολογία στο κράτος έδρας) και τη μέθοδο της πίστωσης (το εισόδημα ή το κεφάλαιο που φορολογούνται στο κράτος της πηγής φορολογούνται και στο κράτος της έδρας αλλά ο φόρος αυτός πιστώνεται έναντι του φόρου που οφείλεται στο κράτος της έδρας στο σχετικό εισόδημα ή κεφάλαιο).

¹⁴ Α.Τσουρουφλή, Διμερείς συμβάσεις της Ελλάδας για την αποφυγή διπλής φορολογίας, Επιχείρηση 2/2006, σελ. 231-240.

Οι συναλλαγές που ενέχουν το στοιχείο της αλλοδαπότητας είναι πολύ πιθανόν να υπόκεινται σε φόρο από περισσότερα του ενός κράτη. Η διπλή αυτή φορολογία οδηγεί, ως είναι φυσικό επακόλουθο, σε υπέρμετρη επιβάρυνση των εταιριών που την υφίστανται, ενώ αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα των διεθνών συναλλαγών και των διασυνοριακών επενδύσεων. Για τους λόγους αυτούς θεωρήθηκε απαραίτητη η θέσπιση ρυθμίσεων, ώστε να περιοριστεί το φαινόμενο αυτό και να διευκολυνθούν οι διεθνείς συναλλαγές.

Υπάρχουν δύο υποστηριζόμενες προσεγγίσεις του ζητήματος εξάλειψης ή ελάττωσης της διπλής φορολογίας. Σύμφωνα με την πρώτη, το εισόδημα ή η συναλλαγή θα υπόκεινται στην ίδια φορολογική επιβάρυνση ανεξάρτητα εάν αυτό λαμβάνει χώρα στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό του κράτους (capital export neutrality), ενώ σύμφωνα με τη δεύτερη, οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα στο εσωτερικό ενός κράτους, θα υπόκειται στον ίδιο φόρο χωρίς να χρήζει σημασίας το εάν διενεργείται από πρόσωπα εγκατεστημένα στο εσωτερικό του κράτους ή όχι (capital import neutrality).

Για το λόγο αυτό συνάπτονται μεταξύ των συναλλασσόμενων χωρών διμερείς συμβάσεις, στην περίπτωση που υπάρχει σε αυτές χαμηλή αλλά όχι ανύπαρκτη φορολογία (κάτι που δεν είναι απαραίτητο να πραγματοποιηθεί στην περίπτωση που οι εν λόγω χώρες υιοθετούν την πολιτική του μηδενικού συντελεστή φορολογίας). Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η εξαγωγή και ο επαναπατρισμός των κεφαλαίων με μικρή ή και μηδενική φορολογική επιβάρυνση.

Η Ελλάδα έχει υπογράψει πολλές διμερείς συμβάσεις με άλλες χώρες όσον αφορά θέματα αποφυγής διπλής φορολογίας¹⁵. Μεταξύ αυτών είναι και η «Διμερής Σύμβαση Ελλάδος- Λουξεμβούργου» η οποία κυρώνεται μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και του μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, από το Νόμο 2319/1995 (ΦΕΚ Α' 127, 19 Ιουνίου 1995), για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου και αναφέρει τα εξής:

¹⁵ Α. Μάρκου, Διεθνείς Συμβάσεις- Χ. Τότση, Κώδικας Φορολογίας και Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων, σελ. 325

- Άρθρο 3, παράγραφος 1, εδάφιο δ': «Ο όρος εταιρία σημαίνει οποιαδήποτε εταιρική μορφή κεφαλαιουχικού χαρακτήρα ή οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο το οποίο έχει την ίδια φορολογική μεταχείριση με μία κεφαλαιουχική εταιρία».
- Άρθρο 3, παράγραφος 1, εδάφιο ε': «Οι όροι “επιχείρηση του ενός Συμβαλλομένου Κράτους” και “επιχείρηση του άλλου Συμβαλλομένου Κράτους” υποδηλούν αντίστοιχα την επιχείρηση που διεξάγεται από κάτοικο του ενός Συμβαλλομένου Κράτους και την επιχείρηση που διεξάγεται από κάτοικο του άλλου Συμβαλλομένου Κράτους».
- Άρθρο 3, παράγραφος 1, εδάφιο στ': «Ο όρος “διεθνείς μεταφορές” σημαίνει οποιαδήποτε μεταφορά από αεροσκάφος το οποίο εκμεταλλεύεται επιχείρηση που έχει την έδρα της πραγματικής της διοίκησης σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος ή από ένα πλοίο το οποίο έχει τον τόπο της νηολόγησής του σε ένα από τα Συμβαλλόμενα Κράτη ή είναι εφοδιασμένο από ένα Συμβαλλόμενο Κράτος με ναυτιλιακά έγγραφα, εκτός αν το πλοίο ή το αεροσκάφος ενεργεί μεταφορές αποκλειστικά μεταξύ τοποθεσιών του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους».
- Άρθρο 5, παράγραφος 7: «Το γεγονός ότι εταιρία που είναι κάτοικος του ενός Συμβαλλομένου Κράτους ελέγχει ή ελέγχεται από εταιρία που είναι κάτοικος του άλλου Συμβαλλομένου Κράτους ή διεξάγει εργασίες σε αυτό το άλλο Κράτος (είτε μέσω μόνιμης εγκατάστασης, είτε με άλλο τρόπο) δεν μπορεί αυτό και μόνο να καθιστά την κάθε μία από τις εταιρίες μόνιμη εγκατάσταση της άλλης».
- Άρθρο 8: «Ναυτιλιακές και Αεροπορικές μεταφορές»
2. «Κέρδη προερχόμενα από την εκμετάλλευση πλοίων σε διεθνείς μεταφορές φορολογούνται μόνο στο Συμβαλλόμενο Κράτος στο οποίο βρίσκεται ο τόπος νηολόγησης των εν λόγω πλοίων ή από το οποίο έχουν εφοδιαστεί με ναυτιλιακά έγγραφα».

- Άρθρο 24, παράγραφος 2: «Ο όρος “υπήκοοι” σημαίνει α) όλα τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν την υπηκοότητα ενός Συμβαλλόμενου Κράτους, β) όλα τα νομικά πρόσωπα, προσωπικές εταιρίες και ενώσεις, τα οποία αποκτούν το νομικό καθεστώς αυτών σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος».

Για παράδειγμα, ένας επιχειρηματίας προκειμένου να αποφύγει την διπλή φορολόγηση των επαναπατριζόμενων κερδών σε μία επιχείρηση που διατηρεί στην αλλοδαπή, έχει τη δυνατότητα να συστήσει μια υπεράκτια εταιρία ώστε να χρησιμοποιήσει αυτή ως μεσάζοντα και να επέλθει η επίτευξη του στόχου του.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: «ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

❖ 3.1 Γενικά

Διάδοχος των αστικών επαναστάσεων του 19^{ου} αιώνα, είναι η δημιουργία ενός νομικού πλαισίου σε διεθνές επίπεδο, το οποίο επιτρέπει την επέκταση της επιχειρηματικής δράσης εκτός των εθνικών γεωγραφικών συνόρων, ώστε να υπάρξει η θεμιτή ανταπόκριση στις διαμορφούμενες συναλλακτικές ανάγκες που απορρέουν από τη σύσταση νέων αγορών. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της εν λόγω περιόδου είναι η κατάργηση των εδαφικών περιορισμών, ώστε να καθίσταται πλέον επιτακτική η κινητικότητα των εταιριών, δηλαδή η μεταφορά της έδρας στην οποία βρίσκεται η διοίκηση της εταιρίας. Οι αγορές αυτές που μπαίνουν πλέον στο προσκήνιο, λόγω της ραγδαίας ανάπτυξης των διεθνών μέσων μεταφοράς, έχουν τη δυνατότητα να καταστούν προσιτές, σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική.

Οι εταιρίες ανέκαθεν παρακινούνταν κυρίως από οικονομικούς (φορολογικούς ειδικότερα) και πολιτικούς λόγους, είτε να ιδρύουν υποκαταστήματα και θυγατρικές εταιρίες, είτε να μεταφέρουν την έδρα διοικήσεώς¹⁶ τους εκτός των εθνικών συνόρων (σύμφωνα πάντα με το δίκαιο του κράτους ιδρύσεως), ενώ επιδιώκουν την υπαγωγή τους σε αλλοδαπά δικαιικά συστήματα (μέσω π.χ. της ίδρυσης υπεράκτιων εταιριών, της μεταφοράς της έδρας τους κ.ά.). Ένα άλλο κίνητρο για την εγκατάσταση των εταιριών σε αλλοδαπές χώρες είναι ο ανταγωνισμός για την προσέλκυση επενδύσεων και κεφαλαίων που χαρακτηρίζει τις διεθνείς συναλλαγές, μέσω της εύρεσης ενός νομικού πλαισίου το οποίο θα προσφέρει ταχύτητα, ευελιξία καθώς και φορολογικές ελαφρύνσεις.

Ωστόσο δεν πρέπει να θεωρηθεί αμελητέο το γεγονός ότι οφείλουν να υπάρχουν οι αναγκαίες ασφαλιστικές δικλίδες, ώστε να διασφαλιστεί η ακεραιότητα της εγχώριας εννόμου τάξεως, λόγω της εισβολής αλλοδαπών δικαιικών συστημάτων, μέσω της εγκατάστασης των αλλοδαπών εταιρικών μορφωμάτων σε άλλη χώρα, καθώς η σύγκρουση μεταξύ των νομικών αυτών πλαισίων είναι φυσικά αναπόφευκτη. Η εγκατάσταση διακρίνεται από τη πραγματική έδρα, η οποία αποτελεί το κέντρο λήψης

¹⁶ Ως έδρα διοικήσεως ορίζεται ο τόπος όπου πράγματι ασκείται η διοίκηση του νομικού προσώπου.

αποφάσεων του νομικού προσώπου, από την καταστατική έδρα, η οποία είναι ο τόπος συσσωματώσεως του νομικού προσώπου και από την κεντρική διοίκηση, η οποία στα περισσότερα συστήματα ταυτίζεται με την πραγματική έδρα.

Σε κάθε χώρα υπάρχουν δύο κατηγορίες εταιριών¹⁷, οι επονομαζόμενες «ημεδαπές», δηλαδή όσες έχουν ιδρυθεί σύμφωνα με το δίκαιο της εν λόγω χώρας, και οι «αλλοδαπές», οι οποίες είναι όσες έχουν ιδρυθεί σύμφωνα με το δίκαιο κάποιας άλλης χώρας. Για το λόγο αυτό διεθνώς έχουν διατυπωθεί δύο θεωρίες, ώστε να δοθεί λύση στο υπό κρίση θέμα, αυτό της αναγνώρισης του δικαίου εφαρμογής. Η πρώτη είναι γνωστή ως θεωρία της ιδρύσεως (ή της ενσωμάτωσης) και προτάσσει ως συνδεδετικό στοιχείο την ίδρυση ενός νομικού προσώπου. Η δεύτερη είναι η θεωρία της έδρας καθώς συνδεδετικό στοιχείο για τον καθορισμό του δικαίου που θα εφαρμοστεί, θεωρεί ότι είναι αυτό της έδρας μιας εταιρίας.

Το ελληνικό δίκαιο, μετά από ατέρμονη διαμάχη στα πλαίσια της νομολογίας και της εν γένει νομικής επιστήμης, υιοθετεί τη θεωρία της έδρας για την επιβολή εφαρμοστέου δικαίου. Ωστόσο στο σημείο αυτό θα πρέπει να εξεταστεί το σε ποια έδρα αναφέρεται το δικάιο μας και πιο συγκεκριμένα το εάν πρόκειται για την «καταστατική» έδρα (όπως ορίζεται δηλαδή στο καταστατικό της εταιρίας) ή για την «πραγματική» έδρα (δηλαδή εκείνη η οποία αποτελεί τόπο διοικήσεως της εταιρίας).

Σε οτιδήποτε αφορά το ζήτημα της αναγνώρισης των αλλοδαπών εταιριών, η διαφορετική ερμηνευτική προσέγγιση του συνδεδετικού στοιχείου της έδρας, δημιουργεί μια σύγχυση. Πιο συγκεκριμένα για την ίδρυση μιας εταιρίας, γίνεται δεκτή, χωρίς αντικρούσεις, η θεωρία της καταστατικής έδρας. Όσον αφορά ωστόσο, το ζήτημα της αναγνώρισης μιας αλλοδαπής εταιρίας, δηλαδή της αποδοχής μιας εταιρίας ως αυτοτελούς οντότητας που διαθέτει νομική προσωπικότητα και έχει ιδρυθεί σύμφωνα με τους νόμους μιας χώρας, απαιτείται, σύμφωνα με τα νομολογιακά δεδομένα, να έχει στη χώρα ιδρύσεώς της, εκτός της καταστατικής έδρας, και την πραγματική, δηλαδή την έδρα διοικήσεως¹⁸.

¹⁷ Κ. Παμπούκης, Ίδρυση και Αναγνώριση των εταιριών ιδίως στα όρια της Κοινότητας, ΕΕΕυρΔ 1994, σελ. 183 επόμενα, ιδίως σελ. 208.

¹⁸ Μελέτη του Κ. Παμπούκη με θέμα «Ίδρυση και Αναγνώριση των εταιριών ιδίως στα όρια της Κοινότητας» εις ΕλλΔ/νη 1995, σελ. 241 επόμενα, ιδίως σελ. 247.

Σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο και συγκεκριμένα το άρθρο 52 (νυν 43) ΣυνθΕΟΚ προβλέπεται: «Στο πλαίσιο των κατωτέρω διατάξεων, οι περιορισμοί της ελευθερίας εγκαταστάσεως των υπηκόων ενός Κράτους μέλους στην επικράτεια ενός άλλου Κράτους μέλους καταργούνται προοδευτικώς κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου. Η προοδευτική αυτή κατάργηση εκτείνεται επίσης στους περιορισμούς για την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιριών από τους υπηκόους ενός Κράτους μέλους που είναι εγκατεστημένοι στην επικράτεια άλλου Κράτους μέλους. Η ελευθερία εγκαταστάσεως περιλαμβάνει την ανάληψη και την άσκηση μη μισθωτών δραστηριοτήτων, καθώς και τη σύσταση και τη διαχείριση επιχειρήσεων, και ιδίως εταιριών κατά την έννοια του άρθρου 58 παράγραφος 2, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από τη νομοθεσία της χώρας εγκαταστάσεως για τους δικούς της υπηκόους, με την επιφύλαξη των διατάξεων του κεφαλαίου της παρούσης Συνθήκης».

Επιπροσθέτως, το άρθρο 58 (νυν 48) ΣυνθΕΟΚ εισάγει την αρχή εξομοίωσης των νομικών προσώπων με τα φυσικά πρόσωπα, όσον αφορά την άσκηση του δικαιώματος εγκατάστασης και προβλέπει: «Οι εταιρίες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός Κράτους-Μέλους και οι οποίες έχουν την καταστατική τους έδρα, την κεντρική τους διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή τους εντός της Κοινότητας εξομοιώνονται... προς τα φυσικά πρόσωπα που είναι υπήκοοι Κρατών-Μελών. Ως εταιρίες νοούνται οι εταιρίες αστικού ή εμπορικού δικαίου συμπεριλαμβανομένων των συνεταιρισμών, και των άλλων νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, με εξαίρεση εκείνων που δεν επιδιώκουν κερδοσκοπικό σκοπό». Το σύστημα που υιοθετεί το συγκεκριμένο άρθρο θεωρείται μικτό, καθότι προς το δίκαιο της ίδρυσης σωρεύεται ένα από τα στοιχεία της κεντρικής διοίκησης, καταστατικής έδρας, κύριας εγκατάστασης διαζευκτικά (φιλελεύθερη εκδοχή της θεωρίας ίδρυσης).

Το δικαίωμα της εγκατάστασης μπορεί λοιπόν να ασκηθεί με δύο τρόπους, είτε με τη μορφή της πρωτεύουσας εγκατάστασης, είτε με τη μορφή της δευτερεύουσας εγκατάστασης. Με τον όρο πρωτεύουσα εγκατάσταση εννοούμε το κεντρικό σημείο των συναλλαγών μια εταιρίας, ο τόπος όπου συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο μέρος των πόρων και του εργατικού δυναμικού ώστε να επέλθει η επίτευξη του σκοπού της. Προς υποστήριξη της άποψης αυτής παρατίθεται σε επόμενο υποκεφάλαιο η θεμελιώδης απόφαση του ΔΕΚ «Daily Mail», η οποία έκρινε ότι από τη Συνθήκη δεν απορρέει

άμεσο δικαίωμα εγκατάστασης με τη μορφή της πρωτεύουσας εγκατάστασης, άρα αυτό ασκείται μόνο με τη μορφή της δευτερεύουσας εγκατάστασης.

Ως δευτερεύουσα εγκατάσταση, σύμφωνα με το άρθρο 52 της Συνθήκης, εννοείται η ίδρυση πρακτορείου, υποκαταστήματος ή θυγατρικής εταιρίας που διαθέτουν διαρκή οικονομικό δεσμό με την οικονομία ενός κράτους-μέλους (ο δεσμός πρέπει να είναι οικονομικός και εφαρμόζεται αποκλειστικά στα μη κοινοτικά νομικά πρόσωπα κατά την πρόταση του Γενικού Εισαγγελέα La Pergola στην υπόθεση Centros¹⁹). Οι σχετικές κρίσιμες αποφάσεις στον τομέα της δευτερεύουσας εγκατάστασης είναι η Segers²⁰, η Centros²¹, η Uberseering²², η Inspire Art²³ και η Cartesio²⁴, ορισμένες εκ των οποίων θα αναπτυχθούν εν συνεχεία.

❖ 3.2 Θεωρητικές προσεγγίσεις περί αναγνώρισεως αλλοδαπών εταιριών

Όπως προαναφέραμε, έχουν διατυπωθεί δύο θεωρίες για την αντιμετώπιση του ζητήματος της αναγνώρισης των εταιριών. Η πρώτη, η οποία συναντάται κυρίως στα αγγλοσαξονικά δίκαια, είναι η θεωρία της ιδρύσεως, που υποστηρίζει ότι το δίκαιο που θα πρέπει να εφαρμοστεί είναι αυτό που επέλεξε η εταιρία προκειμένου να ιδρυθεί. Η δεύτερη θεωρία, η οποία απαντάται στα ηπειρωτικά δίκαια, είναι γνωστή ως θεωρία της έδρας και υποστηρίζει ότι το συνδετικό στοιχείο για τον καθορισμό του δικαίου είναι αυτό της έδρας όπου βρίσκεται η εταιρία.

Στο ελληνικό δίκαιο, όπως εκμαιεύεται από το άρθρο 10 του Αστικού Κώδικα και το άρθρο 58 του νόμου 3190/1955, ακολουθείται η θεωρία της έδρας. Σύμφωνα λοιπόν με τη συγκεκριμένη θεωρία καθορίζεται από την έδρα μιας εταιρίας η μορφή που αυτή θα έχει, οι τηρούμενες προϋποθέσεις για τη νόμιμη ίδρυσή της καθώς και το δίκαιο που

¹⁹ Συλλ. Νομολ. (2000), I, 1461

²⁰ ΔΕΚ 79/85, 1986

²¹ ΔΕΚ 09-03-1999, Συλλ. Νομολ. (2000), I-1459, ΔΕΕ (1999), 610 και 614 (παρατηρήσεις Δ. Τζουγανάτου), ΔΕΕ (1999), 615 (παρατηρήσεις Κυριακάκης), Αρμ. 1999, 883 (παρατηρήσεις Τσερκέζη), Ελλ. Δνη 1999, 1451.

²² ΔΕΚ 05-11-2002, υπόθεση C-208/2000, Uberseering BV κατά Nordic Construction Company Baumanagement GmbH, ΔΕΕ 1/2003 (παρατηρήσεις Ε. Περάκης).

²³ ΔΕΚ 30-09-2003, υπόθεση C-167/2001, Επισκ. ΕΔ 2003, 1029 (παρατηρήσεις Κ. Παμπούκη)

²⁴ ΔΕΚ 15-12-2008, υπόθεση C-210/2006.

θα διέπει τις λοιπές ενέργειες της. Σχετικά με το ζήτημα της ίδρυσης των εταιριών που εγγράφονται σε μητρώο ή καταχωρούνται σε βιβλία δημοσιότητας και οι δύο αυτές θεωρίες τελικά οδηγούνται στο ίδιο συμπέρασμα, κάτι το οποίο δεν έχει ισχύ σε ό, τι αφορά στο θέμα της αναγνώρισης των αλλοδαπών εταιριών. Δηλαδή όταν υπάρχει θέμα ιδρύσεως των εταιριών και οι δύο θεωρίες κάνουν δεκτό ότι εφαρμόζεται το δίκαιο της καταστατικής έδρας, ενώ όταν το ζήτημα είναι η αναγνώριση αλλοδαπής εταιρίας, απαιτείται από την εταιρεία αυτή, σύμφωνα με τη νομολογία και τη θεωρία, να έχει στη χώρα που ιδρύθηκε εκτός από την καταστατική της έδρα και την πραγματική!

Η θεωρία της έδρας έχει κριθεί ότι παρουσιάζει ένα βασικό πλεονέκτημα, αυτό της επιδίωξης προστασίας της εγχώριας έννομης τάξης από την εισβολή αλλοδαπών εταιριών, ιδιαίτερα όταν οι τελευταίες έχουν ιδρυθεί σε χώρες ευκολίας. Ωστόσο η θεωρία αυτή δεν αντιμετωπίζει με διαφορετικό τρόπο μία εταιρία που έχει ιδρυθεί κανονικά σε μία αλλοδαπή χώρα, με μία η οποία δεν έχει ιδρυθεί κανονικά. Επίσης ως έδρα θεωρεί την πραγματική, δηλαδή τον τόπο διοικήσεως μια εταιρίας, γεγονός το οποίο εισάγει πραγματικές δυσκολίες, καθότι δεν είναι πάντα εύκολο, να διαπιστωθεί ο τόπος από όπου διοικείται μια εταιρία (μπορεί να διακλαδίζεται σε περισσότερες από μία χώρες).

Όσον αφορά τη θεωρία της ίδρυσης διαπιστώνεται ότι ως έδρα, θεωρεί πάντα αυτή, που ορίζεται στο καταστατικό μιας εταιρίας, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό ασφάλεια δικαίου, και παρέχει στην εταιρία τη δυνατότητα να μεταφέρει τη διοίκησή της σε όποια χώρα επιλέξει. Ωστόσο ένα αρνητικό στοιχείο που εισάγει η θεωρία αυτή είναι η αδυναμία ελέγχου εισόδου αλλοδαπών εταιριών στο έδαφος μιας χώρας, δημιουργώντας έτσι κίνδυνο για την εγχώρια έννομη τάξη (αυτό ωστόσο καλύπτεται από μία άλλη θεωρία, τη θεωρία της επικαλύψεως²⁵).

Στον τομέα της θεωρίας της έδρας έχουν διατυπωθεί και άλλες δύο θεωρίες, ώστε να διευκρινιστεί, όταν λέμε έδρα εάν εννοούμε την καταστατική, δηλαδή αυτή που

²⁵ Μέσω της συγκεκριμένης θεωρίας γίνεται αναφορά στο δίκαιο που διέπει τις σχέσεις μίας αλλοδαπής εταιρίας με τα μέλη της και τους δανειστές της, το οποίο δεν είναι αποκλειστικά ένα. Διέπεται δηλαδή από το δίκαιο της ίδρυσης, το οποίο όμως επικαλύπτεται από τις αναγκαστικού δικαίου διατάξεις του δικαίου της πραγματικής έδρας (εναλλακτική εφαρμογή, όχι σωρευτική). Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται πλήρης αρμονία μεταξύ ιδιωτικού διεθνούς δικαίου και ουσιαστικού.

αναφέρεται στο καταστατικό, ή την πραγματική, εκείνη που αποτελεί τόπο διοικήσεως της εταιρίας. Σύμφωνα λοιπόν με το άρθρο 10 ΑΚ ως έδρα ενός νομικού προσώπου εννοούμε την πραγματική, τον τόπο δηλαδή που είναι εγκατεστημένα τα όργανά του, όπου συντελούνται οι κυριότερες εκδηλώσεις της υπόστασής του και λαμβάνονται οι βασικές αποφάσεις για τη λειτουργία του.

Εξαιρέσεις υπέρ της καταστατικής έδρας εισάγονται με το άρθρο 24 παράγραφο 3 εδάφιο β' της διμερούς Συνθήκης φιλίας, εμπορίου και ναυτιλίας μεταξύ Ελλάδας και ΗΠΑ, της 3^{ης} Αυγούστου 1991, που κυρώθηκε με το νόμο 2893/1954 και με το άρθρο 1 του νόμου 791/1978. Για την καλύτερη κατανόηση της διχογνωμίας που ενυπάρχει στα πλαίσια της ελληνικής νομολογίας, σχετικά με την καταστατική και την πραγματική έδρα, παρατίθενται δύο αποφάσεις, οι οποίες εν συνεχεία σχολιάζονται σύμφωνα με τη θεωρία.

- 1) Η πρώτη απόφαση, της Τακτικής Ολομέλειας του Αρείου Πάγου (η οποία συνεστήθη από τους Σ. Ματθία, Α. Μπακόπουλο, Γ. Βέλλη, Ε. Κρουσταλάκη, Ε. Χαριτάκη, Ι. Μυγιάκη, Θ. Πρασουλίδη, Γ. Μπουτσικό, Α. Καράκη, Χ. Γεωργακόπουλο, Γ. Βρέττα, Γ. Κρασσά, Γ. Νικολόπουλο, Ε. Δαμάσκο, Γ. Κάπο, Π. Μειδάνη, Α. Ντόβα, Γ. Φιλιππάτο, Σ. Μοσχολέα, Π. Φιλιππόπουλο, Δ. Λινό, Α. Λυμπερόπουλο και Α. Ρακιντζή, με εισαγγελέα τον Π. Δημόπουλο και δικαστικούς παραστάτες τους Γ. Μωράτη και Θ. Σιούφα), αφορά το νομικό ζήτημα της έδρας των αλλοδαπών ναυτιλιακών εταιριών του ν. 791/1978 (όπως τροποποιήθηκε, επεκτείνοντας το πεδίο εφαρμογής του με το ν. 2234/1994 άρθρο 4 παράγραφος 9 «*οι διατάξεις του ν. 791/1978 έχουν εφαρμογή και επί αλλοδαπών εταιριών πλοιοκτητριών πλοίων με ξένη σημαία, εφόσον τα πλοία τους διαχειρίζονται ή διαχειρίζονταν γραφεία ή υποκαταστήματα του παρόντος άρθρου*»), τόσο από την σκοπιά του εσωτερικού δικαίου της χώρας μας, όσο και κατά τη διεθνή Συνθήκη των Βρυξελλών του 1968 (η οποία κυρώθηκε με το ν. 1814/1988 και αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές διαφορές). Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση εξετάζει ειδικότερα το ζήτημα της διεθνούς δικαιοδοσίας για μία εναγόμενη αλλοδαπή ναυτιλιακή εταιρία και την πραγματική άσκηση της διοίκησής

της (ΠολΔικ άρθρο 3 παράγραφος 1 και άρθρο 25 παράγραφος 2, ΑΚ άρθρο 10, Σύμβαση Βρυξελλών άρθρο 8 παράγραφοι 1 και 53, νόμος 791/1978 άρθρο 1). Στην προκειμένη περίπτωση το Εφετείο με την προσβαλλόμενη απόφασή του δέχθηκε τα ακόλουθα: *Με τις από 3011-1992 αγωγή και από 14061993 παρεμπίπτουσα αγωγή τους οι εκκαλούντες ήδη αναιρεσείουσες, ιστορούσαν ότι είναι ανώνυμες εταιρίες που έχουν συσταθεί, η πρώτη κατά τους νόμους της Λιβερίας και η δεύτερη στην Κύπρο αλλά και οι δύο είναι εγκατεστημένες στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στην Κηφισιά Αττικής, όπου έχουν την πραγματική τους έδρα. Ότι η πρώτη ενάγουσα το έτος 1991, ως διαχειρίστρια του φορτηγού πλοίου Μ., ασφάλισε αυτό, για το συμφέρον της πλοιοκτήτριας του δεύτερης ενάγουσας, κατά του θαλάσσιου κινδύνου ολικής απώλειας, στους εναγομένους, ήδη αναιρεσιβλήτους, κατοίκους Λονδίνου (...) για το συνολικό ποσό των 3.000.000 δολαρίων ΗΠΑ, και ότι την 07-05-1992, λόγω βύθισης του ως άνω πλοίου, επήλθε η ασφαλιστική περίπτωση. Κατόπιν δε τούτου ζήτησαν να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να καταβάλουν στη δεύτερη ενάγουσα το ισόποσο σε δραχμές του άνω ασφαρίσματος με τους νόμιμους τόκους υπερημερίας. Τις αγωγές αυτές, με το άνω περιεχόμενο και αίτημα, το εφετείο, επικυρώνοντας την πρωτόδικη απόφαση, απέρριψε, κρίνοντας ότι τα ελληνικά δικαστήρια δεν έχουν δικαιοδοσία προς επίλυση της ως άνω διαφοράς, διότι οι εναγόμενοι έχουν την έδρα τους στο Λονδίνο (...) οι δε ενάγουσες εταιρίες έχουν την καταστατική τους έδρα η μεν πρώτη στη Λιβερία η δε δεύτερη στην Κύπρο, δεν συντρέχει δε καμία άλλη περίπτωση γενικής ή ειδικής δωσιδικίας ή οι προϋποθέσεις εφαρμογής των άρθρων 5 παράγραφος 5, 8 παράγραφος 1 και 53 εδάφιο α' της Σύμβασης των Βρυξελλών και του άρθρου 1 παράγραφος 1 του ν. 791/1978, κήρυξε το απαράδεκτο. Επομένως πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά παραδοχή του παραπεφθέντος στην Ολομέλεια μοναδικού από το άρθρο 559 αριθμός 14 του ΚΠολΔ λόγου αναίρεσης.*

Σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφο 1 της Σύμβασης των Βρυξελλών «για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις», ο

ασφαλιστής που έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλόμενου κράτους, μπορεί να εναχθεί είτε ενώπιον των δικαστηρίων αυτού του κράτους, είτε σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου ο συμβαλλόμενος έχει την κατοικία του. Στο άρθρο 53 εδάφιο α' της ανωτέρω συμβάσεως η έδρα των εταιριών και νομικών προσώπων εξομοιώνεται προς την κατοικία. Εν συνεχεία ορίζεται ότι για τον καθορισμό της έδρας αυτής εφαρμόζονται οι κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου του δικάζοντος δικαστή.

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Αστικού Κώδικα, η ικανότητα του νομικού προσώπου ορίζεται από το δίκαιο της έδρας του. Ως έδρα του νομικού προσώπου, από την οποία, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφο 1 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, προσδιορίζεται η αρμοδιότητα και η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου, νοείται η πραγματική έδρα (ο τόπος δηλαδή όπου ασκείται η διοίκηση της εταιρίας) και όχι η καταστατική. Αυτόν τον ορισμό της έδρας των νομικών προσώπων δεν μετέβαλλε ο νόμος 791/1978, ο οποίος ορίζει στο άρθρο 1 παράγραφο 1 «*ναυτιλιακαί εταιρίαί, αίτινες συνεστήθησαν κατά τους νόμους της αλλοδαπής πολιτείας, εφ' όσον είναι ή ήσαν πλοιοκτήτριαί ή διαχειρίστριαί πλοίων υπό ελληνικήν σημαίαν, ή είναι εγκατεστημέναί ή ήθελον εγκατασταθή εν Ελλάδι, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 25 του ν. 27/1975 ή των α.ν. 89/1967 και 378/1968, διέπονται, ως προς την σύσταση και την ικανότητα δικαίου, υπό του δικαίου της χώρας την εν τω καταστατικώ έδρας των, αδιαφόρως του τόπου όθεν διευθύνονται ή διειθύνοντο εν όλω ή εν μέρει αι υποθέσεις των*».

Η διάταξη αυτή εισάγει ωστόσο απόκλιση από τον γενικό κανόνα του άρθρου 10 ΑΚ, ειδικά προς τις ναυτιλιακές εταιρίες και μόνο ως προς ζητήματα που σχετίζονται με τη σύσταση και την ικανότητα δικαίου αυτών, καθώς ορίζει ότι ως προς αυτά διέπονται από το δίκαιο της πολιτείας στην περιοχή της οποίας βρίσκεται κατά το καταστατικό η έδρα τους, ενώ είναι αδιάφορος ο τόπος στον οποίο βρίσκεται η πραγματική έδρα τους.

Η απόφαση αυτή δέχτηκε ότι οι εταιρίες του νόμου ν. 791/1978 αποτελούν εξαίρεση του δικαίου μας όσον αφορά την έδρα, η οποία δεν είναι η πραγματική αλλά αυτή που ορίζεται στο καταστατικό τους. Η έδρα αυτή ισχύει όχι μόνο για ζητήματα

που αφορούν την ικανότητα δικαίου του νομικού προσώπου, αλλά και για θέματα διεθνούς δωσιδικίας. Πιο συγκεκριμένα η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση του Εφετείου Αθηνών (Εφ.Αθ. 5625/1996) δέχτηκε ότι « η διάταξη (του άρθρου 10 ΑΚ), παρότι αναφέρεται μόνο στην ικανότητα του νομικού προσώπου, αποτελεί (...) το έρεισμα συναγωγής του συνδεδειγμένου κανόνα οσάκις ανακύπτουν προβλήματα δικαιοδοσίας ή εφαρμογής ουσιαστικού αλλοδαπού δικαίου(...). Ως έδρα του νομικού προσώπου, κατά τις αντιλήψεις του ελληνικού δικαίου, πρέπει να θεωρηθεί κατά κανόνα όχι ο τόπος που αναφέρεται στο καταστατικό της εταιρίας, αλλά ο τόπος, όπου πράγματι ασκείται η διοίκηση, πλην όμως, κατ' εφαρμογή του κανόνα *lex specialis derogat legi generali*²⁶, εκφραζόμενου στη διάταξη του άρθρου 1 ν. 791/1978, όσον αφορά στις ναυτιλιακές εταιρίες, που συστάθηκαν κατά το δίκαιο της αλλοδαπής πολιτείας, (...) ως έδρα νοείται μόνο η καταστατική, η αναφερόμενη δηλαδή στο καταστατικό, που μπορεί να είναι και τόπος εκτός Ελλάδος, αδιάφορα από το γεγονός ότι η διοίκηση αυτών ασκείται εν όλω ή εν μέρει στην Ελλάδα».

Το γεγονός ότι το δικαστήριο προχώρησε σε διασταλτική²⁷ ερμηνεία του αναφερόμενου νόμου, δεν θεωρείται ορθό καθότι στο άρθρο 1 του νόμου το πεδίο εφαρμογής του ρητά περιορίζεται σε θέματα ικανότητας δικαίου ενός νομικού προσώπου και μόνο, σύμφωνα με τη γραμματική του ερμηνεία (ό, τι αναφέρεται δηλαδή στο «γράμμα» του νόμου, στο κείμενό του). Επίσης δεν είναι σωστό να ακολουθηθεί η διασταλτική ερμηνεία στην περίπτωση αυτή καθώς η διάταξη εισάγει εξαίρεση στο γενικό κανόνα, άρα οφείλεται η στενή ερμηνεία της. Η εφαρμογή της ερμηνείας αυτής θα κατέληγε στο άτοπο συμπέρασμα ότι η ναυτιλιακή εταιρία του ν. 791/1978 έχει δύο έδρες, μία κατά την εφαρμογή του κοινού μας δικαίου (δηλαδή την πραγματική) και μία όταν εφαρμόζεται η Σύμβαση των Βρυξελλών (δηλαδή την καταστατική).

²⁶ Δηλαδή ο ειδικός νόμος υπερισχύει του γενικού. Αν για παράδειγμα όλα τα καταστήματα πρέπει να κλείνουν στις 9 και ο νόμος για τα ζαχαροπλαστεία προβλέπει να κλείνουν στις 11, ο νόμος αυτός είναι ειδικός καθώς κάνει αναφορά σε ένα ορισμένο είδος εμπορικών καταστημάτων και υπερισχύει του γενικού νόμου.

²⁷ Διασταλτική ερμηνεία ονομάζεται η ερμηνεία ενός κανόνα δικαίου στην οποία προβαίνει ο δικαστής διευρύνοντας το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανόνα, ώστε αυτός να περιλαμβάνει και περιπτώσεις τις οποίες δεν καλύπτει το κείμενο του νόμου.

- 2) Η δεύτερη απόφαση υπ' αριθμό 549/2006 είναι του Εφετείου Πειραιώς όπως συστάθηκε από την Πρόεδρο Εφετών Γ. Μπουφούνου, τον Εφέτη εισηγητή Ν. Πάσσο και τους δικηγόρους Κ.Κουντούρη και Ι. Ζαχαρόπουλο. Αφορά το δικαίωμα αναγωγής εταίρου ομόρρυθμης εταιρίας κατά των λοιπών εταίρων (των συμπλοιοκτητών του συγκεκριμένα) για το επιπλέον ποσό που κατέβαλε εκτός της μερίδας του, αλλά θα εξεταστεί το τμήμα που αναφέρεται στην πραγματική και καταστατική έδρα της εταιρίας.

Όπως ορίζει το άρθρο 10 ΑΚ, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, η ικανότητα του νομικού προσώπου ρυθμίζεται από το δίκαιο της έδρας του (της πραγματικής έδρας όπως υποστηρίζεται στη θεωρία και τη νομική πρακτική), ενώ απόκλιση από τον γενικό αυτό κανόνα εισάγεται με το άρθρο 1 του ν. 791/1978 (καταστατική έδρα σε ό, τι αφορά τη σύσταση και την ικανότητα δικαίου των ναυτιλιακών εταιριών). Για το υπό εξέταση ζήτημα υπάρχει πληθώρα νομολογιακών αποφάσεων, όπως ΟΛΑΠ 2/2003 ΕΝΔ 31-35, ΟΛΑΠ 2/1999 ΕΝΔ 27-81, ΕφΠειρ 161/2003 ΕΝΔ 31-39, ΕφΠειρ 1165/1997 Νομ. Ναυτ. Τμήματος Εφετείου Πειραιά 1996-1997 σελ. 284 κ.ά..

Σύμφωνα με την απόφαση, εάν διαπιστωθεί ότι η πραγματική έδρα μιας ναυτιλιακής εταιρίας που φέρεται ως αλλοδαπή, βρίσκεται στην Ελλάδα και δεν έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις ίδρυσης, δηλαδή τα στοιχεία της σύστασης και της δημοσιότητας, που προβλέπονται από το ελληνικό δίκαιο, τότε η εταιρία είναι άκυρη και θεωρείται ως «εν τοις πράγμασι» εμπορική προσωπική εταιρία και κατά συνέπεια χρήζει εφαρμογής το δίκαιο της πραγματικής έδρας σε όλη την έκτασή του.

Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση απόκλισης από τον γενικό κανόνα του άρθρου 10 ΑΚ, οι εταιρίες των οποίων τα όργανα διοικήσεως έχουν τη λειτουργία τους στην Ελλάδα, διέπονται από το ελληνικό δίκαιο, παρόλο που στο καταστατικό τους μπορεί να προβλέπεται άλλη εθνικότητα ή η έδρα τους να έχει ορισθεί με το καταστατικό τους εκτός Ελλάδος.

❖ 3.3 Νομολογία Δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

✓ 3.3.1 Η απόφαση *Daily Mail* του ΔΕΚ

Στη συγκεκριμένη απόφαση το ΔΕΚ ασχολήθηκε για πρώτη φορά με το ζήτημα της μεταφοράς έδρας των εταιριών εντός του πλαισίου της ευρωπαϊκής αγοράς, κρίνοντας ότι τα άρθρα 43 και 48 ΣυνθΕκ (νυν άρθρα 49 και 54 της ΣΛΕΕ) δεν μπορούν να ερμηνεύονται ως παρέχοντα στις εταιρίες το δικαίωμα να μεταφέρουν την κεντρική τους διοίκηση σε διαφορετικό κράτος- μέλος και να εξακολουθούν να διατηρούν την ιδιότητά τους ως εταιριών του κράτους- μέλους ίδρυσης. Τα κράτη μέλη λοιπόν διατηρούν το δικαίωμα της ρύθμισης του συνδετικού στοιχείου των εταιριών με το εθνικό τους δίκαιο.

Η απόφαση λοιπόν αυτή επιβεβαίωσε την υπεροχή του εταιρικού ιδιωτικού διεθνούς δικαίου των κρατών μελών και έμμεσα τη συμβατότητα του συστήματος της πραγματικής έδρας προς το κοινοτικό δίκαιο. Έκρινε πως χρήζουν εναρμόνισης τα εθνικά δίκαια, είτε μέσω Οδηγιών, είτε μέσω διεθνούς Σύμβασης και συνεπώς το δικαίωμα εγκατάστασης των εταιριών ασκείται με την ίδρυση πρακτορείων, υποκαταστημάτων ή θυγατρικών εταιριών, δηλαδή με δευτερεύουσα εγκατάσταση.

✓ 3.3.2 Η απόφαση *Centros* του ΔΕΚ

Στην απόφαση αυτή το Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έκρινε το ζήτημα της διάστασης της πραγματικής και της καταστατικής έδρας και όρισε τις προϋποθέσεις ιδρύσεως υποκαταστημάτων σε κράτος μέλος από ένα νομικό πρόσωπο, το οποίο έχει την κύρια εγκατάστασή του σε ένα άλλο κράτος μέλος.

Σύμφωνα και με την άποψη του Γενικού Γραμματέα La Pergola η άρνηση καταχώρησης υποκαταστήματος εταιρίας, η οποία έχει νομίμως ιδρυθεί σε άλλο κράτος μέλος, αντίκειται στις διατάξεις για την ελευθερία εγκατάστασης των νομικών προσώπων. Με την απόφαση αυτή δημιουργείται εξαίρεση από τον κανόνα της πραγματικής έδρας.

✓ 3.3.3 Η απόφαση *Cartesio* του ΔΕΚ

Είκοσι χρόνια μετά την απόφαση *Daily Mail* ήρθε η ενδιαφέρουσα απόφαση του ΔΕΚ *Cartesio* η οποία δίνει απάντηση στο ζήτημα κατά πόσο συνάδουν με τα άρθρα

43 και 48 ΣυνθΕΚ οι περιορισμοί που επιβάλλονται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους σύστασης μιας εταιρίας, σε περίπτωση που αυτή επιθυμεί τη μεταφορά της πραγματικής της έδρας σε άλλο κράτος μέλος, διατηρώντας όμως την ιδιότητά της ως εταιρία του κράτους μέλους κατά τη νομοθεσία του οποίου έχει συσταθεί.

Η απόφαση αυτή χαρακτηρίζεται ενδιαφέρουσα καθώς ο Γενικός Εισαγγελέας Poiares Maduro είχε προτείνει με τις από 22-05-2008 προτάσεις του να ανατραπεί η νομολογία της Daily Mail. Από την απόφαση αυτή προκύπτει ότι μία εταιρία, η οποία έχει συσταθεί σύμφωνα με κάποια εθνική έννομη τάξη, στηρίζει την ύπαρξή της μόνο στην εθνική νομοθεσία που ρυθμίζει τη σύσταση και τη λειτουργία της. Έτσι εάν εκλείψει κάποια από τις προϋποθέσεις που θέτει η εθνική νομοθεσία, παύει να υπάρχει και να λειτουργεί και η εταιρία. Μια τέτοια προϋπόθεση μπορεί να είναι και η διατήρηση της πραγματικής έδρας της εταιρίας εντός του κράτους σύστασης.

Σε αυτό ακριβώς το σημείο έγκειται η διαφορά μεταξύ της απόφασης Centros και των αποφάσεων Daily Mail και Cartesio. Στην πρώτη δεν τέθηκε υπό αμφισβήτηση ότι η εταιρία εξακολουθούσε και μετά την πράξη εγκατάστασης να διέπεται από το δίκαιο του κράτους σύστασης, ενώ οι περιορισμοί που επιβάλλονται είναι περιορισμοί εισόδου (δηλαδή επιβάλλονταν από το κράτος μέλος υποδοχής). Στην δεύτερη και την τρίτη απόφαση η μεταφορά της πραγματικής έδρας σε άλλο κράτος μέλος επιφέρει τη λύση και εκκαθάριση της εταιρίας σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο του κράτους μέλους σύστασης, οι περιορισμοί δηλαδή είναι περιορισμοί εξόδου.

Η απόφαση Cartesio επιβεβαιώνει τις επιφυλάξεις ως προς το εάν το ΔΕΚ θα ανέτρεπε τη νομολογία Daily Mail και διευρύνει το περιεχόμενο της ελευθερίας εγκατάστασης με την υπαγωγή σε αυτή της μεταφοράς της έδρας.

❖ 3.4 Τι ισχύει σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο

✓ *3.4.1 Νομοθεσία σχετική με τις επενδύσεις κεφαλαίων εξωτερικού (Ν. 2687/1953)*

Ο Έλληνας νομοθέτης με σκοπό την προσέλκυση της νηολόγησης στην Ελλάδα αλλοδαπών πλοίων ελεγχόμενων από Έλληνες υπηκόους, θέσπισε τον αυξημένης τυπικής ισχύος νόμο 2687/1953 (ο οποίος εκδόθηκε κατά εξουσιοδότηση του άρθρου

112 του Συντάγματος του 1952 και διατηρήθηκε σε ισχύ από το άρθρο 107 του ισχύοντος Συντάγματος). Ο νόμος αυτός επιτρέπει τη νηολόγηση ως κεφαλαίων εξωτερικού και πλοίων ολικής χωρητικότητας μεγαλύτερης από χιλίους πεντακοσίους κόρους, που ανήκουν σε αλλοδαπούς, κατόπιν αδείας από τη Διοίκηση (η οποία ονομάζεται «εγκριτική πράξη»). Η άδεια χορηγείται υπό την προϋπόθεση ότι το πλοίο ανήκει κατά ποσοστό μεγαλύτερο από πενήντα τοις εκατό σε Έλληνες είτε σε ελληνικές εταιρίες, των οποίων το κεφάλαιο ελέγχεται κατά ποσοστό μεγαλύτερο από πενήντα τοις εκατό από Έλληνες ή ελληνικές εταιρίες.

Κατά τον τρόπο αυτό παγιώθηκε η πρακτική σύστασης αλλοδαπής εταιρίας. Πρόκειται για μια εταιρία η οποία συνιστάται κατά το δίκαιο αλλοδαπής χώρας, όπως για παράδειγμα του Παναμά, της Λιβερίας, όπου και διατηρεί την καταστατική της έδρα, η οποία στοχεύει στην αγορά ή τη ναυπήγηση πλοίου και τη νηολόγησή του στην Ελλάδα, ως κεφαλαίου εξωτερικού. Η πραγματική έδρα της εταιρίας αυτής βρίσκεται στον ελλαδικό χώρο καθώς η διοίκησή της ασκείται από αυτόν.

Για να πραγματωθεί η εγκατάσταση των αλλοδαπών αυτών εταιριών στη χώρα μας, εξετάζεται προγενέστερα αν έχουν συσταθεί νομότυπα και λειτουργούν σύμφωνα με το δίκαιο της οικείας αλλοδαπής πολιτείας. Ωστόσο βάσει των νομολογιακών αποφάσεων που έχουν εξετάσει το υπό κρίση θέμα, έχει κριθεί ότι η ικανότητα δικαίου των αλλοδαπών εταιριών δεν διέπεται από το δίκαιο της καταστατικής έδρας, αλλά από το δίκαιο της πραγματικής έδρας τους, ζήτημα το οποίο θα εξεταστεί εκτενέστερα στη συνέχεια.

✓ **3.4.2 Νομοθεσία σχετική με την εγκατάσταση αλλοδαπών εταιριών στον ελλαδικό χώρο (Α.Ν. 89/1967 και Ν. 378/1968)**

Η Ελλάδα, εκμεταλλευόμενη την ευνοϊκή γεωγραφική της θέση, πάντοτε βρισκόταν στην αναζήτηση νέων πηγών εσόδων, νέου εισερχόμενου συναλλάγματος καθώς άμεση συνέπεια αυτού είναι η οικονομική ευμάρεια της χώρας με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, την απόκτηση τεχνογνωσίας, γνώσεως στοιχείων νέων εταιρικών μορφωμάτων κλπ. Αλλοδαπές εταιρίες μπορούν να εγκαθίστανται στην Ελλάδα από 01-01-2006, σύμφωνα με τις διατάξεις του Α.Ν. 89/1967 όπως ισχύει με το ν. 3427/2005.

Ο αναγκαστικός νόμος 89/1967 και ο συμπληρωματικός νόμος 378/1968 έχουν λοιπόν ως κύριο στόχο την προσέλκυση εγκαταστάσεως στην Ελλάδα υποκαταστημάτων αλλοδαπών εταιριών, οι οποίες ασχολούνται αποκλειστικά με την εκτέλεση εμπορικών εργασιών και για το λόγο αυτό παρέχουν προνόμια φορολογικής και δασμολογικής κυρίως φύσεως, όπως και ένα αρκετά ευνοϊκό εργασιακό καθεστώς.

Παρατηρείται λοιπόν πληθωρισμός ναυτιλιακών εταιριών, οι οποίες σκοπούν στην εκμετάλλευση του ειδικού προνομιακού αυτού καθεστώτος, παρέχοντας μεγάλη ωφέλεια στο ελληνικό κράτος. Δημιουργείται με τον τρόπο αυτό μια επαρκής υποδομή για την περαιτέρω ανάπτυξη της ελληνικής ναυτιλίας και εν γένει οικονομική ανάπτυξη της χώρας μέσω και της διεθνούς προβολής της.

Ο νόμος αυτός ωστόσο, ως εμφανίζεται και παρακάτω, δεν προβαίνει σε διάκριση αλλοδαπών εμποροβιομηχανικών εταιριών και αλλοδαπών ναυτιλιακών (κυρίως υπεράκτιων) εταιριών, γεγονός που απασχόλησε επισταμένα την νομολογία. Για το λόγο αυτό πολλές φορές ακολουθήθηκε η διασταλτική ερμηνεία του νόμου, μέσω του συνδυασμού του με τον εμπορικό νόμο, με σκοπό να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής του τόσο ώστε να περιλαμβάνει και τις ναυτιλιακές εταιρίες. Απόρροια του φαινομένου αυτού ήταν η θέσπιση συμπληρωματικού νομοθετήματος το οποίο αναφέρεται ρητά στις εταιρίες αυτές και δεν είναι άλλο από το νόμο 378/1968.

Άρθρον 1

1. Αλλοδαπαί Εμποροβιομηχανικαί Εταιρείαι υπό οιονδήποτε τύπον ή μορφήν λειτουργούσαι νομίμως εν τη έδρα των, ασχολούμεναι δε αποκλειστικώς εις εκτέλεσιν εμπορικών εργασιών, ων το αντικείμενον ευρίσκεται εκτός της Ελλάδος, δύνανται να εγκαταθίστανται εν Ελλάδι κατόπιν ειδικής αδείας παρεχομένης δι' αποφάσεως του Υπουργού Συντονισμού. Η σχετική αίτησις υποβάλλεται εις την παρά τω Υπουργείω Συντονισμού Υπηρεσίαν Κεφαλαίων Εξωτερικού. Εις την αίτησιν δέον ν' αναφέρεται η ιθαγένεια της Εταιρείας, ο τύπος υφ' ον λειτουργεί εν τη Χώρα της έδρας αυτής, η μορφή υφ' ην θα λειτουργήση εν Ελλάδι, δηλ. ως υποκατάστημα, πρακτορείον ή γραφείον της μητρός εταιρείας, το αντικείμενον αυτής ως και το πρόσωπον του εν Ελλάδι διοικητού αυτής. Η αιτούσα Εταιρεία δέον ωσαύτως να δηλώση αν είναι διατεθειμένη να καταθέση

τραπεζιτικήν εγγύησιν ανεγνωρισμένης Τραπεζής του Εσωτερικού ή Εξωτερικού ήτις θα καταπίπτη υπέρ του Δημοσίου εις περίπτωσιν παραβάσεως των διατάξεων του παρόντος εκ μέρους του προσωπικού της. Εντός οκτώ ημερών από της υποβολής της αιτήσεως ο Υπουργός του Συντονισμού αποφαινεται παραχωρών ή μη την άδειαν εγκαταστάσεως.

2. Προκειμένου περί εγκαταστάσεων αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων, διά την παροχήν της σχετικής αδείας απαιτείται σύμφωνος γνώμη της Νομισματική Επιτροπής, η οποία καθορίζει την ακριβή φύσιν των τραπεζικών εργασιών, το αντικείμενον των οποίων θεωρείται ως ευρισκόμενον εκτός Ελλάδος κατά την έννοιαν του παρόντος άρθρου. Τα ως άνω πιστωτικά ιδρύματα υποχρεούνται όπως συμμορφούνται προς τας σχετικάς με την λειτουργίαν των αποφάσεις της Νομισματικής Επιτροπής και παρέχουν εις τα όργανα αυτής τα καθοριζόμενα εκάστοτε διά την άσκησιν του σχετικού ελέγχου στοιχεία. Πάσα παράβασις των εν λόγω υποχρεώσεων συνιστά λόγον ανακλήσεως της σχετικής αδείας λειτουργίας ήτις συντελείται δι' αποφάσεως του Υπουργού του Συντονισμού κατόπιν συμφώνου γνώμης της Νομισματικής Επιτροπής.

Άρθρον 2.

1. Αλλοδαπαί Εμποροβιομηχανικαί Εταιρείαι τυγχάνουσαι της εν τω προηγουμένω άρθρω αδείας εγκαταστάσεως απολαμβάνουν άνευ ετέρας διατυπώσεως των κατωτέρω δασμολογικών, φορολογικών και λοιπών διευκολύνσεων, υπό την προϋπόθεσιν ότι ασχολούνται αποκλειστικώς εις εκτέλεσιν εμπορικών εργασιών το αντικείμενον των οποίων ευρίσκεται εκτός της Ελλάδος. α) Επιτρέπεται η χορήγησις εις το πάσης φύσεως αλλοδαπόν προσωπικόν των εταιρειών τούτων αδείας εργασίας και παραμονής εν Ελλάδι διά χρονικόν διάστημα μέχρι δύο ετών δυνάμενον να παραταθή επί ίσον χρόνον με δυνατότητα πολλαπλών εισόδων και εξόδων εκ της Χώρας. β) Επιτρέπεται η χορήγησις εις το αυτό ως άνω προσωπικόν πιστοποιητικού φορολογικής ενημερότητος ισχύοντος επί εν έτος. γ) Απαλλάσσονται της καταβολής δασμών και των παρομαρτούντων τούτοις φόρων, τέλους χαρτοσήμου, εισφοράς, φόρου κύκλου εργασιών, φόρου πολυτελείας και παντός εν γένει δικαιώματος ή κρατήσεως υπέρ του Δημοσίου ή οιωδήποτε υφισταμένων ή επιβληθησομένων εν τω μελλόντι διά τα εκ του εξωτερικού εισαγόμενα πάσης φύσεως είδη αναγκαιούντα διά τον εξοπλισμόν των εν Ελλάδι γραφείων των. δ)

Απαλλάσσονται από του φόρου εισοδήματος ως και παντός εν γένει τέλους, φόρου, εισφοράς ή κρατήσεως υπέρ του Δημοσίου ή οιοδήποτε τρίτου υφισταμένου ή επιβληθησομένου εις το μέλλον διά το εισόδημα αυτών το κτώμενον εξ εργασιών, ων το αντικείμενον ευρίσκεται εκτός των ορίων της Ελληνικής Επικρατείας. Της αυτής απαλλαγής τυγχάνει και άπαν το αλλοδαπόν προσωπικόν των επιχειρήσεων τούτων, το μη μονίμως διαμένον εν Ελλάδι, διά τας κτωμένας παρ' αυτού αποδοχάς εκ παροχής υπηρεσιών αφορωσών εις την εκτέλεσιν των αυτών ως άνω εργασιών. ε) Επιτρέπεται η ατελής εισαγωγή και (κυκλοφορία) αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσεως εις το υπαλληλικόν προσωπικόν των ως άνω εταιρειών άνευ υποχρεώσεως σφραγίσεως κατά την έξοδον εξ Ελλάδος, εφ' όσον βεβαιούται υπό της εις ην υπηρετεί ο υπάλληλος εταιρείας ότι η έξοδος είναι προσωρινή και η σύμβασις προσφοράς των υπηρεσιών του υπαλλήλου προς την εταιρείαν διατηρείται εν ενεργεία. Ομοίως επιτρέπεται η ατελής εισαγωγή της οικοσυσκευής των αλλοδαπών υπαλλήλων κατά την διάρκειαν της εν Ελλάδι παραμονής αυτών, επί τη προσαγωγή βεβαιώσεως της εταιρείας ότι τα εισαχθησόμενα είδη αποτελούν οικοσυσκευήν του υπαλλήλου της. στ) Επιτρέπεται εις τας ως άνω αλλοδαπάς επιχειρήσεις όπως ταχυδρομούν συστημένας επιστολάς εις το εξωτερικόν άνευ προσκομίσεώς των εις το ταχυδρομείον προς έλεγchon, εφ' όσον επί του φακέλλου αναγράφεται η ταυτότης της αποστελλούσης εταιρείας και έχει τεθεί η σφραγίς αυτής και η μονογραφή του Διευθυντού της. ζ) Επιτρέπεται η εισαγωγή και εξαγωγή άνευ οιασδήποτε διατυπώσεως υπό των αυτών εταιρειών δειγμάτων και διαφημιστικού υλικού άνευ εμπορικής αξίας. Εν αμφιβολία αι αρμόδιαι αρχαί οφείλουν να ζητούν βεβαιώσιν περί τούτου της ενδιαφερομένης εταιρείας. Επιτρέπεται η υπερωριακή απασχόλησις του πάσης φύσεως προσωπικού των εταιρειών αυτών εφόσον ήθελον αποκτήσει τούτο αι ανάγκαι αυτώ υπό τον όρον της καταβολής εις τον ούτω απασχοληθησόμενον προσωπικόν της υπό των κειμένων νόμων προβλεπομένης αποζημιώσεως. η) Αι περί τηρήσεως βιβλίων εις Ελληνικήν γλώσσαν διατάξεις του άρθρου 53α του Ν. 2190, "περί Ανωνύμων Εταιρειών" δεν έχουσιν εφαρμογήν εν προκειμένω.

2. Είδη ατελώς εισαχθέντα κατά τα εδαφ. γ' και ε' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δύνανται να επανεξαχθώσιν ελευθέρως ή τη εγκρίσει των Υπουργών του Συντονισμού και Οικονομικών να μεταβιβασθώσιν εις έτερα πρόσωπα δικαιούχα της αυτής ατελείας. Εξαιρέσει των περιπτώσεων τούτων τα περί ων η παρούσα παράγραφος είδη διατεθέμενα τυχόν εν Ελλάδι κατά τον χρόνον της οριστικής παραχωρήσεως εκ της

Χώρας του δικαιούχου της ατελείας, υπόκεινται εις την καταβολήν των κεκανονισμένων δασμών κλπ.

3. Ο τύπος και το ποσόν της τυχόν απαιτηθησομένης υπό του Υπουργού Συντονισμού εγγυητικής επιστολής καθορίζεται δι' αποφάσεώς του μετά πρότασιν της ενδιαφερομένης εταιρείας και γνώμην της υπηρεσίας κεφαλαίων εξωτερικού και του παρά τω Υπουργείω Συντονισμού Νομικού Συμβούλου του Κράτους.

Άρθρον 3.

1. Διά Β. Δ/τος εκδιδόμενου προτάσει των Υπουργών Συντονισμού και Οικονομικών δύναται να παρασχεθώσιν και άλλα προνόμια και διευκολύνσεις εις τας εν άρθρω 1 του παρόντος αλλοδαπάς εμποροβιομηχανικάς εταιρείας και να ρυθμισθώσιν αι λεπτομέρειαι της εφαρμογής αυτού.

2. Άπασαι αι Δημόσιαι Υπηρεσίαι και Αρχαί, δεόν να παρέχουν αμελλητί πάσαν σχετικήν πληροφορίαν και συνδρομήν εις την παρά τω Υπουργείω Συντονισμού Υπηρεσίαν Κεφαλαίων Εξωτερικού, εξασφαλίζουσαι την απρόσκοπτον εφαρμογήν του παρόντος νόμου.

Άρθρον 4.

Διά του παρόντος, ούτινος η ισχύς άρχεται από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, δεν θίγονται αι διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 4171/1961 "περί λήψεως γενικών μέτρων προς υποβοήθησιν της αναπτύξεως της οικονομίας της Χώρας" και αι διατάξεις του άρθρου 50 του Ν. 2190/1920 "περί Ανωνύμων Εταιρειών".

Άρα σύμφωνα με τα ανωτέρω στοιχεία που ορίζει ο νόμος, οι προϋποθέσεις εγκαταστάσεως είναι οι εξής: η υποβολή στη νομαρχία ορισμένων εγγράφων, όπως το καταστατικό της εταιρίας, ο ορισμός με την τήρηση συμβολαιογραφικού τύπου αντικλήτου της εταιρίας στην Ελλάδα, πιστοποιητικό μη λύσεως της εταιρίας κλπ., η υποβολή σχετικής αίτησης στο Υπουργείο Οικονομικών η οποία να περιλαμβάνει την

επωνυμία της εταιρίας, το σκοπό που αυτή εξυπηρετεί, τα μέλη που απαρτίζουν το διοικητικό της συμβούλιο, τα στοιχεία του νόμιμου εκπροσώπου κλπ.

Το αντικείμενο πρέπει να σχετίζεται αποκλειστικά με τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 του νόμου (δηλαδή εμπορικές δραστηριότητες και κατ' επέκταση ναυτιλιακές), ενώ εντός του χρονικού διαστήματος των δώδεκα μηνών από την έκδοση της υπουργικής εγκριτικής απόφασεως πρέπει να προσλάβει τουλάχιστον τέσσερις εργαζόμενους, εκ των οποίων ο ένας υπάλληλος δύναται να απασχολείται με σύμβαση μερικής απασχόλησης, το λειτουργικό κόστος (μισθοδοσία και δαπάνες λειτουργίας του προσωπικού) των οποίων να μην είναι μικρότερο του ποσού των εκατό χιλιάδων ευρώ ετησίως.

Οι εγκαθιστάμενες εταιρίες θα πρέπει για κάθε μεταβολή, όπως μεταβολή της επωνυμίας, του αντικειμένου της, της διακοπής της λειτουργίας της κλπ, να ενημερώνουν το Υπουργείο Οικονομικών, εντός πενήντα ημερών το αργότερο από τη μέρα της μεταβολής, υποβάλλοντας και τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Επιπροσθέτως υποχρεούνται να ενημερώνουν, εντός προθεσμίας δεκαπέντε ημερών, το Υπουργείο Οικονομικών και το Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης για κάθε πρόσληψη ή απόλυση αλλοδαπού προσωπικού, όπως και για αλλαγή διευθύνσεως, τηλεφώνου κλπ της εταιρίας.

Η μη ρητή αναφορά ωστόσο στο νόμο αυτό, των ναυτιλιακών εταιριών και ο διχασμός που επήλθε στη νομολογία, είχε ως αποτέλεσμα την δημιουργία ενός συμπληρωματικού νόμου, του ν.378/1968. Με το νομοθέτημα αυτό αναγνωρίζονται οι ιδιαιτερότητες της ναυτιλιακής επιχείρησης, με το πρώτο άρθρο του να ορίζει ότι οι ελληνικές (γίνεται ρύθμιση ειδικά και για τις ελληνικές ναυτιλιακές εταιρίες ώστε να μην χρειάζεται να «μεταμφιέζονται» σε αλλοδαπές -κυρίως μέσω υπεράκτιων εταιριών- για να μπορούν να απολαμβάνουν τα προνόμια του νόμου 89/1967) και αλλοδαπές ναυτιλιακές εταιρίες υπάγονται στον Α.Ν.89/1967 μέσω χορήγηση άδειας εγκατάστασης, στην οποία θα αναφέρονται οι δραστηριότητες της εν λόγω εταιρίας.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να γίνει αναφορά στις ελληνικές ναυτιλιακές επιχειρήσεις, που δραστηριοποιούνται στην πλειοψηφία τους μέσω υπεράκτιων εταιριών, οι οποίες συνιστούν ειδική περίπτωση, που δεν θεωρείται ότι εμπίπτει στην κατηγορία των ύποπτων συναφών δραστηριοτήτων, καθώς η σύσταση και η λειτουργία

τους είναι καθόλα νόμιμη σύμφωνα με τους νόμους 2687/1953 και 86/1967. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά τις υπεράκτιες εταιρίες, συναντώνται ορισμένα ζητήματα προς επίλυση. Οι ελληνικές αρχές υπό τον φόβο πιθανής φοροδιαφυγής, κάνουν προσπάθειες να σφίξουν τον κλοιό γύρω από τις φορολογικές «ατασθαλίες» που λαμβάνουν χώρα μέσω των υπεράκτιων εταιριών.

Αρχικά λοιπόν το πρώτο θέμα που ανακύπτει, είναι η ισοδυναμία των εταιρικών τύπων, ώστε να επιλεγθούν οι προϋποθέσεις εγκαταστάσεως που θέτει το ελληνικό δίκαιο για τις αλλοδαπές ανώνυμες εταιρίες (όπου δεν προβλέπεται ως προϋπόθεση για την εγκατάσταση ο έλεγχος κατά το δίκαιο της έδρας της νομιμότητας της σύστασης) και τις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης. Δεν παρατηρούνται ωστόσο μεγάλα προβλήματα αντιστοιχιών παρά τη μεγάλη ελευθερία που παρέχεται από ορισμένες έννομες τάξεις, όπως για παράδειγμα της Λιβερίας και του Παναμά, αναφορικά με τις κεφαλαιουχικές εταιρίες, προβλέπουν διάφορες ονομασίες που μπορούν να περιέχονται στην επωνυμία, όπως *incorporate, corporation, company* κλπ.

Άλλο ένα ζήτημα που πρέπει να εξετασθεί είναι εκείνο που αφορά τη νομιμότητα της σύστασης της εταιρίας κατά το δίκαιο της πραγματικής έδρας και το εάν αυτό οφείλει να τίθεται υπό εξέταση. Με το νόμο 89/1967 τέθηκε σε ισχύ ένα ευνοϊκό πλαίσιο αντιμετώπισης αλλοδαπών εταιριών (για τις ναυτιλιακές υπάρχουν και οι ειδικότεροι νόμοι AN 378/1968, το άρθρο 25 παράγραφος 1 του νόμου 27/1975 όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 28 του νόμου 814/1978, το άρθρο 1 παράγραφος 1 του νόμου 791/1978 καθώς και το άρθρο 4 του νόμου 2234/1994), οι οποίες επιθυμούν να εγκαταστήσουν υποκατάστημα, γραφείο ή άλλης μορφής εκπροσώπηση στην Ελλάδα, υπό τον όρο όμως ότι η έδρα των εν λόγω εταιριών βρίσκεται εκτός του ελλαδικού χώρου, όπως ακριβώς και το αντικείμενο της δραστηριότητάς τους. Ζήτημα ανακύπτει ως προς το εύρος των ρυθμιστέων εταιρικών θεμάτων που υπάγονται στην εξαίρεση του άρθρου 10 του Αστικού Κώδικα υπέρ της εφαρμογής του δικαίου της καταστατικής έδρας που εισάγεται με το ν. 791/1978 για τις ναυτιλιακές εταιρίες (απόφαση ΟΛΑΠ 2/1999, ΝοΒ 47[1999] 1114).

Η εξαίρεση αυτή δεν έχει εφαρμογή στις εταιρίες του ν. 89/1967 καθώς σκοπός του νόμου αυτού είναι η δημιουργία ευνοϊκών προϋποθέσεων (κυρίως φορολογικά και εργατικά προνόμια) για τις αλλοδαπές εταιρίες, ώστε να αποκτήσουν οικονομικό δεσμό με την Ελλάδα μέσω της εγκατάστασής τους εδώ. Όσον αφορά τα φορολογικά

προνόμια, έχει κριθεί ότι οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις στις οποίες έχουν χορηγηθεί, δυνάμει του άρθρου 25 του νόμου 27/1975, φορολογικές απαλλαγές, δεν απαλλάσσονται από το ΦΠΑ, διότι ο φόρος αυτός επιβλήθηκε σε εκτέλεση της Οδηγίας 77/388/ΕΟΚ.

Τέλος πρέπει να τεθεί υπό εξέταση το δικαίωμα εγκατάστασης των υπεράκτιων εταιριών κατά το κοινοτικό δίκαιο. Μία υπεράκτια εταιρία δεν έχει το δικαίωμα εγκατάστασης εντός του κοινοτικού χώρου, εάν δεν έχει συσταθεί κατά το δίκαιο κράτους μέλους, ασχέτως αν διαθέτει την κεντρική της διοίκηση ή την κύρια εγκατάστασή της εντός της Κοινότητας. Οι υπεράκτιες εταιρίες, όπως εμφανίζεται από τη νομολογία του ΔΕΚ έως σήμερα, που έχουν συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους, έχουν το δικαίωμα δευτερεύουσας εγκατάστασης, άρα δύνανται να ιδρύσουν σε άλλη χώρα της κοινότητας πρακτορείο, υποκατάστημα ή θυγατρική εταιρία.

Τα πλεονεκτήματα που προσφέρει ο Α.Ν. 89/1967 έχουν ωστόσο περιοριστεί με μεταγενέστερους νόμους και υπουργικές αποφάσεις, οι οποίες τον τροποποίησαν και τον συμπλήρωσαν. Χαρακτηριστικά παρατηρείται ότι το άρθρο 35 του νόμου 3427/2005 προβαίνει στην κατάργηση όλων των κανονιστικών και ατομικών διοικητικών πράξεων που έχουν εκδοθεί με τον αναγκαστικό νόμο, ενώ με ποικίλες υπουργικές αποφάσεις (ενδεικτικά οι υπ' αριθμ. 58101/1/80, 58101/5/84 κλπ) ρυθμίζονται λεπτομερώς ορισμένες διατάξεις του αναγκαστικού νόμου, όπως αυτές που αφορούν την εγκατάσταση, το είδος και το ύψος του ποσού της εγγύησης κ.ά..

✓ **3.4.3 Νομοθεσία σχετική με την εγκατάσταση και λειτουργία υποκαταστημάτων ή πρακτορείων αλλοδαπών εταιριών στην Ελλάδα (Ν. 2234/1994)**

Όσον αφορά την εγκατάσταση των αλλοδαπών νομικών προσώπων σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, προβλέπεται ότι αυτή επιτρέπεται, όπως ακριβώς και η λειτουργία υποκαταστήματος ή πρακτορείου, στα εδαφικά όρια του ελληνικού κράτους. Οι αλλοδαπές ανώνυμες εταιρίες εφόσον τηρήσουν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 50 και 50^α του νόμου 2190/1920, δύνανται να εγκατασταθούν μέσω υποκαταστήματος ή πρακτορείου (αντίστοιχες διατάξεις τίθενται για την εγκατάσταση

εταιριών περιορισμένης ευθύνης με κάποιες διαφορές). Οι προϋποθέσεις αυτές αναφέρονται σε ότι σχετίζεται με την ίδρυση και την υπόσταση της εταιρίας, την εκπροσώπησή της, το διορισμό αντικλήτου στην Ελλάδα, την υποβολή στοιχείων που αφορούν την οικονομική κατάσταση καθώς και την τήρηση βιβλίων στην ελληνική γλώσσα.

Ειδικότερα στο Ν. 2234/1994 αναφέρονται αναλυτικά τα τυπικά στοιχεία που πρέπει να πληρώσει μία ναυτιλιακή επιχείρηση, οποιασδήποτε μορφής, ώστε να εγκαταστήσει γραφείο ή υποκατάστημα στην Ελλάδα. Τα γραφεία ή τα υποκαταστήματα αυτά θα πρέπει να έχουν ως αντικείμενο ενασχόλησης αποκλειστικά τη διαχείριση, εκμετάλλευση, ναύλωση, ασφάλιση, διακανονισμό αβαριών, μεσιτεία αγοραπωλησιών ή ναυπηγήσεων ή ναυλώσεων ή ασφαλίσεων πλοίων με ελληνική σημαία ή ξένη, τα οποία να έχουν κόρους ολικής χωρητικότητας πάνω από πεντακόσιους (κατ' εξαίρεση συμπεριλαμβάνονται και οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις που είναι πλοιοκτήτριες ή διαχειρίστριες ναυαγοσωστικών ή ρυμουλκών πλοίων υπό ξένη σημαία, οποιασδήποτε χωρητικότητας).

Εξαιρούνται από την ως άνω κατηγορία τα επιβατηγά ακτοπλοϊκά πλοία και τα εμπορικά πλοία που εκτελούν εσωτερικούς πλόες. Άλλο αντικείμενο απασχόλησης είναι η αντιπροσώπευση πλοιοκτητριών εταιριών και επιχειρήσεων που έχουν ως αντικείμενο εργασιών τις ως άνω αναφερόμενες δραστηριότητες. Τα παραπάνω γραφεία ή υποκαταστήματα απολαμβάνουν διευκολύνσεις και απαλλαγές (στις οποίες γίνεται αναφορά παρακάτω) εφόσον καλύπτουν με εισαγωγή συναλλάγματος τις ετήσιες δαπάνες λειτουργίας τους στην Ελλάδα με ισότοπο τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων δολαρίων Η.Π.Α. και όλες τις πληρωμές τους γενικότερα στην Ελλάδα για λογαριασμό τους ή τρίτων.

Εφόσον λοιπόν η δραστηριότητα ενός γραφείου ή υποκαταστήματος αναφέρεται στις παραπάνω δραστηριότητες, αυτό έχει τη δυνατότητα να υποβάλλει σχετική αίτηση στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου και να εγκατασταθεί στην Ελλάδα κατόπιν άδειας (στην οποία καθορίζεται το είδος των εργασιών ή υπηρεσιών του γραφείου ή υποκαταστήματος και οι όροι λειτουργίας του), η οποία χορηγείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ναυτιλίας και Αιγαίου και η οποία εν συνεχεία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και έχει πενταετή ισχύ, η οποία ανανεώνεται αυτοδικαίως. Με κοινή υπουργική απόφαση των προαναφερόμενων

Υπουργών υπάρχει η δυνατότητα αύξησης του κατώτατου ορίου εισαγωγής συναλλάγματος από πενήντα χιλιάδες ώστε να επιτευχθεί η κάλυψη των δαπανών λειτουργίας του γραφείου ή υποκαταστήματος, οι οποίες μπορεί να είναι αυξημένες.

Οι απαλλαγές και διευκολύνσεις που παρέχονται στις ναυτιλιακές επιχειρήσεις του άρθρου αυτού, είναι η απαλλαγή από παντός φόρου, τέλους, εισφοράς ή κρατήσεων υπέρ του δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου για το εισόδημα αυτών που έχει αποκτηθεί από εργασία ή παροχή υπηρεσιών. Επίσης χορηγείται άδεια εργασίας μέχρι δύο έτη στο αλλοδαπό προσωπικό των επιχειρήσεων αυτών, η οποία δύναται να παρατείνεται ανά διετία απεριόριστως. Οποιαδήποτε διαφορά ανακύψει μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της αλλοδαπής επιχείρησης λύεται με διαιτησία ενώπιον δύο διαιτητών, από τους οποίους ο ένας ορίζεται από το Ελληνικό Δημόσιο και ο άλλος από την αλλοδαπή επιχείρηση.

✓ **3.4.4. Νομοθεσία σχετική με τα φορολογικά ζητήματα αφορούντα την εμπορική ναυτιλία (Ν. 27/1975 και Ν. 4141/2013)**

Ο νόμος 27/1975 αποπειράθηκε να αντιμετωπίσει τα μειονεκτήματα των αναγκαστικών νόμων 89/1967 και 378/1968, τροποποιώντας τους και περιορίζοντας ωστόσο και ορισμένα πλεονεκτήματα που αυτοί παρείχαν στις εγκαθιστάμενες στην Ελλάδα αλλοδαπές επιχειρήσεις, καθώς ήταν πολλοί εκείνοι που υποστήριζαν ότι οι συντελεστές φορολόγησης της ελληνικής ναυτιλίας ήταν πολύ χαμηλοί, με αποτέλεσμα να μην συμβάλλει στο βαθμό δυνατότητάς της στην αντιμετώπιση των δημοσιονομικών αναγκών της χώρας.

Στα άρθρα του συγκεκριμένου νόμου υπάρχουν ρυθμίσεις που αφορούν θέματα εγκατάστασης γραφείων ή υποκαταστημάτων στην Ελλάδα, αλλοδαπών επιχειρήσεων που έχουν ως αντικείμενο ναυτιλιακές δραστηριότητες. Ειδικότερα ο νόμος αυτός, προέβη στη ρύθμιση, ότι οι αλλοδαπές επιχειρήσεις οποιουδήποτε τύπου ή μορφής, οι οποίες έχουν γραφεία ή υποκαταστήματα, που έχουν ως αντικείμενο δραστηριότητας τη διαχείριση, αντιπροσώπευση ή εκμετάλλευση πλοίων, δύνανται να εγκαταστήσουν αυτά στο γεωγραφικό χώρο της Ελλάδας, κατόπιν αδείας από τη Διοίκηση (με κοινή απόφαση των Υπουργών Συντονισμού και Ναυτιλίας και Αιγαίου). Επίσης τους παρέχεται η δυνατότητα απασχόλησης με εργασίες των οποίων το αντικείμενο

βρίσκεται εκτός των ορίων της ελληνικής επικράτειας ή με την παροχή υπηρεσιών στην ποντοπόρο ή μεσογειακή ναυτιλία.

Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται ο περιορισμός των εργασιών των αλλοδαπών ναυτιλιακών εταιριών, καθώς αυτές πλέον συγκεκριμενοποιούνται, ώστε να είναι ξεκάθαρη η πηγή των εισοδημάτων των εταιριών αυτών και να φορολογούνται αναλόγως από το ελληνικό κράτος. Επίσης καταργείται η απαλλαγή από τα τέλη κυκλοφορίας των αυτοκινήτων στο αλλοδαπό προσωπικό της εταιρίας, όπως οριζόταν στα πλαίσια του Ν. 378/1968.

Διαπιστώνεται λοιπόν, ότι με την εισαγωγή του εν λόγω νομοθετήματος, τέθηκαν αρκετοί περιορισμοί των προνομίων, που παρείχαν στις ναυτιλιακές εταιρίες οι προγενέστεροι δύο αναγκαστικοί νόμοι (Α.Ν. 89/1967 και Ν. 378/1968), τα οποία θεωρούνταν ως ένα βαθμό υπερβολικά, σε σχέση με την οικονομική ανταπόδοση των εταιριών αυτών στο ελληνικό κράτος. Εκτός των αρνητικών αποτελεσμάτων που απέφερε το γεγονός αυτό (όπως για παράδειγμα η δημιουργία ενός κλίματος ανασφάλειας σχετιζόμενο άμεσα με τις μελλοντικές επενδύσεις στην Ελλάδα), παρατηρήθηκε αύξηση του εισαγόμενου συναλλάγματος στη χώρα μας αλλά και η διατήρηση αξιόπιστων εταιριών.

Με τα άρθρα 44 και 45 του Ν. 4141/2013 εισάγονται ορισμένα συμπληρωματικά στοιχεία φορολογικής φύσεως σε σχέση με το νόμο 27/1975. Πιο συγκεκριμένα απαριθμούνται τα δικαιολογητικά που οφείλουν να προσκομίσουν οι φορολογούμενοι κάτοικοι της Ελλάδας που αποκτούν μερίσματα που καταβάλλονται από ελληνικές ή αλλοδαπές πλοιοκτήτριες εταιρίες πλοίων με ελληνική ή ξένη σημαία ή εταιρίες χαρτοφυλακίου που κατέχουν άμεσα ή έμμεσα τις μετοχές ή μερίδια των πλοιοκτητριών εταιριών.

Το άρθρο 45 αντικαθιστά το άρθρο 43 του νόμου 4111/2013 και αναφέρεται στην εισφορά σε εταιρίες του άρθρου 25 του νόμου 27/1975. Ειδικότερα στην παράγραφο 1 ορίζονται τα εξής: *«Στα γραφεία ή υποκαταστήματα αλλοδαπών επιχειρήσεων οποιουδήποτε τύπου ή μορφής, ασχολούμενα αποκλειστικά με τη ναύλωση, ασφάλιση, διακανονισμό αβαριών, μεσιτεία αγοραπωλησιών ή ναυπηγήσεων ή ναυλώσεων ή ασφαλίσεων πλοίων με ελληνική ή ξένη σημαία, πάνω από πεντακοσίους (500) κόρους ολικής χωρητικότητας, εξαιρουμένων των επιβατηγών ακτοπλοϊκών πλοίων και των*

εμπορικών πλοίων που εκτελούν εσωτερικούς πλόες, καθώς και με την αντιπροσώπευση πλοιοκτητριών εταιριών, ως και επιχειρήσεων που έχουν σαν αντικείμενο εργασιών τις ίδιες με τις παραπάνω αναφερόμενες δραστηριότητες, επιβάλλεται ετήσια εισφορά για τέσσερα (4) έτη επί του ετήσιου ποσού του συνολικού εισαγόμενου και μετατρεπόμενου σε ευρώ συναλλάγματος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 του ν. 27/1975, η οποία υπολογίζεται με την παρακάτω κλίμακα:

<u>Κλίμακιο υπολογισμού της εισφοράς</u>				
Κλίμακιο ετήσιου συνολικού εισαγόμενου και μετατρεπόμενου σε ευρώ συναλλάγματος (σε δολάρια Η.Π.Α.)	Συντελεστής %	Φόρος κλίμακίου	Σύνολο εισαγόμενου και μετατρεπόμενου σε ευρώ συναλλάγματος (σε δολάρια Η.Π.Α.)	Σύνολο φόρου (σε δολάρια Η.Π.Α.)
200.000	5	10.000	200.000	10.000
200.000	4	8.000	400.000	18.000
Υπερβάλλον	3			

Πηγή πίνακα: Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τεύχος Πρώτο), Αριθμός Φύλλου 8, 05 Απριλίου 2013, νόμος υπ' αριθμ. 4141/2013, σελ. 1071

Η παραπάνω εισφορά αφορά τα ποσά ανά έτος του συνολικού εισαγόμενου και μετατρεπόμενου σε ευρώ, συναλλάγματος της τετραετίας 2012-2015. Σε περίπτωση που το συνολικό ετήσιο εισαγόμενο και μετατρεπόμενο σε ευρώ συνάλλαγμα μιας επιχείρησης είναι μικρότερο από το προβλεπόμενο ελάχιστο όριο των πενήντα χιλιάδων δολαρίων Η.Π.Α., η εισφορά, σύμφωνα με το νόμο, θα πρέπει να υπολογιστεί για πενήντα χιλιάδες δολάρια Η.Π.Α..

Στα μερίσματα που εισπράττει φυσικό πρόσωπο που είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδος, από αλλοδαπή επιχείρηση που διατηρεί γραφεία ή υποκαταστήματα

εγκατεστημένα και απασχολούμενα σύμφωνα με όσα αναπτύχθηκαν και πριν, επιβάλλεται φόρος με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%), ο οποίος καταβάλλεται από τον δικαιούχο του μερίσματος. Ο φόρος αυτός επιβάλλεται στα μερίσματα που καταβάλλονται ή πιστώνονται από τη διαχειριστική χρήση 2012 και μετά και αποτελεί τη μοναδική φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα προαναφερθέντα εισοδήματα.

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: «ΟΙ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΩΝ»**❖ 4.1 Εισαγωγή**

Ο Πειραιάς, το μεγαλύτερο ελληνικό κέντρο ναυτιλίας, ο Παναμάς, μια μικρή χώρα της κεντρικής Αμερικής καθώς και η Λιβερία, χώρα της δυτικής Αφρικής, είναι τρεις γεωγραφικές κουκίδες, που απέχουν μεταξύ τους πολλές χιλιάδες χιλιόμετρα. Ωστόσο, όταν το ελληνικό δαιμόνιο εκμεταλλευτεί τον μηχανισμό των εξωχώριων εταιριών, η απόσταση αυτή ως διά μαγείας εκμηδενίζεται.

Οι πρώτοι διδάξαντες του θεσμού των υπεράκτιων εταιριών, οι οποίες ιδρύονται στο έδαφος κάποιου από τους χαρακτηριζόμενους ως «φορολογικούς παραδείσους», ήταν η Λιβερία και ο Παναμάς (ωστόσο δεν ονομάστηκαν αρχικά υπεράκτιες οι εταιρίες αυτές λόγω του ότι δραστηριοποιούνταν εκτός των συνόρων των δύο αυτών κρατών και δεν πληρώνουν για το λόγο αυτό φόρο σε αυτά). Από τους πρώτους που άρχισαν να κάνουν χρήση των εν λόγω εταιριών, ήταν οι Έλληνες και πλέον χιλιάδες πλοία του ελληνικού στόλου ανήκουν σε λιβεριανές ή σε παναμέζικες εταιρίες.

Η χώρα μας διαθέτει πλήρες νομικό πλαίσιο, το οποίο καλύπτει απόλυτα τις ως άνω αναφερόμενες εταιρίες, τόσο από νομική όσο και από φορολογική (ο φόρος υπολογίζεται με βάση την ηλικία και τους κόρους ολικής χωρητικότητας κάθε πλοίου) σκοπιά. Άμεση απόρροια αυτού είναι πλοία ιδιοκτησίας της Λιβερίας και του Παναμά που νηολογούνται και φέρουν την ελληνική σημαία²⁸, θεωρούνται ελληνικά και υπάγονται στις ευνοϊκές διατάξεις του συνταγματικώς κατοχυρωμένου Ν.Δ. 2687/1953 που αφορά την προστασία των κεφαλαίων εξωτερικού.

❖ 4.2 Σημαιές ευκαιρίας και Σημαιές ανοιχτού νηολογίου

Πριν γίνει εκτενέστερη αναφορά στις εταιρίες συγκεκριμένα του Παναμά και της Λιβερίας, θα πρέπει να παρατεθούν τα βασικά στοιχεία των σημαίων ευκαιρίας και αυτών του ανοιχτού νηολογίου, οι οποίες είναι «υπεύθυνες» για τη δημιουργία των εν λόγω εταιριών.

Παράγοντες που επηρεάζουν την επιλογή σημαίας από τον πλοιοκτήτη, είναι κυρίως οικονομικής φύσεως (π.χ. ευμενέστερη φορολογία, χαμηλότερο κόστος

²⁸ Άρθρο 5 του Ν.Δ. 187/1973

στελέχωσης πλοίων), πολιτικής φύσεως (π.χ. εάν υπάρχει ελευθερία εμπορίου, εάν υφίσταται πολιτική σταθερότητα στη συγκεκριμένη χώρα) καθώς και νομικής φύσεως (π.χ. ποια τυπικά στοιχεία απαιτούνται για τη σύσταση μιας ναυτιλιακής εταιρίας, ποιες είναι οι εκ του νόμου υποχρεώσεις μιας πλοιοκτήτριας εταιρίας).

Βάσει του ορισμού που δίνει ο ΟΟΣΑ εν έτη 1959, ως σημαίες ευκαιρίας ή ευκολίας *«χαρακτηρίζονται οι σημαίες κάποιων χωρών όπως, κατά πρώτα της Λιβερίας, του Παναμά, της Ονδούρας και της Κόστα Ρίκα, των οποίων οι νόμοι επιτρέπουν και επί της ουσίας διευκολύνουν τα νηολογημένα υπό την σημαία τους πλοία ξένης ιδιοκτησίας, αντίθετα από ότι ισχύει στις ναυτιλιακές και άλλες χώρες στις οποίες το δικαίωμα χρησιμοποίησης της σημαίας των παρέχεται με αυστηρούς περιορισμούς που συνεπάγονται βαριές υποχρεώσεις»*.

Σύμφωνα με έναν άλλο ορισμό που δίνεται από τον καθηγητή του Πανεπιστημίου Πειραιώς Γ. Π. Βλάχο, ως σημαίες ευκολίας *«θεωρούνται οι εθνικές σημαίες εκείνων των κρατών που οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις νηολογούν τα πλοία του με σκοπό τη μεγέθυνση των ιδιωτικών τους συμφερόντων και τη μείωση του ιδιωτικού κόστους με την αποφυγή (α) των οικονομικών και άλλων ρυθμίσεων και (β) των συνθηκών και των όρων απασχόλησης των συντελεστών παραγωγής που θα εφαρμόζονταν εάν τα πλοία τους ήταν εγγεγραμμένα στα νηολόγια των χωρών εθνικής προέλευσης της επιχείρησής²⁹»*.

Οι εν λόγω χώρες επιτρέπουν την εγγραφή πλοίων, τα οποία βρίσκονται υπό ξένη ιδιοκτησία, προσφέρουν διευκολύνσεις κυρίως φορολογικού χαρακτήρα στα πρόσωπα που προβαίνουν στην εγγραφή κατά την επιχειρηματική τους δραστηριότητα και καθιστούν ευκολότερη τη δανειοληψία με περισσότερες επασφαλίσεις. Πιο συγκεκριμένα, υπάρχει εύκολη πρόσβαση στο νηολόγιο (registry), όπως και αποχώρηση από αυτό, χωρίς πολλές διατυπώσεις και γραφειοκρατία, με χαμηλά έξοδα, αναλόγως πάντοτε με το τι εξυπηρετεί καλύτερα τα συμφέροντα του πλοιοκτήτη. Όσον αφορά τους φόρους που επιβάλλονται στα εισοδήματα των πλοίων, αυτοί κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα, είτε είναι ανύπαρκτοι. Επιπροσθέτως, ακόμη ένα πλεονέκτημα που παρουσιάζεται, είναι ότι τα πλοία μπορούν να στελεχώνονται και από μη- πολίτες από τη διεθνή αγορά, ενώ ο έλεγχος των εταιριών που διαχειρίζονται τα εν λόγω πλοία, από κυβερνητικούς φορείς, είναι περιορισμένος.

²⁹ Γ.Π. Βλάχος, «Σημειώσεις Διεθνούς Ναυτιλιακής Πολιτικής», Πειραιάς, 1999.

Η μεγαλύτερη «φυγή» των ελληνικών πλοίων σε χώρες σημαίων ευκαιρίας, έλαβε χώρα κατά τη χρονική περίοδο 1973-1980, όπου χαρακτηριστικά έχει μείνει ανεξίτηλη η φράση του Κ. Καραμανλή στον Α. Παπανδρέου, όταν αυτός ανέλαβε Πρωθυπουργός της χώρας, «*Πρόσεχε Ανδρέα τη ναυτιλία γιατί έχει προπέλες!*».

Τα ίδια σχεδόν πλεονεκτήματα προσφέρουν και οι σημαίες ανοιχτού νηολογίου, κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα των οποίων είναι η απουσία του «genuine link» (του γνήσιου δηλαδή δεσμού) μεταξύ της εθνικότητας της πλοιοκτησίας και της εθνικότητας της σημαίας που φέρει το πλοίο.³⁰ Η πλοιοκτησία επιτρέπεται και σε αλλοδαπούς, ενώ οι εργασιακές σχέσεις ρυθμίζονται από το δίκαιο της εν λόγω χώρας.

Ενδεικτικά θα επακολουθήσει εκτενέστερη ανάλυση των προϋποθέσεων ίδρυσης δύο εκ των κυριότερων χωρών σημαίων ευκαιρίας και ανοιχτού νηολογίου, αυτών του Παναμά και της Λιβερίας. Κατά τη χρονική στιγμή του έτους 1974 (01-06-1974), η Λιβερία, όπως παρατηρήθηκε, βρισκόταν στην κορυφή των ναυτιλιακών χωρών παγκοσμίως με 2.258 πλοία εγγεγραμμένα στο νηολόγιό της, ενώ ο Παναμάς ακολουθούσε στην όγδοη θέση με μόλις 1.498 πλοία. Ωστόσο, σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία, ο Παναμάς πλέον διαθέτει τον μεγαλύτερο στόλο παγκοσμίως, με 8.100 πλοία, ενώ η Λιβερία είναι το δεύτερο με σειρά κατάταξης ανοιχτό νηολόγιο, με 2.456 εγγεγραμμένα πλοία³¹.

❖ **4.3 Η εταιρία του Παναμά**

Οι εταιρίες που εδρεύουν στη μικρή χώρα της κεντρικής Αμερικής επονόματι Παναμάς, είναι παγκοσμίως αναγνωρισμένες ως υπεράκτιες εταιρίες, οι οποίες παρέχουν τη δυνατότητα χρήσης τους σε μια πληθώρα εμπορικών και βιομηχανικών δραστηριοτήτων³². Οι εν λόγω εταιρίες έχουν συσταθεί βάσει του καταστατικού εταιριών του Ν. 32/1927 του εμπορικού κώδικα.

Με σκοπό να πραγματοποιηθεί η εγγραφή μιας υπεράκτιας εταιρίας στον εδαφικό χώρο του Παναμά, τα προαπαιτούμενα τυπικά στοιχεία είναι ελάχιστα. Απαιτείται, πιο

³⁰ Γ. Π. Βλάχος, «Διεθνής Ναυτιλιακή Πολιτική», Εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα, 1997

³¹ Review of Maritime Transport, United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), 2010

³² www.lowtax.com (global tax and business portal)

συγκεκριμένα, να περιλαμβάνονται στο καταστατικό της, η επωνυμία της εταιρίας, το όνομα και η διεύθυνση των διευθυντών της, καθώς και το όνομα και η διεύθυνση των μετόχων της.

Το όνομα της εταιρίας οφείλει να περιέχει στο τέλος του μία από τις ακόλουθες ονομασίες ή συντμήσεις: Corporation (Corp), Incorporated (Inc) ή Societa Anonima (SA). Πρέπει να σημειωθεί ότι η ονομασία Limited (Ltd) δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί στις εν λόγω εταιρίες. Γίνεται σαφές ότι το όνομα θα πρέπει να πληρεί την προϋπόθεση του «νέου», να μην υφίσταται ήδη δηλαδή ή να μην ομοιάζει με κάποιο υφιστάμενο σε σημείο που να προκαλεί σύγχυση στο κοινό, ώστε να επέλθει η έγκρισή του, μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα (που μπορεί να αγγίζει ακόμη και τα όρια των μερικών ωρών). Δεν τίθενται περιορισμοί όσον αφορά τη γλώσσα στην οποία θα εκφραστεί το όνομα.

Το νομικό πλαίσιο που διέπει τις εταιρίες του Παναμά, δίνει τη δυνατότητα ακόμη και σε ένα πρόσωπο, να προβεί στη σύσταση μιας εταιρίας. Απαιτείται όμως η ύπαρξη τουλάχιστον τριών διευθυντών (δηλαδή ενός προέδρου, ενός ταμία και τέλος ενός γραμματέα) καθώς και τριών συμβούλων. Ωστόσο ένα πρόσωπο δύναται να κατέχει περισσότερους από έναν τίτλους. Τέλος οι διευθυντές ή οι υπάλληλοι δεν είναι απαραίτητο να είναι κάτοικοι του Παναμά, ενώ μπορεί να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα.

Ο ελάχιστος αριθμός μετόχων που απαιτείται για την ορθή σύσταση της εταιρίας είναι ένας, ο οποίος μπορεί να έχει οιαδήποτε εθνικότητα, χωρίς να χρειάζεται να διαμένει στον Παναμά. Το όνομα του μετόχου δεν είναι προαπαιτούμενο να έχει νηολογηθεί στο δημόσιο μητρώο, καθώς υπάρχει το πλεονέκτημα της ανωνυμίας, προσδίδοντας πλήρη εχεμύθεια. Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι στις εταιρίες του Παναμά δεν απαιτείται η σύγκληση τακτικών γενικών συνελεύσεων των μετόχων ή των διευθυντών. Όσον αφορά την ευθύνη που υπέχουν, αυτή είναι περιορισμένη στο ποσό των μετοχών τους, χωρίς να θίγεται η ατομική τους περιουσία.

Όσον αφορά το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας, αυτό ορίζεται περί τα δέκα χιλιάδες δολάρια Η.Π.Α. (10.000 δολ. Η.Π.Α.) και μπορεί να διαιρεθεί σε εκατό κοινές μετά ψήφου μετοχές των εκατό δολαρίων ή σε πεντακόσιες κοινές μετά ψήφου μετοχές χωρίς ονομαστική αξία. Βέβαια υπάρχει η δυνατότητα το κεφάλαιο να εκφράζεται σε

οποιοδήποτε νόμισμα, δεν χρειάζεται να καταβληθεί εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από την αρχή, ενώ διαιρείται σε μετοχές και το ελάχιστο που απαιτείται είναι μία μετοχή. Όσο αφορά τις μετοχές αυτές μπορεί να εκδοθούν είτε ως ανώνυμες, είτε ως ονομαστικές.

Με σκοπό να επέλθει η έναρξη ένταξης της συγκεκριμένης εταιρίας στο οικείο μητρώο, πρέπει αρχικά να δοθεί το καταστατικό της, το οποίο μπορεί να συνταχθεί σε οποιαδήποτε γλώσσα, σε ένα συμβολαιογράφο, ο οποίος με τη σειρά του θα συντάξει ένα πληρεξούσιο, ώστε να επιτευχθεί η εγγραφή της στο δημόσιο μητρώο. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι επίσης να διατηρείται στο έδαφος του Παναμά ένα εγγεγραμμένο γραφείο, δηλαδή έδρα, το οποίο αντιπροσωπεύει εκεί την εταιρία.

Οι βασικές λοιπόν διευκολύνσεις και τα προνόμια που μπορεί να προσφέρει μια εταιρία με έδρα τον «φορολογικό παράδεισο» του Παναμά, είναι ότι δεν υφίστανται περιορισμοί σχετικά με την ιθαγένεια των μετόχων, δεν απαιτείται να αποκαλυφθεί η ιδιοκτησία των μετόχων καθώς τηρείται καθεστώς εχεμύθειας και δεν είναι αναγκαίοι οι διευθυντές να διαμένουν στον Παναμά. Επιπροσθέτως, δεν υπάρχουν καταβεβλημένες κεφαλαιακές απαιτήσεις, ούτε και φόρος εισοδήματος, καθώς το εισόδημα παράγεται εκτός των γεωγραφικών ορίων του Παναμά.

Θέλητρο αποτελεί το γεγονός ότι υπάρχει εξασφαλισμένη συνολική φορολογική απαλλαγή για κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα, είτε συναλλαγή που διεξάγεται εκτός της δικαιοδοσίας του συγκεκριμένου κράτους, ενώ γόητρο αποτελεί η έλλειψη απαίτησης υποβολής ετησίων οικονομικών καταστάσεων. Αντιθέτως καταβάλλεται ένας εύλογος ετήσιος φόρος καθώς και τέλη πράκτορα ο οποίος είναι κάτοικος Παναμά και διαχειρίζεται εκεί τις υποθέσεις της εταιρίας (ως αντιπρόσωπος της εταιρίας στο συγκεκριμένο κράτος).

❖ **4.4 Η εταιρία της Λιβερίας**

Η Λιβερία³³ βρίσκεται στη Δυτική Αφρική και συνορεύει νοτιοδυτικώς, με τον Βόρειο Ατλαντικό ωκεανό. Το έδαφός της αποτελείται από την «Ακτή του Πιπεριού», μια λωρίδα που έλαβε αυτή τη ονομασία κατά την περίοδο της αποικιοκρατίας, όπου βρίσκονται πολύ σημαντικά λιμάνια. Αποτελεί ένα κράτος το οποίο διαθέτει το

³³ El.wikipedia.gr

μεγαλύτερο εμπορικό στόλο στον κόσμο, λόγω της παροχής φορολογικών διευκολύνσεων και απαλλαγών που προσφέρονται από τη σημαία της. Η σημαία της αποτελεί μία από τις κυριότερες σημαίες ευκαιρίας παγκοσμίως, ενώ η Ελλάδα είναι η δεύτερη σε αριθμό πλοίων χώρα που τη χρησιμοποιεί. Ιδιαίτερα ανεπτυγμένο είναι το δίκτυο συνδυασμένων μεταφορών (με βασικότερο μέσο μεταφοράς τον σιδηρόδρομο), το οποίο συμβάλει στην ανάπτυξη της ναυτιλίας της χώρας.

Το μητρώο πλοίων της Λιβερίας αναγνωρίζεται ως το κορυφαίο όσον αφορά την ασφάλεια και την ποιότητα. Οι ανάγκες των πλοιοκτητών αντιμετωπίζονται με αποτελεσματικότητα, ενώ το επίπεδο των υπηρεσιών και η υπευθυνότητα που παρέχονται, ξεπερνά το αντίστοιχο άλλων εθνικών σημαιών. Χαρακτηριστικό γνώρισμα, είναι ότι ο μέσος όρος ηλικίας του στόλου είναι κατά πολύ νεότερος από όλες τις σημαίες σε παγκόσμια κλίμακα.

Το γεγονός αυτό παρατηρείται καθώς το συγκεκριμένο μητρώο παρέχει ένα παγκόσμιο δίκτυο ναυτικών επιθεωρητών, που εκτελούν ετήσιες επιθεωρήσεις ασφαλείας και ναυτικούς με αξιόλογα προσόντα και τεκμηριωμένη επαγγελματική κατάρτιση, που πληρούν τα υψηλότερα πρότυπα εκπαίδευσης, πείρας και πιστοποίησης, ενώ υπάρχει ένα καλά τεκμηριωμένο νομοθετικό πλαίσιο ειδικά για τα ζητήματα που αφορούν την ασφάλεια του πλοίου και τη ρύπανση που μπορεί αυτό να προκαλέσει.

Όσον αφορά τους ναυτικούς και τους υπαλλήλους που στελεχώνουν μια ναυτιλιακή εταιρία δεν απαιτείται να έχουν λιβεριανή ιθαγένεια. Επίσης ένα άλλο πλεονέκτημα που προσφέρει το κράτος αυτό είναι η διευκόλυνση της διαβίβασης εγγράφων (η οποία γίνεται πλέον ηλεκτρονικά μέσω ενός ασφαλούς συστήματος ηλεκτρονικού εμπορίου) μέσω της χρήσης προηγμένων τεχνολογικών συστημάτων, όπως είναι το SEA (System Electronic Application), το οποίο είναι διαθέσιμο σε όλους τους πράκτορες.

Οι εταιρίες της Λιβερίας όλων των μορφών και τύπων (π.χ. ετερόρρυθμες, μη κερδοσκοπικές επιχειρήσεις, εγγεγραμμένες εταιρίες κλπ) διαμορφώνονται με ευκολία, χωρίς ιδιαίτερες διατυπώσεις, σύμφωνα με το εθνικό της δίκαιο. Εταιρίες οι οποίες δε ανήκουν σε μόνιμους κατοίκους της χώρας αυτής, δεν υπόκεινται σε φόρο, εκτός βέβαια εάν ανήκουν κατά κυριότητα σε πρόσωπο που υπόκειται σε φορολογία στο κράτος αυτό, το οποίο δεν έχει όμως τη δυνατότητα να προβεί σε εμπορικές πράξεις

εντός της χώρας ή να αποκτήσει ακίνητα και δεν μπορεί να αναλάβει τραπεζικές, ασφαλιστικές ή μεσιτικές εργασίες πουθενά (εννοείται σε περίπτωση που συστήσει ναυτιλιακή εταιρία).

Αναφορικά με τους διευθυντές, τα στελέχη της εταιρίας κλπ, μπορούν να έχουν οποιαδήποτε εθνικότητα και η εταιρία να διευθύνεται από οιαδήποτε δικαιοδοσία. Το μητρώο της Λιβερίας διευθύνεται από το LISCR (Liberian International Ship Corporate Registry), το οποίο λειτουργεί με την ιδιότητα του αντιπροσώπου του Υπουργού Εξωτερικών της Δημοκρατίας της Λιβερίας.

Οι εταιρίες της Λιβερίας δύνανται να σχηματισθούν είτε την ίδια μέρα κατά την οποία ελήφθησαν οι οδηγίες για τη σύστασή τους, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή φαξ, είτε από τα γραφεία του Λιβεριανού Εταιρικού Μητρώου του LISCR που βρίσκονται το Ντουμπάι, τη Νέα Υόρκη, τον Πειραιά, το Ρίο ντε Τζανέιρο, τη Σιγκαπούρη, το Τόκυο, τη Βιέννη, τη Βιρτζίνια ή τη Ζυρίχη. Τα έγγραφα συστάσεως της εταιρίας αποστέλλονται με κούριερ, εκτός εάν έχει ζητηθεί από τα γραφεία του LISCR η συλλογή σε μία από τις παραπάνω τοποθεσίες. Η επιβεβαίωση της συστάσεως και η ενσωμάτωση της εταιρίας γίνεται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή φαξ.

Οδηγίες σχηματισμού της εταιρίας παρέχονται από εξειδικευμένους χρήστες υπεράκτιων εταιριών, συμπεριλαμβανομένων των διαχειριστών πλοίων, των εφοπλιστών, των πρακτόρων επάνδρωσης κλπ. Όσον αφορά την επωνυμία της εταιρίας, θα πρέπει σε προγενέστερο στάδιο να γίνει έλεγχος, ώστε να διαπιστωθεί ότι δεν είναι ήδη καταχωρημένη ή ότι δεν συγγέεται με προϋπάρχουσα επωνυμία άλλης εταιρίας. Κάθε επωνυμία πρέπει να συνοδεύεται από ένα επίθεμα κατάλληλο για το είδος της εταιρίας, το οποίο, όπως ακριβώς και η επωνυμία, μπορεί να εκφραστεί σε οποιαδήποτε γλώσσα, χωρίς να τίθενται περιορισμοί.

Τα έγγραφα ωστόσο υποβάλλονται στην αγγλική γλώσσα ή αν δεν είναι στην αγγλική οφείλουν να συνοδεύονται από επικυρωμένη μετάφραση, να έχουν τηρήσει τον προαπαιτούμενο τύπο, δηλαδή τον συμβολαιογραφικό και να έχουν σφραγίδα apostille, δηλαδή σφραγίδα της Χάγης, ή να έχουν επικυρωθεί από πρόξενο της Λιβερίας ή Ειδικό Πράκτορα του Γραφείου Ναυτιλιακών Υποθέσεων («Special Agent of the Bureau of Maritime Affairs»).

Ο σκοπός της εταιρίας μπορεί να είναι οποιοσδήποτε αρκεί να μην αποκλείεται ρητά από το νόμο. Πρότυπα έγγραφα σχηματισμού είναι διαθέσιμα, ενώ για τη σύσταση απαιτείται επίσης ένας μέτοχος και ένας διευθυντής (καθώς δεν μπορεί το ίδιο πρόσωπο να έχει το ρόλο και του διευθυντή και του γραμματέα). Στις εταιρίες αυτές, όπως και σε εκείνες του Παναμά, τηρείται καθεστώς απόλυτης εχεμύθειας, με αποτέλεσμα να μην απαιτείται η γνωστοποίηση και η καταχώριση του ονόματος του ιδιοκτήτη, όπως και αυτό των διευθυντών ή των υπαλλήλων ή να καταχωρούνται πληροφορίες σχετικά με τους μετόχους (αυτό μπορεί να γίνει εθελοντικά από την εταιρία μόνο προς τη διευκόλυνση κάποιας εργασίας της, π.χ. το άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού). Αντίγραφο κάθε εγγράφου που έχει κατατεθεί, παρέχεται στην εταιρία αφού θεωρηθεί πρώτα από τον Υπουργό Εξωτερικών ως «Registrar of Corporations».

Ξένες ναυτιλιακές εταιρίες που είναι εγκατεστημένες νομίμως σε άλλη χώρα, οι οποίες με σκοπό την ιδιοκτησία ενός πλοίου υπό τη σημαία της Λιβερίας, εγγράφονται σε αυτή και γίνονται εταιρίες της, διατηρούν παράλληλα την υποκείμενη εταιρία στην χώρα όπου συστάθηκαν αρχικά. Κάθε εταιρία που ιδρύεται στη Λιβερία από μη-πολίτες πρέπει να διαθέτει έναν εγγεγραμμένο πράκτορα στα εδάφη του εν λόγω κράτους, ο οποίος εξυπηρετεί τη διαδικασία, όπως παραδείγματος χάρη με την κατάθεση εγγράφων απαραίτητων για τη σύσταση της εταιρίας.

Τα ετήσια τέλη περιλαμβάνουν και τα τέλη του εγγεγραμμένου πράκτορα. Το ετήσιο κόστος διατήρησης μιας «ξένης» ναυτιλιακής εταιρίας, τουλάχιστον έως τις 30-10-2013 που έλαβε χώρα η έρευνα, ανέρχεται σε οκτακόσια δολάρια ΗΠΑ (800 δολ. Η.Π.Α.), ποσό που περιλαμβάνει το ετήσιο τέλος συνδρομής των εκατόν πενήντα δολαρίων καθώς και την ετήσια αμοιβή του εγγεγραμμένου πράκτορα, δηλαδή τριακόσια δολάρια. Τα ετήσια αυτά τέλη οφείλονται κατά την επέτειο σχηματισμού της εταιρίας ή κατά την εγγραφή της, αναλόγως τον τύπο της εταιρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 «ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΕΓΧΩΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΞΩΧΩΡΙΩΝ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ»

❖ Σύγκριση εγχώριων και εξωχώριων ναυτιλιακών εταιριών.

Η Ελλάδα είναι ένα από τα ισχυρότερα και πιο σημαντικά ναυτικά κράτη του κόσμου, κατέχοντας στρατηγική θέση στη Μεσόγειο και αποτελώντας ένα παραδοσιακά ναυτιλιακό κράτος. Η εμπορική ναυτιλία μαζί με τον τουρισμό αποτελούν τους στυλοβάτες της εθνικής οικονομίας της εν λόγω χώρας. Ο Έλληνας νομοθέτης κατέβαλε, για το λόγο αυτό, προσπάθεια και πέτυχε σε μεγάλο βαθμό να δημιουργήσει εταιρικούς τύπους, όπως είναι η ειδική ανώνυμη ναυτιλιακή εταιρία, η ναυτική εταιρία του Ν. 959/1979, απαλλαγμένους από τα προβλήματα που δημιουργούν οι κρατικές παρεμβάσεις, η σύσταση των οποίων τελείται με την τήρηση ελάχιστων διατυπώσεων.

Πλέον μια εγχώρια ναυτιλιακή εταιρία βρίσκεται σε θέση να παράσχει λήψη αποφάσεων με ταχύτετους ρυθμούς, χωρίς την ανασταλτική παρουσία γραφειοκρατίας. Εξασφαλίζει επίσης, ως ένα σημείο τουλάχιστον, την ανωνυμία των μετόχων και περιορίζει το μέτρο ευθύνης τους μέχρι την αξία της εταιρικής τους μερίδας. Το κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυση, ορίζεται πλέον σε χαμηλότερα επίπεδα και διαφοροποιείται από τις υπόλοιπες εταιρικές μορφές του ελληνικού δικαίου.

Με τέτοιου είδους τακτικές καταβάλλεται προσπάθεια τα τελευταία χρόνια προσομοίωσης των ελληνικών ναυτιλιακών εταιριών με τις υπεράκτιες εταιρίες, όπως εκείνες του Παναμά και της Λιβερίας, καθώς και η προσέλκυση αλλοδαπών εταιριών στο ελληνικό έδαφος. Οι προσπάθειες ενισχύθηκαν από την εκμετάλλευση των ευνοϊκών διατάξεων του Α.Ν. 86/1967 και του Α.Ν. 378/1968 με την ίδρυση γραφείων και υποκαταστημάτων στην Ελλάδα. Οι ναυτιλιακές εταιρίες που ιδρύουν εξωχώρια γραφεία στην Ελλάδα, απαλλάσσονται από όλους τους φόρους που ισχύουν στο κράτος αυτό.

Όσον αφορά την φορολόγηση μιας ναυτιλιακής εταιρίας που ιδρύεται στο ελληνικό κράτος, αυτή γίνεται αναλογικά της κατηγορίας στην οποία ανήκουν τα πλοία της και βάσει του αν είναι ποντοπόρα ή ακτοπλοϊκά. Η καταβολή των συγκεκριμένων φόρων απαλλάσσει την ναυτιλιακή εταιρία από την καταβολή οιασδήποτε άλλου φόρου, αναφορικά με τα κέρδη που προκύπτουν από την εκμετάλλευση ελληνικών εμπορικών

πλοίων. Ειδικότερα, σύμφωνα και με το Ν.Δ. 3842/1958 άρθρο 2, τα διανεμόμενα κέρδη μιας ναυτιλιακής εταιρίας απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος και οποιαδήποτε επιβάρυνση υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων (π.χ. απαλλαγές από τέλη χαρτοσήμου, εισφορές προς ΟΓΑ κ.ά.), άρα και από το φόρο εισοδήματος.

Όπως είναι φυσικό ωστόσο, οι Έλληνες πλοιοκτήτες δεν εγκατέλειψαν ποτέ την πρακτική δημιουργίας υπεράκτιων εταιριών για την απόκτηση κυριότητας πλοίων. Τα τελευταία χρόνια η σταθερά αυξανόμενη διεθνοποίηση της οικονομίας και η αδυναμία του ελληνικού κράτους να προσαρμοστεί στα νέα οικονομικά δεδομένα, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας του, μειώνοντας τον φόρο εισοδήματος και κεφαλαίου, οδήγησε στην επιλογή μιας υπεράκτιας εταιρικής μορφής ναυτιλιακής εταιρίας, η οποία αντιμετωπίζει μηδενική ή πολύ ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση.

Οι εταιρίες αυτές μπορούν να ασκούν την εμπορική τους δραστηριότητα σε οποιαδήποτε χώρα της υφηγίου, με τα εταιρικά όργανα να συνεδριάζουν νομότυπα σε οιαδήποτε χώρα. Τηρείται η απόλυτη ανωνυμία των μετόχων, με την έκδοση ανωνύμων μετοχών, ενώ τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις τους διέπονται από το δίκαιο της έδρας της εταιρίας. Δεν τίθενται περιορισμοί στην εθνικότητα ή την ιθαγένεια που θα πρέπει να έχουν οι διευθυντές και οι μέτοχοι μιας τέτοιου είδους εταιρίας, ενώ τα κέρδη τους δεν υπόκεινται σε φόρους, τέλη και δασμούς, όταν έχουν αποκτηθεί εκτός των συνόρων της χώρας όπου έχουν ιδρυθεί.

Ο τρόπος διοικήσεως των υπεράκτιων εταιριών, η απλούστευση των διαδικαστικών θεμάτων, η οικονομικά συμφέρουσα διαχείρισή τους και τα εν γένει φορολογικά πλεονεκτήματα, έχουν επιβάλλει τις εταιρίες αυτές στις διεθνείς συναλλαγές. Ωστόσο πρέπει να επιλεγθεί η εθνικότητα της εταιρίας με μεγάλη προσοχή και σωστό προϋπολογισμό, καθώς μια λανθασμένη επιλογή μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική οικονομική επιβάρυνση.

Για το λόγο αυτό η πρακτική προστάζει τη δημιουργία μίας υπεράκτιας εταιρίας για κάθε πλοίο, ώστε να μην τίθενται σε κίνδυνο, όλα τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρίας ταυτόχρονα, αν γίνει κάποιος λανθασμένος χειρισμός. Πρέπει να ληφθεί υπόψη η πολιτική και οικονομική σταθερότητας της χώρας όπου θα ιδρυθεί η εταιρία, η ευέλικτη νομοθεσία της, οι φορολογικές διευκολύνσεις που αυτή προσφέρει, όπως και η ύπαρξη συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας που έχουν τυχόν συναφθεί.

Είναι γεγονός βέβαια, το ότι οι υπεράκτιες εταιρίες πάντα θα αντιμετωπίζονται αρνητικά, έστω και υποσυνείδητα, καθώς έχουν επανειλημμένα κατηγορηθεί, ότι αποτελούν μοχλό για τη διευκόλυνση της διεθνούς οικονομικής παρανομίας, όπως είναι το «ξέπλυμα» μαύρου χρήματος και έχουν ταυτιστεί συνειρμικά με το γεγονός αυτό.

❖ Συμπεράσματα

Συμπεραίνουμε λοιπόν, ότι ένα από τα κυριότερα προβλήματα που θα αντιμετωπίζει πάντοτε το ελληνικό κράτος (και το οποίο αποτελεί σοβαρό λόγο αποφυγής επενδύσεων) είναι ο γραφειοκρατικός παράγοντας. Οι διαδικασίες που απαιτούνται για την ίδρυση μιας ναυτιλιακής εταιρίας, εν συγκρίσει με τις αντίστοιχες του εξωτερικού, είναι πιο περίπλοκες καθώς και χρονοβόρες. Άλλος ένας ανασταλτικός παράγοντας επενδύσεων στην ελληνική ναυτιλία είναι η έλλειψη σοβαρότητας που παρουσιάζει το ελληνικό κράτος, όντας ανίκανο να ακολουθήσει μία σταθερή πολιτική γραμμή, σε σχέση με την ανάπτυξη της ναυτιλίας. Παρατηρείται μια εικόνα αδιαφορίας, όσον αφορά τα ζητήματα που ανακύπτουν στον τομέα της ναυτιλίας, η οποία (η ναυτιλία εννοείται) έχει «καταντήσει» να χρησιμοποιείται για εισπρακτικούς λόγους μέσω της επιβολής ειδικά προσαρμοσμένων φόρων. Με τον τρόπο αυτό το ελληνικό κράτος έχει χαρακτηριστεί πολλάκις ως τροχοπέδη στην ανάπτυξη της ναυτιλίας.

Όλοι αυτοί οι παράγοντες, μαζί με την έλλειψη κατάλληλων υποδομών, την υψηλή φορολόγηση και τους αυστηρούς ελέγχους που γίνονται μέσω των τραπεζικών καταστημάτων, έχουν ως άμεσο αποτέλεσμα τη διαγραφή των πλοίων από τα ελληνικά μητρώα και τη μεταφορά τους σε άλλα κράτη. Γίνεται λοιπόν κατανοητό ότι η προτίμηση ελληνικής μορφής ναυτιλιακής εταιρίας έναντι των ξένων, δεν αποτελεί συμφέρουσα επιλογή κυρίως από οικονομικής πλευράς, με αποτέλεσμα οι Έλληνες πλοιοκτήτες να στρέφονται προς τις υπεράκτιες εταιρίες, ειδικά με βάσει τις σημερινές οικονομικές συγκυρίες. Αυτό που χρήζει λοιπόν άμεσης αλλαγής, είναι η νοοτροπία αντιμετώπισης της ναυτιλίας από το ελληνικό κράτος, πριν χάσει έναν από τους κυριότερους πόρους εισοδημάτων του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ**

- ❖ **Αθανασοπούλου**, *Η κάμψη της νομικής προσωπικότητας στις ναυτιλιακές εταιρίες*, ΠειρΝ 2005, 389 επ.
- ❖ **Αντάπασης Μ. Αντώνης** (2008), *Ιδιωτικό Ναυτικό Δίκαιο*, Αθήνα-Κομοτηνή, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα
- ❖ **Αργυρός**, *Η ελευθερία εγκατάστασης των εταιριών μετά την απόφαση Cartesio*, ΔΕΕ 2009, 1044 επ.
- ❖ **Βερνάδος Α.**, *Η Ναυτική Εταιρεία και το μέλλον του δικαίου της ανωνύμου εταιρίας*, ΠειρΝ 2, 345 επ.
- ❖ **Βερνάδος Α.**, *Το νομικό καθεστώς των κατά τον Ν.791/1978 αλλοδαπών ναυτικών εταιριών*, ΠειρΝ 1, 375 επ.
- ❖ **Βλάχος Γ. Π.** (1997), *Διεθνής Ναυτιλιακή Πολιτική*, Αθήνα, Εκδόσεις Σταμούλη
- ❖ **Βλάχος Γ. Π.** (1999), *Σημειώσεις Διεθνούς Ναυτιλιακής Πολιτικής*, Πειραιάς
- ❖ **Γεωργακόπουλος Λ.**, *Η ανώνυμος ναυτική εταιρία και το περί αυτής σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας*, ΝοΒ 24, (σελ. 369)
- ❖ **Θεοτοκάς Γιάννης** (2011), *Οργάνωση και Διοίκηση Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων*, Αθήνα, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια
- ❖ **Καλαντζής Α.** (1990), *Ναυτική Εταιρία Ν.959/1979*, Αθήνα, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- ❖ **Μεταξάς Β.** (1958), *Η Οικονομική των Σημαιών Ευκαιρίας*, Αθήνα, Εκδόσεις Σταμούλης
- ❖ **Μεταξάς Β.** (1988), *Αρχές Ναυτιλιακής Πολιτικής*, Αθήνα, Εκδόσεις Παπαζήσης
- ❖ **Παμπούκης Χ.** -επιστημονική επιμέλεια (2010), *Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών*, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- ❖ **Παμπούκης Χ.**, *Οι υπεράκτιες (offshore) εταιρίες στο ελληνικό ιδιωτικό διεθνές δίκαιο*, ΔΕΕ 2001, 965 επ.

- ❖ **Περάκης Ε. Ε.** (2004), *Γενικό Μέρος του Εμπορικού Δικαίου*, Αθήνα, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη
- ❖ **Ρόκας Κ.** Νικόλαος (2006) 5^η έκδοση, *Εμπορικές Εταιρίες*, Αθήνα, Εκδόσεις Αν. Ν. Σάκκουλα
- ❖ **Σταυρόπουλος Στ. Ι.** (Πρόεδρος του Α.Π/Ε.Τ.) (1986), *Ερμηνεία εμπορικού και ναυτικού δικαίου*, Αθήνα-Κομοτηνή, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα
- ❖ **Τσουρουφλή Α.**, *Διμερείς συμβάσεις της Ελλάδας για την αποφυγή διπλής φορολογίας*, Επιχείρηση 2/2006
- ❖ **Χαρλαυτή Τζ.** (2001), *Ιστορία της Ελληνόκτητης Ναυτιλίας 19^{ος}-20^{ος} αι.*, Αθήνα, Εκδόσεις Νεφέλη

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΕΣ ΠΗΓΕΣ

- ❖ **Antapassis A.** (1981), *La Societe Maritime, une originalite du droit Helenique*, Droit Maritime Francais
- ❖ **Ghuri P.**, *International Business and Management Series*
- ❖ **Lorange P.** (2005), *Shipping Company Strategies: Global Management under Turbulent Conditions*
- ❖ Review of Maritime Transport, UNCTAD, 2010
- ❖ United Nations Convention on Conditions for Registration of Ships, 07-02-1986, Geneva

ΠΡΩΤΟΓΕΝΕΙΣ ΠΗΓΕΣ

- ❖ Ναυτικά Χρονικά, 15-01-1981, σελ. 135
- ❖ Υπουργική Απόφαση 1246.03-04-1994, Ρύθμιση λεπτομερειών που αφορούν εγκατάσταση στην Ελλάδα γραφείων ή υποκαταστημάτων αλλοδαπών και ημεδαπών ναυτιλιακών επιχειρήσεων, ΦΕΚ Β' 919/03-04-1994
- ❖ Εγκύκλιος ΠΟΛ 1022/2006, Τροποποίηση, αντικατάσταση και συμπλήρωση των διατάξεων του Α.Ν. 89/1967
- ❖ Α.Ν. 89/1967 και Εισηγητική Έκθεση
- ❖ Α.Ν. 378/1968 και Εισηγητική Έκθεση
- ❖ Ν. 959/1979 και Εισηγητική Έκθεση
- ❖ Ν. 27/1975

- ❖ N.791/1978
- ❖ N. 814/1978
- ❖ N. 2234/1994
- ❖ N. 2238/1994
- ❖ N. 2190/1920
- ❖ N. 3091/2002
- ❖ N. 3427/2005
- ❖ N. 4141/2013
- ❖ Συνθήκη Ευρωπαϊκής Κοινότητας
- ❖ Διμερείς Διεθνείς Συμβάσεις Ελλάδος
- ❖ Κώδικας Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου
- ❖ Κώδικας Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου
- ❖ Αστικός Κώδικας
- ❖ Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- ❖ www.bahagram.com
- ❖ static.diavgeia.gov.gr
- ❖ www.dsanet.gr
- ❖ http://eeas.europa.eu/euromed/index_en.htm
- ❖ www.e-forologia.gr
- ❖ news.kathimerini.gr
- ❖ <http://lawdb.intrasorfnet.com>
- ❖ eur-lex.europa.eu
- ❖ www.lowtax.com (Global Tax and Business Portal)
- ❖ www.nee.gr
- ❖ <http://nomothesia.ependyseis.gr>
- ❖ www.offshoregreece.eu
- ❖ www.syneemp.gr
- ❖ www.taxheaven.gr
- ❖ en.wikipedia.org
- ❖ www.yen.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Στη συνέχεια παρατίθεται παράρτημα εγγράφων και υποδειγμάτων τα οποία στηρίζουν το περιεχόμενο της παρούσας εργασίας και ενσωματώνουν το θεωρητικό τμήμα της εργασίας στην πρακτική που ακολουθείται στον ελλαδικό χώρο. Αναλυτικότερα:

1. Παρακάτω παρατίθεται ένα υπόδειγμα καταστατικού ναυτιλιακής εταιρίας.**ΣΥΜΒΑΣΗ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΕΥΡΩ.....

(Ελάχιστο κεφάλαιο κατά νόμων είναι τα πέντε χιλιάδες ευρώ (5.000€))

Στην....(τόπος υπογραφής) σήμερα (ημερομηνία υπογραφής) μεταξύ των:

- 1), κατοίκου, οδός αρ., Έλληνα υπηκόου, κατόχου του υπ' αρ. Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας που εκδόθηκε από το Αστυνομικό Τμήμα
- 2), κατοίκου, οδός αρ., Έλληνα υπηκόου, κατόχου του υπ' αρ. Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας που εκδόθηκε από το Αστυνομικό Τμήμα
- 3), κατοίκου, οδός αρ., Έλληνα υπηκόου, κατόχου του υπ' αρ. Δελτίου Αστυνομικής Ταυτότητας που εκδόθηκε από το Αστυνομικό Τμήμα

Που καλούνται στο εξής οι «ΙΔΡΥΤΕΣ», συμφωνήθηκε η σύσταση ναυτιλιακής εταιρίας σύμφωνα με το Ν. 959/1979, η οποία διέπεται και θα λειτουργεί από τους παρακάτω όρους και συμφωνίες που έγιναν αποδεκτές από όλους τους ιδρυτές.

Άρθρο 1: ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Επωνυμία της εταιρίας είναι «..... Ν.Ε.). Στην αγγλική γλώσσα η επωνυμία της εταιρίας θα είναι «..... MARITIME COMPANY».

Άρθρο 2: ΕΔΡΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Έδρα της εταιρίας είναι ο Δήμος του Νομού Τα κεντρικά γραφεία της εταιρίας θα βρίσκονται στο ακίνητο που κείται στην οδό αρ. ... στην Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας μπορεί να ιδρυθούν οπουδήποτε στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή υποκαταστήματα ή γραφεία της εταιρίας.

Άρθρο 3: ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της εταιρίας αποκλειστικός είναι η απόκτηση κυριότητας ή συγκυριότητας και η εκμετάλλευση και διαχείριση Ελληνικών Εμπορικών και Ακτοπλοϊκών πλοίων στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή, η εκμετάλλευση και διαχείριση εμπορικών πλοίων ξένης σημαίας καθώς και η απόκτηση μετοχών άλλων ναυτιλιακών εταιριών. Για την επιδίωξη του πιο πάνω σκοπού η εταιρία μπορεί να συμμετέχει σε άλλες ναυτιλιακές εταιρίας του Ν. 959/1979.

Άρθρο 4: ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Η διάρκεια της εταιρίας αρχίζει από το χρόνο καταχώρησης αυτής της εταιρικής σύμβασης το Μητρώο Ναυτικών Εταιριών που τηρείται στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Αιγαίου και λήγει στις

Άρθρο 5: ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

1. Το εταιρικό κεφάλαιο ορίζεται σε ευρώ και διαιρείται σε ανώνυμες μετοχές, ονομαστικής αξίας της κάθε μίας ευρώ.
2. Το εταιρικό κεφάλαιο θα καταβληθεί όπως ορίζεται στο άρθρο 14 της παρούσας σύμβασης.
3. Η Γενική Συνέλευση μπορεί με απόφαση που λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 8 της παρούσας, να αυξήσει το εταιρικό κεφάλαιο πέραν του αρχικού ποσού κεφαλαίου, ήτοι μέχρι του ποσού των ευρώ, με έκδοση νέων μετοχών.

4. Οι αυξήσεις του εταιρικού κεφαλαίου που προβλέπονται από την πιο πάνω παράγραφο «3» του παρόντος άρθρου (5 παρ. 3) της παρούσας σύμβασης, δεν αποτελούν τροποποιήσεις της εταιρικής σύμβασης.

5. Σε κάθε περίπτωση αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου δίδεται δικαίωμα προτίμησης σε ολόκληρο το νέο κεφάλαιο υπέρ των κατά τον χρόνο της αύξησης αυτής μετοχών της εταιρίας κατ' αναλογία της συμμετοχής τους στο υφιστάμενο εταιρικό κεφάλαιο. Στην περίπτωση μη άσκησης από κάποιο μέτοχο του δικαιώματος προτίμησης μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από την περί αύξησης απόφαση, η οποία όμως δεν μπορεί να είναι μικρότερη από σαράντα (40) ημέρες, οι μετοχές που δεν καλύφθηκαν, προσφέρονται στους μετόχους, οι οποίοι άσκησαν το δικαίωμά τους κατ' αναλογία της συμμετοχής τους στο κεφάλαιο που υπήρχε. Το τυχόν ακάλυπτο υπόλοιπο διατίθεται ελεύθερα από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας και σε τρίτους.

Άρθρο 6: ΜΕΤΟΧΕΣ

1. Οι μετοχές της εταιρίας είναι ανώνυμες, μεταβιβαζόμενες με την παράδοση του τίτλου τους, τα δικαιώματα που πηγάζουν από τη μετοχή και οι υποχρεώσεις παρακολουθούν τον τίτλο της μετοχής σε οποιονδήποτε και αν περιέλθει αυτός.

2. Σε περίπτωση κλοπής, απώλειας ή καταστροφής τίτλου μετοχής, μπορεί να ζητηθεί η ακύρωση αυτού και η έκδοση νέου τίτλου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 959/1979 και την αντίστοιχη διαδικασία του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

3. Οι μετοχές είναι αδιαίρετες. Στην περίπτωση συγκυριότητας σε μετοχή τα απορρέοντα δικαιώματα από αυτή ασκούνται από κοινό αντιπρόσωπο. Μέχρι να οριστεί κοινός αντιπρόσωπος, αναστέλλεται η άσκηση των ως άνω δικαιωμάτων.

4. Φυσικά ή νομικά πρόσωπα που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή δεν ανήκουν στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, γίνονται έγκυρα και χωρίς κανένα περιορισμό, κύριοι μετοχών της εταιρίας μέχρι ποσοστό σαράντα εννέα τοις εκατό (49%) του εταιρικού κεφαλαίου. Αυτό αναγράφεται στην εμπρόσθια όψη των μετοχών. Από τον ως άνω περιορισμό εξαιρείται η απόκτηση μετοχών αιτία θανάτου, λόγω γονικής παροχής ή αναγκαστικής εκτέλεσης ως και η σύσταση ενεχύρου επί μετοχών της εταιρίας για την εξασφάλιση απαιτήσεων κατά της εταιρίας ή άλλων φυσικών ή

νομικών προσώπων κατά την παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου. Οι εξαιρέσεις της παραγράφου δεν θίγουν τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Κώδικα Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου, ο οποίος κυρώθηκε με το Ν.Δ. 187/1973 (ΦΕΚ 261 Α'), όπως αυτό ισχύει μετά το Π.Δ. 11/2000 (ΦΕΚ 11 Α'), οι οποίες έχουν σε κάθε περίπτωση εφαρμογή επί των πλοίων της εταιρίας.

5. Καθένας τίτλος μετοχών μπορεί να παριστάνει περισσότερες από μία μετοχή ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

6. Οι τίτλοι των μετοχών φέρουν στην μπροστινή όψη τα εξής στοιχεία: α) την επωνυμία και την έδρα της εταιρίας και το εταιρικό της κεφάλαιο, β) την ημερομηνία έκδοσης του τίτλου, γ) μνεία ότι είναι τίτλος ανώνυμης ή ανώνυμων μετοχών, δ) τους αύξοντες αριθμούς των υπό του τίτλου παριστάμενων μετοχών κι της ονομαστικής αξίας τους, ε) μνεία για το μεταβιβαστό ή όχι σε αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα, στ) τις υπογραφές του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Γραμματέα αυτού ή αντί του Γραμματέα ενός εξουσιοδοτημένου για αυτό συμβούλου, ζ) οι τίτλοι των μετοχών δεν είναι υποχρεωτικό να φέρουν μερίσματα- αποδείξεις κατ' αύξοντα αριθμό αριθμημένες.

7. Σε οποιαδήποτε ή οποιοσδήποτε μετοχές της εταιρίας μεταβιβαστές ή όχι σε αλλοδαπά φυσικά ή νομικά πρόσωπα, επιτρέπεται ελεύθερα η σύσταση ενεχύρου σε ασφάλεια απαιτήσεων αλλοδαπών ή ελληνικών φυσικών ή νομικών προσώπων κατά της εταιρίας ή άλλων τρίτων αλλοδαπών ή ελληνικών νομικών ή φυσικών προσώπων.

8. Η ευθύνη του μετόχου περιορίζεται στην ονομαστική αξία της μετοχής αυτού.

9. Κάθε μετοχή δίνει στο μέτοχο δικαίωμα μιας ψήφου στις γενικές συνελεύσεις.

[Εναλλακτικά εφόσον αποφασιστεί οι μετοχές της εταιρίας να είναι ονομαστικές, η ως άνω παράγραφος υπ' αρ. 1 αντικαθίσταται από την παρακάτω ενώ οι υπόλοιπες παραμένουν ως έχουν:

1. Οι μετοχές της εταιρίας είναι ονομαστικές. Η μεταβίβαση των μετοχών γίνεται με την εγγραφή στο βιβλίο μετόχων. Η εγγραφή αυτή χρονολογείται και υπογράφεται από τον μεταβιβάζοντα μέτοχο και τον προς τον η μεταβίβαση ή των πληρεξουσίων τους. Μετά κάθε μεταβίβαση ονομαστικής μετοχής εκδίδεται νέος τίτλος ή επισημοποιούνται από την εταιρία επί του υπάρχοντος τίτλου, η γενομένη μεταβίβαση

και τα ονοματεπώνυμα με τις διευθύνσεις του μεταβιβάζοντος και του προσονη μεταβίβαση. Έναντι της εταιρίας δικαιούχος ονομαστικής μετοχής θεωρείται ο εγγεγραμμένος στο βιβλίο μετόχων.]

Άρθρο 7: ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1. Η εταιρία διοικείται και εκπροσωπείται από το Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από τρία μέλη που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση.

2. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να ανακληθούν και να αντικατασταθούν ελεύθερα και οποτεδήποτε από τη Γενική Συνέλευση και είναι επανεκλέξιμα.

3. Σε περίπτωση που μείνει κενή θέση συμβούλου λόγω παραίτησης, θανάτου ή από οποιοδήποτε λόγο έκπτωσης, τα εναπομένοντα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εφόσον είναι τουλάχιστον δύο, έχουν δικαίωμα να εκλέξουν προσωρινό σύμβουλο μέχρι να λήξει η θητεία του αντικατασταθέντος συμβούλου. Η εκλογή αυτή υποβάλλεται για έγκριση στην αμέσως επόμενη Γενική Συνέλευση. Οι πράξεις των συμβούλων που εκλέχθηκαν με αυτόν τον τρόπο είναι έγκυρες και αν ακόμη η εκλογή τους δεν εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση.

4. Η θητεία των συμβούλων είναι τριετής, αρχίζει από την εκλογή τους και τελειώνει όταν εκλεγεί νέο Διοικητικό Συμβούλιο από τη Γενική Συνέλευση που συνέρχεται το χρόνο που λήγει η θητεία τους.

5. Αν λήξει η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και για οποιονδήποτε λόγο δεν εκλεγεί νέο, η θητεία του παλιού παρατείνεται αυτοδίκαια μέχρι να εκλεγεί νέο.

6. Το Διοικητικό Συμβούλιο στην πρώτη συνεδρίαση μετά τη Γενική Συνέλευση που εξέλεξε τα μέλη του, εκλέγει από τα μέλη του τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τον Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου. Μπορεί αν θέλει να εκλέξει και δύο (2) διευθύνοντες συμβούλους. Δεν αποτελεί εμπόδιο για την εκλογή μέλους σαν διευθύνοντα συμβούλου η ιδιότητα αυτού σαν Προέδρου ή Γραμματέα του Διοικητικού Συμβουλίου.

7. Τον Πρόεδρο όταν απουσιάζει ή κωλύεται, τον αναπληρώνει σε όλα τα καθήκοντά του ο Αντιπρόεδρος, σε περίπτωση δε που απουσιάζει ή κωλύεται και αυτός, τότε τον αναπληρώνει μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που ορίζεται με απόφαση αυτού.

8. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου ή ο νόμιμος αναπληρωτής του με την πιο πάνω παράγραφο «7», συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο, προΐσταται των συνεδριάσεων και διευθύνει τις εργασίες αυτού και εκδίδει κυρωμένα αντίγραφα ή αποσπάσματα πρακτικών των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, στις οποίες αυτός παρεβρέθηκε.

9. Κυρωμένα αντίγραφα ή αποσπάσματα πρακτικών Διοικητικού Συμβουλίου εκδίδει επίσης ο Γραμματέας, ή ειδικά εξουσιοδοτημένο από το Διοικητικό Συμβούλιο μέλος αυτού για τις συνεδριάσεις στις οποίες αυτοί παρεβρέθησαν.

10. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται στην έδρα της εταιρίας. Με απόφαση όμως του Διοικητικού Συμβουλίου, μπορεί να ορίζονται άλλοι τόποι συνεδριάσεων αυτού στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό.

11. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υποχρεωμένος να συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο αν ζητηθεί αυτό με έγγραφη αίτηση μέλους αυτού μέσα σε είκοσι μέρες από την υποβολή της αίτησης. Στην αίτηση μπορεί να ορίζονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει έγκυρα αν παρευρίσκεται ή αντιπροσωπεύεται το μισό συν ένα από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, ο αριθμός όμως των παρόντων ή των αντιπροσωπευόμενων συμβούλων ουδέποτε μπορεί να είναι μικρότερος από τρεις. Για εξεύρεση του αριθμού της απαρτίας παραλείπεται το τυχόν κλάσμα. Αν τα μέλη του Συμβουλίου είναι τρία, το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει έγκυρα αν παρευρίσκονται ή αντιπροσωπεύονται τα τρία μέλη του.

12. Καθένας σύμβουλος μπορεί να αντιπροσωπεύει έναν ακόμη σύμβουλο.

13. Η αντιπροσώπευση στο Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να ανατεθεί και σε μη μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που μπορούν να αντιπροσωπεύουν έναν ακόμη σύμβουλο.

14. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρευρισκόμενων και αντιπροσωπευόμενων μελών και δεσμεύουν και τους κωλυόμενους ή εναντιωμένους.

15.Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου καταχωρίζονται σε πρακτικό που υπογράφεται από τα παριστάμενα μέλη του ή τους αντιπροσώπους τους.

16.Η αμοιβή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για τις υπηρεσίες τους στην εταιρία καθορίζεται από τη Γενική Συνέλευση.

17.Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι υποχρεωμένα να τηρούν απόλυτη εχεμύθεια για τα θέματα της εταιρίας, που έλαβαν γνώση με την ιδιότητά τους σαν σύμβουλοι.

18.Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά στη διοίκηση της εταιρίας, στη διαχείριση της περιουσίας της και στην επιδίωξη του σκοπού της εταιρίας, συμπεριλαμβανομένης της σύναψης οποιουδήποτε δανείου από οποιαδήποτε τράπεζα και της παροχής εγγυήσεων και κάθε εμπράγματης ασφάλειας υπέρ άλλων φυσικών ή νομικών προσώπων.

19.Από την αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου ή του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου εξαιρούνται μόνο θέματα που κατά τις διατάξεις του Ν. 959/1979 λη της εταιρικής σύμβασης αυτής υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης.

20.Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αναθέτει με απόφασή του την άσκηση των εξουσιών ή αρμοδιοτήτων του, περιλαμβανομένης και της εξουσίας της εξώδικης και δικαστικής εκπροσώπησης της εταιρίας ή τη διενέργεια συγκεκριμένων πράξεων σε ένα ή και περισσότερα μέλη, σε υπαλλήλους της εταιρίας ή σε τρίτα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, καθορίζοντας συγχρόνως και την έκταση των εξουσιών αυτών. Επίσης εφόσον τούτο ρητά προβλέπεται στην απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, τα πιο πάνω πρόσωπα μπορούν να αναθέτουν την άσκηση των εξουσιών ή αρμοδιοτήτων που δόθηκαν σε αυτά ή την διενέργεια συγκεκριμένων πράξεων σε άλλα πρόσωπα, δίδοντας σχετική εντολή και πληρεξουσιότητα με νόμιμο τρόπο.

21.Η απόφαση που λαμβάνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο σύμφωνα με την πιο πάνω παράγραφο «20» πρέπει να καταχωρείται στο Μητρώο Ναυτικών Εταιριών.

22.Οι καταχωρήσεις στα μητρώα Ναυτικών Εταιριών και τα πιστοποιητικά που εκδίδονται σύμφωνα με αυτές, αποτελούν πλήρη απόδειξη για τους εκπροσώπους της εταιρίας.

23. Οι πράξεις των οργάνων της εταιρίας μέσα στα όρια της νόμιμης εξουσίας τους, δεσμεύουν την εταιρία στους τρίτους, έστω και αν ακόμα οι πράξεις αυτές βρίσκονται εκτός του εταιρικού σκοπού.

Άρθρο 8: ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

1. Η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για τα εξής θέματα πλην αν προβλέπεται διαφορετικά στο Ν.959/1979 ή στην εταιρική σύμβαση αυτή: α) των τροποποιήσεων της εταιρικής σύμβασης, β) εκλογής μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, γ) ανάκλησης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, δ) έγκρισης ισολογισμού και διάθεσης των κερδών, σχηματισμός αποθεματικού, ε) συγχώνευσης, παράτασης ή διάλυσης της εταιρίας, στ) διορισμού εκκαθαριστών και ζ) απαλλαγής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από κάθε ευθύνη.

2. Η Γ.Σ. συγκαλείται όποτε κρίνεται σκόπιμο και πάντως τουλάχιστον μία φορά σε κάθε εταιρική χρήση.

3. Η Γ.Σ. συγκαλείται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

4. Η Γ.Σ. συνέρχεται είτε στην έδρα της εταιρίας είτε οπουδήποτε εντός και εκτός της Ελλάδας.

5. Η πρόσκληση της Γ.Σ. που υπογράφεται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου ή τον νόμιμο σύμφωνα με το πιο πάνω άρθρο 7 παρ. 7 αναπληρωτή του πρέπει να αναφέρει τον τόπο, τη χρονολογία κι την ώρα της συνεδρίασης καθώς και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, σύμφωνα με τη σχετική απόφαση σύγκλισης του Διοικητικού Συμβουλίου, δημοσιεύεται δε σε δύο ημερήσιες εφημερίδες, μία της Αθήνας και του Πειραιά και μία εφημερίδα της έδρας της εταιρίας. Η ημερομηνία της σύγκλισης της Γ.Σ. πρέπει να απέχει τουλάχιστον τριάντα μέρες από την τελευταία, σύμφωνα με την παραπάνω δημοσίευση της πρόσκλησης. Η τήρηση των πιο πάνω διατυπώσεων, δεν απαιτείται εφόσον παρίστανται στη Γ.Σ. ή εκπροσωπούνται σε αυτή όλοι οι μέτοχοι.

6. Κάθε μέτοχος δικαιούται να μετέχει στη Γ.Σ. αν έχει καταθέσει τις μετοχές του προ της συνέλευσης σε κάποια τράπεζα και προσκομίσει τη σχετική απόδειξη ή προσκομίζει τις μετοχές του στη συνέλευση.

7. Εξουσιοδότηση απλή με θεωρημένη τη γνησιότητα της υπογραφής από δημόσια αρχή μετόχων ναυτιλιακής εταιρίας μεταξύ τους για την ψήφο τους στις Γ.Σ. επιτρέπεται. Συμβάσεις μετόχων της εταιρίας μεταξύ τους για την ψήφο τους στη Γ.Σ. επιτρέπονται.

8. Η Γ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι που εκπροσωπούν μεγαλύτερο από το μισό του εταιρικού κεφαλαίου.

9. Αν δεν γίνει απαρτία η Γ.Σ. συνέρχεται και πάλι μετά από είκοσι μέρες από το χρόνο που ματαιώθηκε η συνεδρίαση και αν αυτή είναι αργία ή εξαιρετέα ημέρα, χωρίς πρόσκληση ή δημοσίευση, ευρίσκεται σε στην επαναληπτική αυτή συνεδρίαση σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα για τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης, οποιοδήποτε και αν είναι το εκπροσωπούμενο εταιρικό κεφάλαιο σε αυτή.

10. Πριν από κάθε συζήτηση σε θέματα της ημερήσιας διάταξης η Γ.Σ. με απόφασή της που λαμβάνεται σύμφωνα με την πιο κάτω παρ. 11 της σύμβασης αυτής, εκλέγει από τους παριστάμενους μετόχους η τους αντιπροσώπους της Πρόεδρο της Γ.Σ.

11. Οι αποφάσεις της Γ.Σ. λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των μετόχων που εκπροσωπούνται και δικαιούνται ψήφου σε αυτή.

12. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου καλούμενα, μετέχουν στις συζητήσεις της Γ.Σ., στη λήψη όμως των αποφάσεων συμμετέχουν μόνο αν είναι μέτοχοι ή εκπρόσωποι μετόχων.

13. Οι αποφάσεις Γ.Σ. καταχωρούνται σε πρακτικό που συντάσσεται από το Γραμματέα και υπογράφεται από τους παρευρισκομένους μετόχους ή τους αντιπροσώπους τους. Σε περίπτωση άρνησης κάποιου να υπογράψει το πρακτικό, γίνεται μνεία για αυτό. Καθένας από τους μετόχους ή τους αντιπροσώπους δικαιούται να ζητήσει την καταχώριση στα πρακτικά περίληψης της άποψής του που δηλώθηκε στη Γ.Σ.

14.Ο Πρόεδρος και ο Γραμματέας της Γ.Σ. εκδίδουν μαζί ή χωριστά κυρωμένα αντίγραφα ή αποσπάσματα πρακτικών της Γ.Σ. στην οποία παρευρίσκοντο και εξετέλεσαν χρέη Προέδρου και Γραμματέα αντίστοιχα.

Άρθρο 9: ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ

1.Με αίτηση μετόχων εκπροσωπούντων το 1/20 του εταιρικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλεί υποχρεωτικώς τη Γ.Σ. εντός είκοσι ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης. Εάν η αίτηση δεν γίνει δεκτή, η Γ.Σ. της εταιρίας συγκαλείται με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου, της έδρας της εταιρίας, δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 739 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

2.Με αίτηση των μετόχων εκπροσωπούντων το 1/20 του εταιρικού κεφαλαίου, η λήψη της αποφάσεως από τη Γ.Σ. πάνω σε κάποιο θέμα της ημερήσιας διάταξης, αναβάλλεται μόνο μία φορά και για δέκα το πολύ μέρες.

3.Με αίτηση των μετόχων εκπροσωπούντων τα 3/20 του εταιρικού κεφαλαίου, το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας δικάζοντας κατά τη διαδικασία των άρθρων 739 και επ. έχει τη δυνατότητα να διατάζει έλεγχο της εταιρίας αν πιθανολογούνται ατασθαλίες σε σχέση με τη διαχείριση των υποθέσεων της εταιρίας.

4.Με απόφασή του το δικαστήριο ορίζει τους ελεγκτές καθώς και τον χρόνο μέσα στον οποίο πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τον έλεγχο. Με την ίδια απόφαση το δικαστήριο διατάσσει και άλλο πρόσφορο μέτρο για τη διεξαγωγή του ελέγχου.

5.Εάν διαταχθεί η διεξαγωγή του ελέγχου, το Διοικητικό Συμβούλιο υποχρεούται να συνδράμει την διεξαγωγή του.

Άρθρο 10: ΕΛΛΑΤΩΜΑΤΑ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

1.Απόφαση της Γ.Σ. αντικείμενη στο νόμο ή την εταιρική σύμβαση, είναι άκυρη.

2.Η ακυρότητα κηρύσσεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας, που δικάζει κατά τη διαδικασία των άρθρων 739 επ. του ΚΠολΔ με αίτηση του Διοικητικού Συμβουλίου ή μετόχων που εκπροσωπούν το 1/20 του εταιρικού

κεφαλαίου αν αυτοί δεν συναίνεσαν στην λήψη της απόφασης ή δεν παρέστησαν στη Γ.Σ.

3. Η προς ακύρωση αίτηση στρεφόμενη κατά της εταιρίας πρέπει να ασκηθεί εντός ανατρεπτικής προθεσμίας εξήντα ημερών από τη λήψη της απόφασης.

Άρθρο 11: ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ, ΔΙΑΘΕΣΗ ΚΕΡΔΩΝ, ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Η εταιρική χρήση είναι δωδεκάμηνης διάρκειας, αρχίζει δε από την πρώτη μέρα του μηνός Ιανουαρίου και λήγει την τριακοστή πρώτη μέρα του μηνός Δεκεμβρίου κάθε έτους.

2. Εξαιρετικά η πρώτη εταιρική χρήση αρχίζει από τη σύσταση της εταιρίας και λήγει την τριακοστή πρώτη Δεκέμβρη.

3. Στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσης το Διοικητικό Συμβούλιο συντάσσει τον Ισολογισμό που εμφανίζει την οικονομική θέση της εταιρίας την τελευταία μέρα της παραπάνω εταιρικής χρήσης και στη συνέχεια υποβάλλει αυτόν για έγκριση και απαλλαγή του Διοικητικού Συμβουλίου από κάθε ευθύνη στη Γ.Σ.

4. Τα καθαρά κέρδη διατίθενται μετά από απόφαση της Γ.Σ. ελεύθερα χωρίς υποχρέωση για διανομή μερίσματος ή σχηματισμό αποθεματικού. Σε περίπτωση κατά την οποία με απόφαση της Γ.Σ. προβλέπεται διανομή μερίσματος στους μετόχους, τότε οι καταβολές που γίνονται με την απόφαση αυτή στους μετόχους θα γίνονται με την προσκόμιση και παράδοση από τους μετόχους των σχετικών αποδείξεων ή μερισματαποδείξεων των οποίων ο αύξων αριθμός πρέπει να αναφέρεται στην απόφαση της Γ.Σ. για διανομή μερίσματος.

5. Κάθε μήνα συντάσσεται από το Λογιστήριο της εταιρίας εκκαθάριση, αντίγραφο της οποίας μπορεί να παίρνει κάθε μέτοχος.

Άρθρο 12: ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

1. Η εταιρία λύεται: α) όταν λήξει ο χρόνος διάρκειάς της, β) πριν τη λήξη του χρόνου διάρκειάς της, με απόφαση της Γ.Σ. που λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία τους

συνολικού αριθμού των δικαιούμενων ψήφου μετόχων, γ) όταν κηρυχθεί η εταιρία σε κατάσταση πτώχευσης.

2. Η συγκέντρωση όλων των μετοχών σε ένα πρόσωπο δεν αποτελεί λόγο λύσης της εταιρίας.

3. Η εταιρία άμα λυθεί, πλην της περίπτωσης της πτώχευσης, περιέρχεται σε κατάσταση εκκαθάρισης. Η εταιρία θεωρείται ότι υπάρχει μόνο για το σκοπό της εκκαθάρισης. Στο στάδιο της εκκαθάρισης η Γ.Σ. των μετόχων εξακολουθεί να λειτουργεί.

4. Η εκκαθάριση γίνεται από δύο εκκαθαριστές μέλη ή μη του Διοικητικού Συμβουλίου που εκλέγονται από τη Γ.Σ. Η Γ.Σ. δικαιούται οποτεδήποτε σε ανάκληση των εκκαθαριστών και το διορισμό νέων.

5. Από την περιέλευση της εταιρίας σε κατάσταση εκκαθάρισης παύει η εξουσία του Διοικητικού Συμβουλίου της.

6. Οι εκκαθαριστές για τις ανάγκες της εκκαθάρισης επέχουν θέση Διοικητικού Συμβουλίου, και εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις για αυτούς.

7. Οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να προκαλέσουν σημείωση χωρίς καθυστέρηση για τη λύση της εταιρίας και τη θέση αυτής σε εκκαθάριση στο Μητρώο Ναυτικών Εταιριών.

8. Οι εκκαθαριστές κάνουν απογραφή της περιουσίας, προβαίνουν σε κάθε πράξη αναγκαία για ρευστοποίηση της περιουσίας, ικανοποιούν τους δανειστές και καταβάλλουν το περίσσειμα στους μετόχους της εταιρίας.

9. Εάν η εκκαθάριση διαρκέσει διάστημα μεγαλύτερο από ένα χρόνο, οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να συγκαλούν τη Γ.Σ. των μετόχων και να υποβάλλουν σε αυτή τους μέχρι τη σύγκληση της λογαριασμούς της εκκαθάρισης.

10. Οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να προκαλέσουν χωρίς καθυστέρηση σημείωση για τη λήξη της εκκαθάρισης στο Μητρώο Ναυτικών Εταιριών.

Άρθρο 13: ΤΕΛΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

1. Η εταιρία μπορεί να υπαχθεί στις διατάξεις του Α.Ν. 89/67 όπως αυτός συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με τον Α.Ν. 378/68 και το Ν.814/78.

2. Οι προσωρινοί και οριστικοί τίτλοι μετοχών της εταιρίας εξάγονται στο εξωτερικό και εισάγονται στην Ελλάδα.

3. Η εταιρία που γίνεται με τη σύμβαση αυτή διέπεται από τις διατάξεις του Ν.959/1979, αντίθετα δεν εφαρμόζονται στην εταιρία οι διατάξεις των άρθρων 76, 742, 784 του Αστικού Κώδικα, των άρθρων 18 έως 64 του Εμπορικού Νόμου καθώς και του Κωδ. Ν. 2190/1920, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 14: ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

1. Το κεφάλαιο που προβλέπεται στο άρθρο 5 παρ. 1 της εταιρικής αυτής σύμβασης, κατέβαλαν με την υπογραφή της παρούσας σύμβασης στο ταμείο της εταιρίας οι ιδρυτές με τον παρακάτω τρόπο:

α) Ο/Η κ..... κατέβαλε ευρώ, ποσοστό ...% του εταιρικού κεφαλαίου και έλαβε μετοχές.

β) Ο/Η κ..... κατέβαλε ευρώ, ποσοστό ...% του εταιρικού κεφαλαίου και έλαβε μετοχές και

γ) Ο/Η κ..... κατέβαλε ευρώ, ποσοστό ...% του εταιρικού κεφαλαίου και έλαβε μετοχές.

Άρθρο 15: ΠΡΩΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1. Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας, για θητεία, όπως ορίζεται στο άρθρο 7 παρ 2 αυτής της σύμβασης, αποτελείται από τα παρακάτω μέλη, τα οποία καταλαμβάνουν και τα παρακάτω αξιώματα:

α) Ο/Η κ..... Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου.

β) Ο/Η κ..... Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και

γ)Ο/Η κ.....Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου και Ταμίας της εταιρίας.

2. Εκπρόσωπος της εταιρίας ορίζεται ο κ....., ο οποίος με αυτή την ιδιότητά του εκπροσωπεί και δεσμεύει την εταιρία παντού ενεργώντας μόνος του. Ειδικότερα εκπροσωπεί την εταιρία σε κάθε δημόσια αρχή και οργανισμό δημόσιο ή ιδιωτικό ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΕΛΤΑ, ΕΥΔΑΠ, ΟΛΠ, ΝΑΤ και ενώπιον του Υπουργείου Οικονομικών για την υπαγωγή της εταιρίας στον αναπτυξιακό Ν. 1262/82, όπως ισχύει, υπογράφοντας κάθε απαραίτητο έγγραφο για αυτό το σκοπό. Συνάπτει οποιαδήποτε σύμβαση που δημιουργεί δικαιώματα και υποχρεώσεις στην εταιρία με το Δημόσιο, με ιδιώτες, με τράπεζες στις οποίες μπορεί να ανοίξει οποιοδήποτε είδος λογαριασμού στο όνομα της εταιρίας, τον οποίο και διακινεί κατά την κρίση του μόνος του. Ειδικά για την έκδοση και αποδοχή συναλλαγματικών ή έκδοση επιταγών επ' ονόματι της εταιρίας υπογράφει κάτω από την εταιρική επωνυμία. Το ίδιο ισχύει και για οποιαδήποτε τραπεζική επιταγή ή λογαριασμό τράπεζας. Σε κάθε δικαστήριο ανεξάρτητα από το βαθμό δικαιοδοσίας αστικό, ποινικό ή διοικητικό και σε κάθε επιτροπή, εκπροσωπεί την εταιρία με όλες τις ιδιότητες του διαδίκου, δηλαδή τις ιδιότητες του ενάγοντα, εναγομένου, πολιτικώς ενάγοντα κλπ. Υποβάλλει και κατά το νόμο εγκλήσεις, μηνύσεις και υπομνήματα παντού όπου απαιτούνται, ζητεί και παίρνει οποιοδήποτε έγγραφο από παντού έχει σχέση με την εταιρία και τη δραστηριότητά της.

3. Αντίκλητος της εταιρίας ορίζεται ο, ο οποίος δηλώνει ότι αποδέχεται το διορισμό του.

Γίνεται μνεία ότι καταβλήθηκε πάγιο τέλος ευρώ, όπως φαίνεται από το με αριθμό Τριπλότυπο του Δημοσίου Ταμείου Φορολογίας Πλοίων Πειραιά που επισυνάπτεται στην παρούσα σύμβαση.

Η εταιρική αυτή σύμβαση συντάχθηκε σε πέντε όμοια πρωτότυπα και υπογράφεται από όλους τους συμβαλλομένους ιδρυτές της εταιρίας και πήρε ο καθένας από ένα. Ένα αντίγραφο θα κατατεθεί στην Εφορία Πλοίων Πειραιά και ένα στα Μητρώα Εταιριών Πειραιά.

ΟΙ ΙΔΡΥΤΕΣ

(ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ)

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

2. Υπόδειγμα αιτήσεως προς το Ναυτικό Επιμελητήριο προς έκδοση πιστοποιητικού καταχώρησης μιας ναυτιλιακής εταιρίας στο Μητρώο Ναυτικών Εταιριών.

ΑΙΤΗΣΗ	
	<p>ΠΡΟΣ: Το ΝΑΥΤΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ</p>
ΕΠΩΝΥΜΟ	ή
ΕΠΩΝΥΜΙΑ.....	
.....	Παρακαλώ να μου χορηγήσετε
ΟΝΟΜΑ.....	Βεβαίωση ή Πιστοποιητικό
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ.....
Σταθερό ΤΗΛ:.....
Κινητό ΤΗΛ:.....
	Για να το χρησιμοποιήσω
	στ.....

	Ο Αιτών/ Η Αιτούσα,
ΠΕΙΡΑΙΑΣ,	

<u>Συνημμένα</u>	
------------------	--

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

3.Οδηγίες εγγραφής μέλους στο Ναυτικό Επιμελητήριο

- ΕΤΑΙΡΙΑ

- 1) Αίτηση
- 2) Καταστατικό της εταιρίας (επικυρωμένο)
- 3) Υπεύθυνη Δήλωση ότι «Θα αποκτηθεί εμπορικό ή επαγγελματικό σκάφος εντός εξαμήνου, με ελληνική σημαία», επικυρωμένη με το γνήσιο της υπογραφής του νόμιμου εκπροσώπου της εταιρίας.
- 4) Βεβαίωση εκπροσώπησης του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου Μητρώου Ναυτικών Εταιριών.

- ΦΥΣΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ

- 1) Αίτηση
- 2) Υπεύθυνη Δήλωση ότι «Θα αποκτηθεί εμπορικό ή επαγγελματικό σκάφος εντός εξαμήνου, με ελληνική σημαία», επικυρωμένη με το γνήσιο της υπογραφής του αιτούντα.
- 3) Φωτοτυπία της ταυτότητας.
- 4) Ιδιωτικό Συμφωνητικό ή Bill of Sale (επικυρωμένο)

- ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΣ ΥΠΗΚΟΟΣ

- 1) Αίτηση στην οποία αναγράφεται ότι η βεβαίωση (του Ν. 89/67 η οποία αποτελείται από αίτηση, ΦΕΚ, βεβαίωση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου του εκπροσώπου της εταιρίας και βεβαίωση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου περί διαχείρισης του πλοίου) θα χρησιμοποιηθεί σε Δ.Ο.Υ. για λήψη ΑΦΜ.
- 2) Υπεύθυνη Δήλωση όπου δηλώνεται η εγκατάσταση στην Ελλάδα (διεύθυνση, τηλέφωνο), και η αγορά πλοίου για την εκμετάλλευσή του στην Ελλάδα και ότι θα τεθεί υπό ελληνική σημαία.

4. Παρακάτω παρατίθενται ορισμένα πληροφοριακά έντυπα από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας ώστε γίνει και πρακτικά η απαρίθμηση των απαραίτητων δικαιολογητικών εγγράφων που πρέπει να προσκομισθούν ανά περίπτωση (ενδεικτικά).

- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΤΜΗΜΑ: Δ'

ΘΕΜΑ: ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΕΣ-ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΛΟΙΩΝ ΝΗΟΛΟΓΗΜΕΝΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΟΥ Ν.Δ. 2678/53. ΑΝΑΚΛΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΟΥ Ν.Δ. 2678/53.

1. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΕΣ-ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΛΟΙΩΝ ΝΗΟΛΟΓΗΜΕΝΩΝ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΟΥ Ν.Δ. 2678/53.

Οι ανωτέρω καταρτίζονται κατόπιν ΑΙΤΗΣΗΣ των ενδιαφερομένων πλοιοκτητών ή των εκπροσώπων τους, εφόσον συναινούν σε αυτό οι ενυπόθηκοι δανειστές (εάν υπάρχουν), ώστε να επεκτείνονται και στο υπάρχον πλοίο οι ευνοϊκότεροι όροι που παρασχέθηκαν σε άλλο πλοίο.

2. ΑΝΑΚΛΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 13 ΤΟΥ Ν.Δ. 2678/53.

Με την αίτηση των ενδιαφερομένων πλοιοκτητών ή των εκπροσώπων τους, εφόσον συναινούν σε αυτό οι ενυπόθηκοι δανειστές (εάν υπάρχουν) ή αυτεπάγγελτα από το ΥΕΝ.

- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΤΜΗΜΑ: Δ'

ΘΕΜΑ: ΕΓΚΡΙΣΗ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΠΛΟΙΩΝ ΑΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΗΟΛΟΓΙΑ ΛΟΓΩ ΠΩΛΗΣΗΣ ΣΕ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥΣ

ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ- ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ:

- 1) Αίτηση των ενδιαφερομένων.
- 2) Φωτοαντίγραφο του τίτλου κυριότητας (Bill of Sale) ή του προσυμφώνου (ΜΟΑ) ή φωτοαντίγραφο της περίληψης κατακυρωτικής έκθεσης πλειστηριασμού.
- 3) Φωτοαντίγραφο του Εγγράφου Εθνικότητας του πλοίου.
- 4) Φωτοαντίγραφο του διαβατηρίου του αλλοδαπού όταν είναι φυσικό πρόσωπο ή της βεβαίωσης σύστασης (Good Standing) όταν πρόκειται για νομικό πρόσωπο.
- 5) Νομιμοποίηση συμβαλλομένων στον τίτλο κυριότητας, δηλαδή: προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών- παραστατικών (βεβαίωση σύστασης της εταιρίας από Δημόσια Αρχή, πρακτικό Διοικητικού Συμβουλίου, πληρεξούσιο κλπ.) με τα οποία προκύπτει σαφώς ότι οι υπογράφωντες τον τίτλο κυριότητας έχουν δικαίωμα υπογραφής ή έχουν εξουσιοδοτηθεί για την υπογραφή του.
- 6) Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/86 θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής από Δημόσια Αρχή, στην οποία να δηλώνεται ότι το εν λόγω σκάφος δεν έχει υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 1262/82 και 1892/90, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Στις περιπτώσεις που απαιτείται διαγραφή του πλοίου λόγω απώλειάς του, διαλύσεως ή ελλείψεως των ειδήσεων επί εξάμηνο, οι ενδιαφερόμενοι προ της υποβολής σχετικών δικαιολογητικών θα πρέπει να έρχονται σε επικοινωνία με το αρμόδιο Τμήμα.

- ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, ΑΙΓΑΙΟΥ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΤΜΗΜΑ: Β΄

ΘΕΜΑ: ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΩΝ Α.Ν. 378/68, Ν.814/78 ΚΑΙ Ν.2234/94.

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ:

Αίτηση η οποία πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- 1) Ακριβή επωνυμία της εταιρίας
- 2) Έδρα
- 3) Τύπος υπό τον οποίο λειτουργεί (π.χ. Α.Ε., Ε.Π.Ε. κλπ)
- 4) Αντικείμενο εργασιών της εταιρίας
- 5) Διεύθυνση της εταιρίας
- 6) Πλήρη στοιχεία του εκπροσώπου της.

Στο κείμενο της αίτησης θα αναφέρονται υποχρεωτικά τα παρακάτω:

- 1) Ανάλυση υποχρέωσης εισαγωγής στην Ελλάδα κάθε χρόνο συναλλάγματος ισόποσο τουλάχιστον 50.000 δολάρια ΗΠΑ, για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας του Γραφείου της εταιρίας (μισθοί του προσωπικού, ενοίκια και λοιπά γενικά έξοδα). Καθώς επίσης και άλλου ποσού συναλλάγματος για την κάλυψη πληρωμών της εταιρίας στην Ελλάδα για λογαριασμό της ή για λογαριασμό τρίτων ή για όσες επιχειρήσεις επιθυμούν να ασκήσουν τις δραστηριότητες όπως αυτές αναφέρονται στο άρθρο 6 του Ν. 3550/07, θα αναλαμβάνουν την υποχρέωση εκτός των ανωτέρω και για όσα αναφέρονται στην αριθμ. 3122.3/27-08-2007 Κ.Υ.Α.. Διευκρινίζεται ότι σε καμία περίπτωση δεν περιλαμβάνονται στα γενικά έξοδα οποιεσδήποτε δαπάνες για τα πλοία ή το προσωπικό τους.
- 2) Αναφορά ότι η εταιρία αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταθέσει στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (Ιδιωτικές Επενδύσεις) εγγυητική επιστολή τραπέζης ποσού ύψους 10.000 δολ. ΗΠΑ.

Μαζί με την αίτηση θα προσκομίζονται τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

- 1) Καταστατικό της εταιρίας ή κυρωμένο αντίγραφο του καταστατικού από το οποίο να προκύπτει σαφώς το αντικείμενο των εργασιών της εταιρίας (και δημοσίευση ΦΕΚ).
- 2) Πρακτικό συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρίας θεωρημένο για το γνήσιο της υπογραφής από Δημόσια Αρχή, στο οποίο να αναφέρεται ότι έχει ληφθεί

απόφαση υπαγωγής της εταιρίας στους ανωτέρω νόμους, καθώς και ποιος θα είναι ο εκπρόσωπος ή διαχειριστής προκειμένου περί ΕΠΕ. Αντί αποφάσεως του Δ.Σ. περί υπαγωγής της εταιρίας δύναται να υποβληθεί σχετική αίτηση του εκπροσώπου αυτή με θεώρηση του γνήσιου της υπογραφής από Δημόσια Αρχή.

3) Υπεύθυνη Δήλωση του Ν.1599/86 του νόμιμου εκπροσώπου της εταιρίας στην Ελλάδα θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής από Δημόσια Αρχή από την οποία να προκύπτουν:

Α. Η αποδοχή του διορισμού του εκπροσώπου του Γραφείου της εταιρίας στην Ελλάδα.

Β. Το συγκεκριμένο αντικείμενο της εταιρίας περιορίζεται αποκλειστικά και μόνο σε πλοία με ελληνική ή ξένη σημαία ολικής χωρητικότητας μεγαλύτερης των 500 κόρων (αποκλειόμενων των επιβατηγών ακτοπλοϊκών πλοίων και των εμπορικών πλοίων που εκτελούν εσωτερικούς πλόες).

Γ. Το όνομα, τον αριθμό νηολογίου, τη σημαία, το είδος του πλοίου, το Διεθνές Διακριτικό Σήμα και τη χωρητικότητα των πλοίων τα οποία διαχειρίζεται ή εκμεταλλεύεται, (αφορά μόνο τις εταιρίες που ασχολούνται με τη διαχείριση ή εκμετάλλευση των πλοίων) καθώς και τις πλοιοκτήτριες εταιρίες που εκπροσωπεί.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Σε περίπτωση που η εταιρία δεν είναι πλοιοκτήτρια αλλά απλά διαχειρίζεται πλοία ή αντιπροσωπεύει επιχειρήσεις το αντικείμενο των οποίων αναφέρεται στο νόμο, τότε απαιτείται και έγγραφο της πλοιοκτήτριας εταιρίας ή της αντιπροσωπευόμενης εταιρίας, θεωρημένο για το γνήσιο της υπογραφής, από το οποίο να προκύπτει η ανάθεση της διαχείρισης των πλοίων ή αντιπροσώπευσης αυτής από την εταιρία που ζητά άδεια εγκατάστασης γραφείου στην Ελλάδα.

Δ. Παράβολο Δημοσίου Ταμείου (Κωδικός 3741) ποσού ύψους ίσο με το αντίτιμο μετατροπής σε ευρώ 2.000 δολ. ΗΠΑ.

Ε. Βεβαίωση οικείου Μητρώου εταιριών (ΑΕ, ΕΠΕ, ΝΕ) ότι η εταιρία είναι εγγεγραμμένη σε αυτό και εξακολουθεί να ισχύει.

A.E. (Οικεία Νομαρχία)

E.Π.Ε (Πρωτοδικείο)

N.E. (Μητρώο Ναυτικών Εταιριών)

5. Ακολουθεί η παράθεση ορισμένων ενδεικτικών Υπουργικών αποφάσεων που σχετίζονται με τα δικαιολογητικά των ναυτιλιακών εταιριών προς διεκρίνηση και τροποποίησή τους.

- Αριθμ. 48893/4435

Τροποποίηση της υπ' αριθμ. ΙΕ/4487/466/8-2-2006 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών για τον «Καθορισμό των δικαιολογητικών και στοιχείων αιτήσεως για την υπαγωγή αλλοδαπών και ημεδαπών εταιρειών στις διατάξεις του Α.Ν. 89/1967, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3427/2005 (Κεφάλαιο ΣΤ')».

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Α.Ν. 89/1967 «περί εγκατάστασεως εν Ελλάδι Αλλοδαπών Εμποροβιομηχανικών Εταιρειών» (Φ.Ε.Κ. 132/τ.Α'/1967), όπως ισχύει, και ειδικότερα το άρθρο 3 αυτού.
2. Το όρθρο 90 του «Κώδικα για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (Φ.Ε.Κ. 98/Α'/22-4-2005).
3. Τις διατάξεις του Π.Δ. 178/2000 «Περί Οργανισμού του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας» (Φ.Ε.Κ. 165/Α'/14-7-2000), όπως ισχύει..
4. Τις διατάξεις του Π.Δ. 185/2009 «Ανασύσταση του Υπουργείου Οικονομικών, συγχώνευση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών με τα Υπουργεία Ανάπτυξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής και μετονομασία του σε «Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας», μετατροπή του Υπουργείου Μακεδονίας-Θράκης σε Γενική Γραμματεία Μακεδονίας-Θράκης και υπαγωγή στο Υπουργείο Εσωτερικών της Γενικής Γραμματείας Μακεδονίας-Θράκης και της Γενικής Γραμματείας Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής» (Φ.Ε.Κ. 213 Α').
5. Τις διατάξεις του Π.Δ. 89/2010 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Φ.Ε.Κ. 154/τ.Α'/07-09-2010).

6. Το Π.Δ. 189/2009 (ΦΕΚ 221/τ. Α/5-11-2009) «Καθορισμός και ανακατανομή αρμοδιοτήτων των Υπουργείων», όπως ισχύει.
7. Την υπ' αριθμ. 10161/5-3-2010 απόφαση της Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας «Μεταβίβαση δικαιώματος υπογραφής εγγράφων «Με εντολή Υπουργού» στο Γενικό Γραμματέα Επενδύσεων και Ανάπτυξης του Υπουργείου Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, στον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης, στους Προϊσταμένους των Διευθύνσεων και Τμημάτων αυτής και στον Προϊστάμενο του Αυτοτελούς Γραφείου Αντισταθμιστικών Οφελών της Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης» (Φ.Ε.Κ. 250/Β'/10-3-2010).
8. Την υπ' αριθμ. 46500/ΔΙΟΕ 1914 (ΦΕΚ 1642 Β/14-10-2010) απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Παναγιώτη Ρήγα».
9. Την υπ' αριθμ. ΙΕ/4487/466/8-2-2006 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών για τον «Καθορισμό των δικαιολογητικών και στοιχείων αιτήσεως για την υπαγωγή αλλοδαπών και ημεδαπών εταιρειών στις διατάξεις του Α.Ν. 89/1967, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3427/2005 (Κεφάλαιο ΣΤ')»,

Αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Τροποποιείται η υπ' αριθμ. ΙΕ/4487/466/8-2-2006 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών για τον «Καθορισμό των δικαιολογητικών και στοιχείων αιτήσεως για την υπαγωγή αλλοδαπών και ημεδαπών εταιρειών στις διατάξεις του Α.Ν. 89/1967, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 3427/2005 (Κεφάλαιο ΣΤ')», ως εξής:

α. Η περίπτωση 4 της Ενότητας Α (ΑΛΛΟΔΑΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ) του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. Ισολογισμό και Αποτελέσματα Χρήσης του τελευταίου έτους, του Ομίλου ή της Μητρικής Εταιρείας. Για νεοσύστατες εταιρείες υποβάλλεται ο Ιδρυτικός Ισολογισμός».

β. Οι περιπτώσεις 6 και 8 της Ενότητας Α του άρθρου 1 καταργούνται και η περίπτωση 7, αριθμείται ως (6).

γ. Το προτελευταίο εδάφιο της Ενότητας Α του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως: «Τα ανωτέρω δικαιολογητικά ,πλην των 1 και 5, πρέπει να είναι επικυρωμένα από Δημόσια Αρχή και να φέρουν την Ειδική Επισημείωση της Σύμβασης της Χάγης (Apostille). Ειδικότερα τα υπ' αριθμ. 4 δικαιολογητικά πρέπει να συνοδεύονται από Έκθεση Ορκωτών Ελεγκτών».

δ. Το τελευταίο εδάφιο της Ενότητας Α του άρθρου 1 καταργείται.

ε. Η περίπτωση 6 της Ενότητας Β (ΗΜΕΛΔΑΠΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ) του άρθρου 1 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«6. Ισολογισμό και Αποτελέσματα Χρήσης του τελευταίου έτους, του Ομίλου ή της Μητρικής Εταιρείας. Για νεοσύστατες εταιρείες υποβάλλεται ο Ιδρυτικός Ισολογισμός».

στ. Η περίπτωση 8 της Ενότητας Β του άρθρου 1 καταργείται.

Άρθρο 2

Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις της υπ' αριθμ. ΙΕ/4487/466/8-2-2006 απόφασης του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Άρθρο 3

Από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκύπτει δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Άρθρο 4

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΗΓΑΣ

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

- **Αριθμ . ΙΕ /10493/2083 (2) Καθορισμός απαιτήτων δικαιολογητικών για την αποδέσμευση των εγγυητικών επιστολών των αλλοδαπών εταιρειών που λειτουργούσαν στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967.**

1. Οι αλλοδαπές εταιρείες του α.ν. 89/1967 που λειτουργούσαν στην Ελλάδα στις 31.12.2005, προκειμένου να ζητήσουν την αποδέσμευση των κατατεθειμένων εγγυητικών τους επιστολών , οφείλουν να υποβάλουν στην Διεύθυνση Κεφαλαίων Εξωτερικού του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών , πιστοποιητικά από τις παρακάτω Δημόσιες Αρχές :

α. Από την οικεία Δ.Ο.Υ στην οποία υπάγεται η εταιρεία , ότι η εταιρεία δεν έχει φορολογική εκκρεμότητα για τη φορολογική περίοδο μέχρι 31 η Δεκεμβρίου 2005. Βάσει της υπ ' αριθμ . 1022 ΠΟΛ (αριθμ . 1013874/390/ ΔΜ /9.2.2006) της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογικών Ελέγχων , ο σχετικός τακτικός έλεγχος της οικείας Δ.Ο.Υ. θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να έχει ολοκληρωθεί το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από την υποβολή των σχετικών αιτήσεων εκ μέρους των ενδιαφερομένων εταιρειών , και

β. Από τη Διεύθυνση Τελωνείων Αττικής (Τμήμα Τελωνειακών Διαδικασιών) του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών , ότι ουδεμία οικονομική οφειλή υπάρχει εις βάρος της ενδιαφερόμενης εταιρείας . Επιβατικά αυτοκίνητα και είδη οικοσκευής των αλλοδαπών υπαλλήλων των εν λόγω εταιρειών που είχαν εισαχθεί κατ ' εφαρμογή των διατάξεων του α.ν. 89/1967 θα πρέπει να τακτοποιηθούν βάσει των οριζόμενων στο άρθρο 32 του ν. 3427/2005, το αργότερο μέχρι 28.6.2006.

2. Βάσει του άρθρου 35 του ν. 3427/2005 όλες οι ατομικές διοικητικές πράξεις που είχαν εκδοθεί κατ ' εφαρμογή του α.ν. 89/1967 καταργήθηκαν από 1.1.2006. Συνεπώς οι εμπλεκόμενες στην εφαρμογή των παραπάνω ρυθμίσεων Δημόσιες Υπηρεσίες , δεν θα ζητούν απόφαση ανάκλησης της εγκριτικής αδείας ή ΦΕΚ των ενδιαφερομένων εταιρειών .

- Αριθ . ΙΕ /4488/467 Εξειδίκευση των κριτηρίων για τον καθορισμό του περιθωρίου κέρδους των επιχειρήσεων του α.ν. 89/1967, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3427/2005 (κεφάλαιο ΣΤ´).

1. Ημεδαπές και αλλοδαπές εταιρείες που επιθυμούν να υπαχθούν στις διατάξεις του α.ν. 89/1967, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3427/2005, πρέπει για όλες τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους , ήτοι συμβουλευτικές , κεντρικής λογιστικής υποστήριξης , ελέγχου ποιότητας παραγωγής προϊόντων , διαδικασιών και υπηρεσιών , κατάρτισης μελετών, σχεδίων και συμβάσεων , διαφήμισης και μάρκετινγκ , επεξεργασίας στοιχείων λήψης και παροχής πληροφοριών και έρευνας και ανάπτυξης , να αναζητούν αντιπροσωπευτικό δείγμα σύγκρισης , που θα αποτελείται από τουλάχιστον 5 ομοειδείς και μη συνδεδεμένες με την αιτούσα εταιρείες και οι οποίες θα πρέπει :

α) Να διαθέτουν δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία για τις τρεις τελευταίες χρήσεις και να είναι όλες κερδοφόρες .

β) Να παρέχουν υπηρεσίες σε τρίτους (εκτός Ομίλου), και να έχουν την έδρα τους σε κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή/και του ΟΟΣΑ .

γ) Να παρέχουν παρεμφερείς υπηρεσίες με την αιτούσα

2. Το δείγμα σύγκρισης θα αναζητείται σε τράπεζες πληροφοριών οικονομικών στοιχείων , βάσει των παρεχόμενων υπηρεσιών , ανάμεσα σε Ελληνικές εταιρείες , εταιρείες άλλων χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή/και του ΟΟΣΑ , που έχουν δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία για τις τρεις τελευταίες διαχειριστικές χρήσεις ή τις αμέσως προηγούμενες . Ακόμη , θα πρέπει να παρέχεται αιτιολόγηση των κριτηρίων επιλογής του εκάστοτε δείγματος σύγκρισης . Ενδεικτικά , τέτοια κριτήρια μπορεί να είναι ο κλάδος δραστηριότητας του ομίλου , η γεωγραφική περιοχή που παρέχει τις υπηρεσίες τις η αιτούσα , το μέγεθος της κλπ .

3. Σε περίπτωση που δεν μπορεί να εξευρεθεί αντιπροσωπευτικό δείγμα σύγκρισης για τις παρεχόμενες από την αιτούσα υπηρεσίες , το δείγμα θα συμπληρώνεται με οικονομικά στοιχεία εταιρειών που εντάσσονται σε παρεμφερή με την αιτούσα κλάδο και ασχολούνται κατά κύριο λόγο με παρεμφερή με την αιτούσα δραστηριότητα .

4. Για τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου ποσοστού κέρδους θα λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος τριετίας των ποσοστών κερδών επί των εσόδων των εταιριών του δείγματος

. Εν συνέχεια , βάσει του μέσου όρου ποσοστών κέρδους κάθε εταιρείας του δείγματος και του αριθμού εταιρειών που περιλαμβάνονται σε αυτό , θα προσδιορίζεται για το δείγμα αυτό , σύμφωνα με την Στατιστική θεωρία , η τιμή του πρώτου τεταρτημορίου (25%), της διαμέσου (50%) και του τρίτου τεταρτημορίου (75%) και θα γίνεται η αναγωγή των αντίστοιχων τιμών σε ποσοστά κέρδους επί των εξόδων .

5. Αν η αιτούσα παρέχει περισσότερες της μίας υπηρεσίες θα αναζητείται δείγμα σύγκρισης για τα επί μέρους είδη υπηρεσιών και θα εξευρίσκεται ο σταθμισμένος μέσος όρος των τιμών των τριών τεταρτημορίων όλων των δειγμάτων , βάσει του συνολικού κόστους μισθοδοσίας που αντιστοιχεί σε κάθε είδος υπηρεσίας .

6. Το εφαρμοζόμενο ποσοστό κέρδους σε κάθε υπαγόμενη στον παραπάνω νόμο εταιρεία θα επανεξετάζεται ανά πενταετία , ή νωρίτερα , εφόσον διαφοροποιούνται σημαντικά οι συνθήκες αγοράς . Το αργότερο με την λήξη κάθε πενταετίας , που θα συμπληρώνεται με αφετηρία την ημερομηνία έκδοσης της υπουργικής απόφασης υπαγωγής , υποχρεούται η αιτούσα να υποβάλλει επικαιροποιημένα συγκριτικά στοιχεία .

7. Οι υπηρεσίες σε άλλες εταιρείες του ομίλου θα παρέχονται , από τις αιτούμενες την υπαγωγή στον α.ν. 89/1967, βάσει μεταξύ τους σύμβασης , στην οποία θα γίνεται ακριβής περιγραφή των υπηρεσιών

6.Παρακάτω παρατίθεται ένα παράδειγμα εγκατάστασης στην Ελλάδα μιας κυπριακής ναυτιλιακής εταιρίας («BRILLIANT MARITIME SERVICES (CYPRUS) LTD), όπως αναφέρεται στον επίσημο ιστότοπο του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

(ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ)

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑ Β΄

ΑΠΟΦΑΣΗ: Εγκατάσταση στην Ελλάδα γραφείου της εταιρείας «BRILLIANT MARITIME SERVICES (CYPRUS) LTD.» που εδρεύει στην Κύπρο, σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/67, όπως συμπληρώθηκε, τροποποιήθηκε και αντικαταστάθηκε με το ν.3427/2005 (κεφάλαιο ΣΤ΄).

Αριθμ. Πρωτ.: ΙΕ/5666/895/50170

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του α.ν 89/1967 και ιδίως το άρθρο 1 παρ.2 «περί εγκαταστάσεως εν Ελλάδι Αλλοδαπών Εμποροβιομηχανικών Εταιρειών» (ΦΕΚ Α΄132), όπως συμπληρώθηκε, τροποποιήθηκε και αντικαταστάθηκε με το ν. 3427/2005 (κεφάλαιο ΣΤ΄) - (ΦΕΚ Α΄312).
2. Το Π.Δ. 178/2000 «Περί Οργανισμού του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας» (ΦΕΚ Α΄ 165), όπως ισχύει.
3. Το Π.Δ. 65/2011 «περί συγχώνευσης των Υπουργείων Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Θαλάσσιων Υποθέσεων, Νήσων και Αλιείας στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας κλπ.» (ΦΕΚ Α΄147).
4. Την υπ' αριθμ. ΙΕ/4487/466/8.2.2006 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών «Καθορισμός δικαιολογητικών και στοιχείων αιτήσεως για την υπαγωγή

αλλοδαπών και ημεδαπών εταιρειών στις διατάξεις του α.ν. 89/1967, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3427/2005 (κεφάλαιο ΣΤ)» (ΦΕΚ Β'152), όπως ισχύει.

5. Την υπ' αριθμ. ΙΕ/4488/467/8.2.2006 απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών «Εξειδίκευση των κριτηρίων για τον καθορισμό του περιθωρίου κέρδους των επιχειρήσεων του α.ν. 89/1967, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3427/2005 (κεφάλαιο Στ')» (ΦΕΚ Β'152).

6. Την υπ' αριθμ. 12966/19.3.2012 Απόφαση του Πρωθυπουργού και της Υπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας «Ανάθεση Αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας Αθανάσιο Μωραΐτη» (ΦΕΚ Β'810).

7. Την από 6.2.2012 (αριθμ. πρωτ. 5666) αίτηση της εταιρείας «BRILLIANT MARITIME SERVICES (CYPRUS) LTD.», για εγκατάσταση γραφείου της στην Ελλάδα βάσει του ν. 3427/2005 (κεφάλαιο ΣΤ').

8. Την από 27.10.2011 πιστοποίηση του Εφόρου Εταιρειών της Κυπριακής Δημοκρατίας, θεωρημένη από το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 20.12.2011, από την οποία προκύπτει ότι η Εταιρεία «BRILLIANT MARITIME SERVICES (CYPRUS) LTD» έχει συσταθεί νόμιμα στη Κύπρο.

9. Την απόφαση από της Επιτροπής του άρθρου 28 παρ. 1 του ν. 3427/2005, η οποία στην από 2.4.2012 Συνεδρίασή της (44 η Συνεδρίαση) πιστοποίησε ομόφωνα το ετήσιο ποσοστό κέρδους της εταιρείας «BRILLIANT MARITIME SERVICES (CYPRUS) LTD» στην Ελλάδα σε 7,55% επί των πάσης φύσεως εξόδων και αποσβέσεων του γραφείου αυτής (cost plus).

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Άρθρο 1

1. Εγκρίνουμε την εγκατάσταση στην Ελλάδα γραφείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967, όπως συμπληρώθηκε, τροποποιήθηκε και αντικαταστάθηκε με το ν. 3427/2005 (κεφάλαιο ΣΤ'), της εταιρείας «BRILLIANT MARITIME SERVICES (CYPRUS) LTD», που εδρεύει στη Κύπρο και ασχολείται με εισαγωγές, εξαγωγές και

εμπορία κάθε είδους πετρελαιοειδών, υγρών καυσίμων και καυσίμων ναυτιλίας (bunkers) στη Κύπρο και στο εξωτερικό και όλων των προϊόντων και παραγώγων αυτών και κάθε είδους υποπροϊόντων που έχουν ως βάση ένα ή περισσότερα των προαναφερθέντων, καθώς και ναυτιλιακών λιπαντικών.

2. Το γραφείο της εταιρείας «BRILLIANT MARITIME SERVICES (CYPRUS) LTD» που θα εγκατασταθεί στην Ελλάδα θα ασχολείται αποκλειστικά με τη παροχή υπηρεσιών α) συμβουλευτικού χαρακτήρα β) κεντρικής λογιστικής υποστήριξης, γ) διαφήμισης και μάρκετινγκ, δ) κατάρτισης συμβάσεων και ε) λήψης και παροχής πληροφοριών. Οι ανωτέρω υπηρεσίες θα παρέχονται προς το Κεντρικό Κατάστημα της εταιρείας (Κύπρος).

Άρθρο 2

1. Το ποσοστό κέρδους επί των πάσης φύσεως εξόδων και αποσβέσεων του γραφείου πλην του φόρου εισοδήματος, που θα εφαρμόζεται για τον προσδιορισμό των ακαθαρίστων εσόδων του γραφείου της εταιρείας στην Ελλάδα (μέθοδος cost plus), σύμφωνα με το άρθρο 28 του Ν 3427/2005, ορίζεται σε επτά και πενήντα πέντε εκατοστά επί τοις εκατό (7,55%).

2. Το ανωτέρω ποσοστό κέρδους επανεξετάζεται ανά πενταετία ή νωρίτερα εφόσον διαφοροποιούνται σημαντικά οι συνθήκες της αγοράς ή τα στοιχεία της υποβληθείσας από την εταιρεία μελέτης τεκμηρίωσης του προτεινόμενου περιθωρίου κέρδους αυτής στην Ελλάδα. Για τούτο η εταιρεία οφείλει κατά το τελευταίο δίμηνο της πενταετίας από τη δημοσίευση της παρούσης απόφασης ή και οποτεδήποτε άλλοτε ζητηθεί από την αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (Διεύθυνση Κεφαλαίων Εξωτερικού Τμήμα Β'), να υποβάλει εκ νέου, βάσει των τελευταίων διαθέσιμων στοιχείων, τη μελέτη τεκμηρίωσης του προτεινόμενου περιθωρίου κέρδους της στην Ελλάδα.

Άρθρο 3

1. Η εταιρεία «BRILLIANT MARITIME SERVICES (CYPRUS) LTD» για όλη τη διάρκεια λειτουργίας του γραφείου της στην Ελλάδα υποχρεούται α) να έχει δαπάνες λειτουργίας στην Ελλάδα (μισθοδοσία του προσωπικού και κάθε είδους άλλες δαπάνες λειτουργίας του γραφείου) τουλάχιστον εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ ετησίως, οι

οποίες θα πρέπει να τεκμηριώνονται από αντίστοιχα επίσημα παραστατικά και στοιχεία που πληρούν τις προϋποθέσεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. β) να τιμολογεί προς το Κεντρικό της Κατάστημα το ποσό των πάσης φύσεως ετήσιων εξόδων και αποσβέσεων του γραφείου, προσαυξημένο κατά το ποσοστό κέρδους που ορίζεται στην παρ 1 του άρθρου 2 της παρούσας απόφασης. γ) να εισπράττει το παραπάνω ποσό στην Ελλάδα, υποχρεωτικά μέσω τραπεζικών εμβασμάτων, όπως θα προκύπτει από Βεβαιώσεις αναγνωρισμένων Τραπεζών εσωτερικού, στις οποίες θα γίνεται μνεία και του νομικού προσώπου που εμβάζει τα σχετικά ποσά.

2. Η ανωτέρω εταιρεία «BRILLIANT MARITIME SERVICES (CYPRUS) LTD», υποχρεούται εντός δώδεκα (12) μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας απόφασης και εφεξής να απασχολεί στην Ελλάδα, για τη λειτουργία του γραφείου της, προσωπικό τουλάχιστον τεσσάρων ατόμων, εκ των οποίων ένας υπάλληλος δύναται να απασχολείται με σύμβαση μερικής απασχόλησης».

Άρθρο 4

1. Η εταιρεία «BRILLIANT MARITIME SERVICES (CYPRUS) LTD» υποχρεούται, εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση της παρούσας απόφασης, να προβεί σε έναρξη εργασιών στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και να γνωστοποιήσει αυτήν, καθώς και τη ακριβή διεύθυνση εγκατάστασης του γραφείου της στην Ελλάδα, στις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (Διεύθυνση Κεφαλαίων Εξωτερικού-Τμήμα Β') και του Υπουργείου Οικονομικών (Διεύθυνση Φορολογίας Εισοδήματος - Τμήμα Β), υποβάλλοντας τα σχετικά αποδεικτικά παραστατικά. Εντός της ίδιας προθεσμίας η εταιρεία υποχρεούται επίσης να υποβάλει στις ανωτέρω Υπηρεσίες τη σύμβαση για τη παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στην παρ. 2 του άρθρου 1 της παρούσας απόφασης.

2. Η εταιρεία «BRILLIANT MARITIME SERVICES (CYPRUS) LTD» υποχρεούται καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του γραφείου της στην Ελλάδα : α) να γνωστοποιεί, εντός 30 ημερών, στην αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (Διεύθυνση Κεφαλαίων Εξωτερικού, Τμήμα Β) κάθε μεταβολή των στοιχείων της όπως η ιθαγένεια και η έδρα της, η επωνυμία και νομική της μορφή, το αντικείμενό δραστηριότητάς της, η σύνθεση του Διοικητικού της Συμβουλίου, ο νόμιμος εκπρόσωπος της στην Ελλάδα και τα στοιχεία επικοινωνίας

αυτού, η διεύθυνση και τα λοιπά στοιχεία επικοινωνίας του γραφείου και να υποβάλλει τα κατά περίπτωση δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της μεταβολής.

β) να ενημερώνει εντός 15 ημερών το Υπουργείο Εσωτερικών (Δ/νση Μεταναστευτικής Πολιτικής) για κάθε απόλυση αλλοδαπού προσωπικού, καθώς και για κάθε αλλαγή του νόμιμου εκπροσώπου και της διεύθυνσης και των στοιχείων επικοινωνίας του γραφείου της στην Ελλάδα.

γ) να υποβάλλει κάθε έτος, το αργότερο μέχρι το τέλος Ιουνίου στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (Διεύθυνση Κεφαλαίων Εξωτερικού- Τμήμα Β'), τα στοιχεία που αφορούν στη λειτουργία του γραφείου της στην Ελλάδα κατά το προηγούμενο έτος, σύμφωνα με τα σχετικά έντυπα της ανωτέρω Υπηρεσίας. Ειδικότερα η εταιρεία υποχρεούται να υποβάλει κατά τα ανωτέρω : - τα στοιχεία του προσωπικού που απασχολήθηκε στο γραφείο (στοιχεία εργαζομένων και χρόνος απασχόλησής αυτών). - τα στοιχεία των ετησίων δαπανών λειτουργίας στην Ελλάδα και των πάσης φύσεως άλλα εξόδων του γραφείου. - τα στοιχεία των ακαθάριστων εσόδων του γραφείου - τα στοιχεία των ποσών που εισέπραξε το γραφείο μέσω τραπεζικών εμβασμάτων από το εξωτερικό - κάθε άλλο στοιχείο σχετικό με την εταιρεία και τη λειτουργία του γραφείου της στην Ελλάδα που περιλαμβάνεται στα προαναφερόμενα έντυπα.

3. Σε περίπτωση διακοπής της λειτουργίας του γραφείου, η εταιρεία «BRILLIANT MARITIME SERVICES (CYPRUS) LTD» υποχρεούται να ενημερώσει εγκαίρως το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας (Διεύθυνση Κεφαλαίων Εξωτερικού- Τμήμα Β'), υποβάλλοντας αίτημα ανάκλησης της παρούσας, συνοδευμένο από την σχετική απόφαση του αρμοδίου οργάνου της.

Άρθρο 5

1. Παράβαση από την εταιρία, των διατάξεων του νόμου αν 89/67, όπως συμπληρώθηκε, τροποποιήθηκε και αντικαταστάθηκε με το ν.3427/2005 (κεφάλαιο ΣΤ'). καθώς και των όρων της απόφασης αυτής, συνιστά λόγο ανάκλησης της παρούσας.

2. Για παραβάσεις της νομοθεσίας περί εισόδου και διαμονής αλλοδαπών ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρων με την εταιρεία ο νόμιμος εκπρόσωπός της στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως της τυχόν ποινικής του ευθύνης.

3. Κατά τα λοιπά η λειτουργία του γραφείου της εταιρείας BRILLIANT MARITIME SERVICES (CYPRUS) LTD στην Ελλάδα, διέπεται από τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Άρθρο 6

1. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (τεύχος Β).
2. Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα 27-4-2012

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΘΑΝΟΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Πανεπιστήμιο Πειραιώς